

DI: 473801

Beheerplan Nat Noordzee

mei 2000

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

Directie Noordzee

Beheerplan Nat Noordzee

Directie Noordzee en Vaarwegmarkeringsdienst

Managementcontract: 2001

Begrotingsperiode: 2002 - 2006

Datum: 11 mei 2000

1. Deel I, Algemeen deel	7
1.1 Aanleiding	8
1.2 Kader	8
1.3 Status	11
1.4 Aard en karakter van het Plan	11
1.5 Leeswijzer	11
1.6 Plan - flexibiliteit en plan periode	12
1.7 Plan - coördinatie	12
1.8 Vergelijking met het vorige BPNN van 1999	13
1.9 Fusie tussen directie Noordzee en de Vaarwegmarkeringsdienst	13
1.10 Plan van aanpak verankering BPN bij DNZ en VMD	13
2. Deel II, Beleidsdeel	15
Areaal beschrijving	16
2.1 De gehele Noordzee	16
2.2 Het NCP en de watersysteemdelen (stap 1)	16
2.2.1 Het watersysteem Noordzee	16
2.2.2 Het watersysteem Vaargeulen	19
2.2.2.1 Euro-/Maasgeul	19
2.2.2.2 IJ-geul	20
2.3 Bestuurlijk juridische afbakening	21
2.4 Beheerders van het watersysteem Noordzee	21
2.5 Beheerobjecten (stap 2)	23
3. Landelijk beleid	24
3.1 Beleid Verkeer en Waterstaat	24
3.2 Overig landelijk beleid	25
3.3 Landelijk beheer	25
3.4 Functies van het watersysteem Noordzee	26
3.5 Functies van het watersysteemdeel Vaarwegen	26
4. Regionaal beleid	27
4.1 Gezamenlijk beheer - Beheersvisie Noordzee 2010 (met doelstellingen) (stap 3 en 4)	27
4.2 Streefbeelden verwoord in de producten van directie Noordzee en VMD	28
4.2.1 Regulering gebruik (product 1)	30
4.2.2 Handhaving (product 2)	30
4.2.3 Incidenten organisatie (product 3)	31
4.2.4 Vormgeven aan beheer (product 4)	31
4.2.5 Vaargeulen op diepte (product 5)	32
4.2.6 Kustsuppleties (product 6)	32
4.2.7 Baggeradviezen Rijkswaterstaat (product 7)	32
4.2.8 Bijdrage aan geologische bodemkartering (product 9)	33
4.2.9 Meetnet Noordzee (product 10)	33
4.2.10 Basis meetgegevens Noordzee (product 11)	34
4.2.11 Ruimtelijke informatie (product 12)	34
4.2.12 Internationale samenwerking (product 13)	34
4.2.13 Drijvende markeringen (product VMD 01)	35
4.2.14 Vaste markeringen (product VMD 02)	35

4.2.15	Kustwachttaken en incidentenorganisatie (product VMD 03)	35
4.2.16	Openbare plaatsbepalingssystemen (product VMD 04)	36
4.2.17	Advisering (product VMD 05)	36
4.2.18	Certificering (product VMD 06)	36
4.2.19	Innoveren (product VMD 07)	37
5.	Beheersfilosofie	38
5.1	Beheersfilosofie watersysteemdeel Noordzee	38
5.1.1	De toestand van de zee	38
5.1.2	De Noordzeebalans 1999 / 2000	38
5.1.3	Interventieniveau watersysteemdeel Noordzee	39
5.2	Beheersfilosofie watersysteemdeel Vaargeulen	39
5.2.1	Interventieniveau watersysteemdeel Vaargeulen	39
6.	Bestandsbeheer	40
6.1	Sturing binnen de directie Noordzee	40
6.2	Primair instrumentarium voor besturingsinformatie	40
6.3	Secundair instrumentarium voor besturingsinformatie	42
7.	Deel III, Uitvoeringsdeel	43
7.1	Referentie situatie in de twee watersysteemdelen	44
7.1.1	Referentie situatie watersysteemdeel Noordzee	44
7.1.2	Referentie situatie watersysteemdeel Vaargeulen	44
7.2	Deel producten met maatregelen, mijlpalen en meerjarendoorkijk (stap 5)	44
7.2.1	Regulering gebruik (product 1)	44
7.2.2	Handhaving (product 2)	46
7.2.3	Incidenten organisatie (product 3)	47
7.2.4	Vormgeven aan beheer (product 4)	48
7.2.5	Vaargeulen op diepte (product 5)	49
7.2.6	Kustsuppleties (product 6)	50
7.2.7	Baggeradviezen Rijkswaterstaat (product 7)	51
7.2.7.1	Verontreinigde waterbodems	51
7.2.7.2	Waterhuishoudkundige projecten	52
7.2.7.3	Zandwinning projecten	52
7.2.7.4	Onderzoek (verontreinigde) waterbodem en zandwinning	52
7.2.8	Bijdrage aan geologische bodemkartering (product 9)	52
7.2.9	Meetnet Noordzee (product 10)	54
7.2.10	Basis meetgegevens Noordzee (product 11)	55
7.2.11	Ruimtelijke informatie (product 12)	55
7.2.12	Internationale samenwerking (product 13)	56
7.2.13	Drijvende markerings (product VMD 01)	57
7.2.14	Vaste markerings (product VMD 02)	58
7.2.15	Kustwachttaken en incidentenorganisatie (product VMD 03)	60
7.2.16	Openbare plaatsbepalingssystemen (product VMD 04)	61
7.2.17	Advisering (product VMD 05)	62
7.2.18	Certificering (product VMD 06)	63
7.2.19	Innoveren (product VMD 07)	64
7.3	Watersysteem Noordzee	66
7.3.1	Kritieke onderdelen (stap 6)	66
7.3.2	Interventieniveau (stap 7)	66
7.3.3	Vast onderhoud (stap 8)	66
7.3.4	Inspectie en onderhoud strategie (stap 9)	67

7.3.5	Inspectie en onderhoudsplan (stap 10)	.67
7.4	Watersysteemdeel Vaargeulen	.67
7.4.1	Een systeemanalyse van het beheersobject en de kritieke onderdelen per functie (stap 6)	.67
7.4.2	Het interventieniveau van de kritieke onderdelen (stap 7)	.67
7.4.3	De invloed van 'vast onderhoud' op bedrijfseconomische overwegingen (stap 8)	.68
7.4.4	De inspectie- en onderhoudsmarge voor de onderdelen van het object (stap 9 + 10)	.68
7.5	Basis informatie 71	
7.5.1	Product 9 (bijdrage geologische bodemkartering)	.72
7.5.1.2	Kritieke onderdelen (stap 6)	.72
7.5.1.3	Interventieniveau (stap 7)	.72
7.5.2	Product 12 (ruimtelijke informatie)	.72
7.5.2.1	Kritieke onderdelen (stap 6)	.72
7.5.2.2	Interventieniveau (stap 7)	.72
7.5.2.3	Vast onderhoud (stap 8)	.72
7.5.2.4	Inspectie- en onderhoudsstrategie en plannen (stappen 9 + 10)	.72
7.6	Advisering en kwaliteit zorg	.73
7.6.1	Kritieke onderdelen (stap 6)	.73
7.6.2	Interventieniveau (stap 7)	.73
7.6.3	Vast onderhoud (stap 8)	.73
7.6.4	Inspectie en onderhoud strategie (stap 9)	.73
7.6.5	Inspectie en onderhoudsplan (stap 10)	.73
8.	Evaluatie voorgaand uitvoeringsjaar	.74
9.	Doelevaluatie	.76
10.	Meerjarenprogrammering	.77

Bijlagen

1	Plan van aanpak verankering BPN bij DNZ en VMD (paragraaf 1.10)	.82
2	Juridische zones (paragraaf 2.5)	.87
3	Samenvatting van streefbeelden en werkzaamheden uit de Beheersvisie Noordzee 2010	.88
3.1.1	Toetsingskader	.88
3.1.2	Ruimtelijk gebruik	.90
3.1.3	Sturing van de balans	.92
3.1.4	Gebruik van de Noordzee (streefbeelden, stap 3 en 4)	.93
4	Criteria, bereikbaarheid, toelatingsregelingen van de Vaargeulen	.100
5	Stroomschema Vaargeulbeheer	.103
6	Legitimatie van activiteiten "d.d. 20 augustus 1990"	.104
7	Inhoudelijke gevolgen van bezuinigingen	.106

.....

Deel I

Algemeen Deel

1 Algemeen Deel

1.1 Aanleiding

De directe aanleiding voor het opstellen van het Beheerplan Nat is de afspraak binnen Rijkswaterstaat dat elke directie jaarlijks een BPN opstelt. De achterliggende gedachte is de noodzaak tot onderbouwing van de voorgenomen beheersmaatregelen met als doel een helder en efficiënte bedrijfsvoering.

1.2 Kader van het beheerplan

Dit "Beheerplan Nat Noordzee" (BPNN) bevat de uitgangspunten voor het beheer op basis van multi-functionaliteit en weergave van de feitelijke beheersactiviteiten met betrekking tot het beschreven areaal van de Rijkswateren, die in beheer zijn bij het Directoraat - Generaal Rijkswaterstaat, directie Noordzee.

Het BPNN is een uitwerking voor het watersysteem Noordzee op operationeel niveau van het beleid, zoals vastgelegd in o.a. de volgende nota's, internationale verdragen en nota's ten behoeve van de implementatie daarvan:

- het beleid voor watersystemen, zoals uitgewerkt in de derde en vierde Nota Waterhuishouding (NW3 en NW4);
- het verkeers- en vervoersbeleid, zoals uitgewerkt in het Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer (SVV-II) en het Structuurschema Zeehavens;
- het beleid op het gebied van de waterkering, zoals reeds uitgewerkt voor de primaire waterkeringen in de Wet op de Waterkering (WOW)
- de nota Kustbalans 1995 (de tweede kustnota);
- de V&W visie op de kustontwikkeling, Te kust en te(r) keur 1998;
- het Beheersplan voor de Rijkswateren 1992-1996 (BPRW1) en het voor de Noordzee regionaal uitgewerkt in het Watersysteemplan Noordzee (1991-1995).
- het Beheersplan voor de Rijkswateren 1997-2000 (BPRW2), als concretisering van de NW4 en het SVV-II,
- internationale verdragen zoals het OSPAR Verdrag, het Bonn Agreement, de Londen Conventie, IMO / MARPOL, SOLAS, Aid of Navigation;
- de afspraken in de Noordzee Ministersconferenties

De Beheersvisie Noordzee 2010

De vertaling van beleid uit de bovenstaande nota's naar streefbeelden ten behoeve van het beheer van de Noordzee staat in de Beheersvisie Noordzee 2010, een samenhangende visie op het beheer van de Noordzee waarbij is uitgegaan van het beleid van verschillende departementen en ten aanzien van verschillende sectoren.

Doorwerking van nota's in producten

De Beheersvisie ligt ten grondslag aan de productplannen van directie Noordzee, waarin heel gericht de jaarlijks te leveren producten en deelproducten uitgewerkt zijn. De producten en de deelproducten hebben tot doel de streefbeelden te realiseren.

Relatie beheerplannen, artikelen en producten

Beheer en onderhoud, beleidsvoorbereiding en -evaluatie, basisinformatie en indirecte uitvoeringsuitgaven zijn onderling verweven componenten en als zodanig in de producten en dus in dit beheersplan samengevoegd. Voor de directie Noordzee geldt dat in dit BPNN alle budgetten, met uitzondering van de indirecte uitvoeringsuitgaven, zijn opgenomen. De artikelonderdelen (volgens de IBO-begrotingsstructuur) en de daaraan gerelateerde producten staan in tabel 1.

Tabel 1

Overzicht van de verschillende artikelonderdelen en de daaraan gerelateerde producten van directie Noordzee.

Beheerplan	artikelonderdeel	artikeldeelomschrijving	product	productomschrijving
Beheerplan Nat	02.02.04	b&o vaarwegen en waterbeheren: realisatie	07	baggeradviezen RWS
	02.01.03	b&o waterkeringen voorbereiding	04	vormgeven aan beheer
	02.01.04	b&o waterkeringen: realisatie	06	kustsuppleties
	02.02.03	b&o vaarwegen en waterbeheren: voorbereiding	04	vormgeven aan beheer
	02.02.04	b&o vaarwegen en waterbeheren: realisatie	01	regulering gebruik
			02	handhaving
			03	incidenten organisatie
			04	vormgeven aan beheer
			05	vaargeulen op diepte
			07	baggeradviezen
			09	bijdrage geologische bodemkartering
			10	meetnet Noordzee
			11	basis meetgegevens Noordzee
			12	ruimtelijke informatie
			17	Indirecte uitvoerings-
Indirecte uitvoerings- uitgaven	02.01.00	Indirecte uitvoeringsuitgaven		uitgaven
??	04.10.07	structuurschema burgerluchtvaartterreinen	04	vormgeven aan beheer
Beheerplan Kennis	02.20.02	beleidsvoorbereiding en -evaluatie waterbeheren	13	internationale samenwerking
	02.02.06	basisinformatie waterkeren, -beheren en vaarwegen	11	basis meetgegevens van de Noordzee
	05.12.00	B&M goederen	07	baggeradviezen RWS

Werken ten behoeve van andere directies en andere overheidsdiensten.

De directie Noordzee voert werken uit ten behoeve van andere directies, waarvoor personele en financiële capaciteit moet worden gereserveerd. Door gecoördineerde uitvoering van deze activiteiten wordt efficiënter en doelmatiger gewerkt. Volledigheidshalve zijn deze activiteiten in de vorm van de gebruikelijke Noordzee producten in dit BPNN opgenomen. Zo voert de directie Noordzee onderhoudsbaggerwerk uit voor de directie Zuid-Holland (art. 02.02.04). De directie Zuid-Holland stelt hiervoor de financiën beschikbaar en de directie Noordzee het personeel. Ditzelfde geldt ook voor de uitvoering van kustsuppleties (art. 02.01.04). De Rijks Luchtvaart Dienst is opdrachtgever voor het studieprogramma

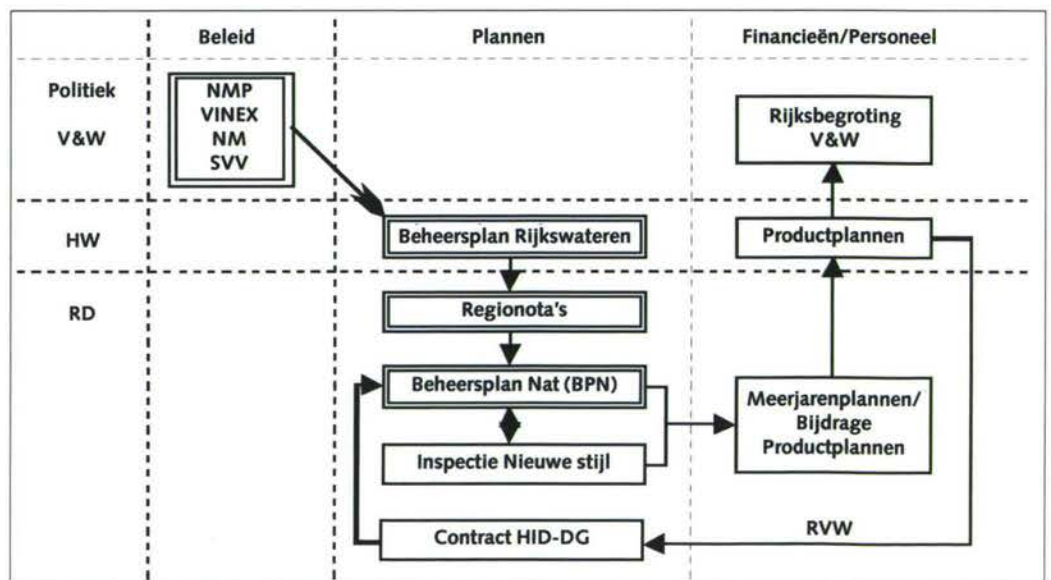
ONL "vliegveld in zee" (art 04.10.07) De politieke besluitvorming zal bepalen hoeveel inzet gemoeid is met het vervolgtraject. Ook is in het kader van de uitvoering van een samenwerkingsverband met de Bouwdienst en RIKZ personeel van directie Noordzee actief betrokken bij de sanering van waterbodems (art. 02.02.04 en 06).

Relatie met plan- en beslisstructuur

Het BPNN vormt een cruciale schakel in de plan- en beslisstructuur van het beheer van de watersystemen (en daarbinnen de natte infrastructuur) door Rijkswaterstaat (fig. 1):

- het levert een bijdrage aan de begrotingsvoorbereiding van Verkeer en Waterstaat (maatregelen op het gebied van onderhoud, aanleg en herstelmaatregelen); het BPN levert gegevens voor de productbegroting en daarmee de basis voor het Contract HID-DG;
- het vormt de regionale uitwerking van het landelijke beleid en is als zodanig van belang voor volgende versies van de Nota Waterhuishouding, het Beheersplan voor de Rijkswateren en het Structuurschema Verkeer en Vervoer;
- het geeft een overzicht van de integrale beheeractiviteiten, op korte en lange termijn, die vallen binnen de operationele waterstaatszorg, zoals het verlenen van vergunningen en de zorg voor een veilige en vlotte afwikkeling van het scheepvaartverkeer;
- het levert de gegevens voor de verantwoording van de werkelijke uitgevoerde werkzaamheden in relatie tot de plannen en het beleid;
- het BPNN brengt een proces op gang, waarbij de technische, financiële en de andere bij het integrale beheer betrokken disciplines (waaronder die gericht zijn op waterkwaliteit en ecologie) tot een toenemend evenwichtige samenwerking komen.
- Het BPNN vertaalt het beleid naar beheer en naar aanleg en verbeteringen. Dat maakt beleidsconsequenties zichtbaar en doelstellingen toetsbaar.

Figuur 1
Plan- en beslisstructuur beheer natte infrastructuur

Plan- en beslissingsstructuur beheer natte infrastructuur

1.3 Status van het beheerplan

De in paragraaf 1.2 genoemde wetten en de landelijke beleidsnota's hebben een wettelijke status en leggen de beheerder een inspanningsverplichting op. Ze vormen de basis voor de feitelijke beheersmaatregelen en geven weer op welke wijze de Rijkswaterstaat de ter beschikking staande bevoegdheden zal gebruiken.

Deze functies en maatregelen zijn de uitgangspunten voor het programma van de feitelijke beheersactiviteiten, zoals die in de producten van directie Noordzee en dit BPNN zijn omschreven.

Dit BPNN is dus een regionaal werkdocument met een wettelijke basis, echter zonder wettelijke status. Aan dit plan kunnen derhalve geen rechten en verplichtingen ontleend worden. Het BPNN geeft echter een overzicht van de activiteiten, die door de directie Noordzee noodzakelijk geacht wordt om de streefbeelden binnen de afgesproken periode te effectueren. De doelstelling van dit BPNN is uit te werken, wat de directie noodzakelijk acht om het beheerde watersysteem op adequate wijze te onderhouden en de bijbehorende streefbeelden binnen de vastgestelde termijn te realiseren.

Dit BPNN is vastgesteld door het Directieteam van directie Noordzee en de Vaarwegmarkeringsdienst.

1.4 Aard en karakter plan

Het BPNN bevat de elementen, die het management van de directie Noordzee nodig heeft voor:

- beslissingen ten aanzien van de uitvoering van producten of deelproducten (tijdstip, hoedanigheid en omvang van maatregelen en activiteiten),
- voor het onderbouwen van de hiervoor benodigde middelen,
- voor het stellen van regionale prioriteiten;
- voor het verantwoorden van de aangewende middelen
- het tonen van de consequenties van beschikbare middelen.

Het BPNN wordt gebruikt om de offerte op te stellen voor het hoofkantoor.

1.5 Leeswijzer

Het BPNN bestaat uit de volgende delen:

- I. Het *algemene deel* met aanleiding voor het opstellen van het beheerplan, kader, status, aard en karakter van het plan, planflexibiliteit en planperiode, en plancoördinatie. Daarnaast wordt ingegaan op de fusie tussen directie Noordzee en de Vaarwegmarkeringsdienst. Ook wordt aangegeven waarin dit BPN verschilt van dat van vorig jaar. Tenslotte wordt melding gedaan van het Plan van Aanpak van verankering van BPN bij de directie Noordzee en de Vaarwegmarkeringsdienst.
- II. Het *beleidsdeel* waarin de grondslag van het te voeren beheer is verwoord met een areaal beschrijving en de uitgangssituatie volgens BOP 1993. Het beleidsdeel wordt alleen bijgesteld bij belangrijke beleids- en/of beheerswijzigingen.
Het bestaat uit de volgende onderdelen:
 - een beschrijving van het beheerde areaal, met beheersgrenzen, watersysteemdelen, bestuurlijk juridische afbakening, beheerders en beheerobjecten;
 - een korte beschrijving van het landelijke beleid (interdepartementaal);
 - de vertaling van het landelijke beleid naar het regionale beleid;

- een beschrijving van de regionale streefbeelden en functies, die in de producten van DNZ en VMD zijn omschreven
- de beheersfilosofie en -strategie;
- een beschrijving van het systeem, dat gebruikt wordt om de voor het beheer benodigde gegevens te verkrijgen en op te slaan en van daar uit de gewenste bijdragen voor bijvoorbeeld de meerjarenplannen en verantwoordingsrapportages te leveren

III. Het *uitvoeringsdeel* dat jaarlijks wordt bijgesteld. Dit deel bevat

- de maatregelen die de beheerder nodig acht om de streefbeelden te bereiken, met een vooruitblik op het in de komende vijf jaar te voeren beheer. Voor de jaren daarna wordt een globale verkenning van beheersactiviteiten gegeven.
- Van een aantal maatregelen worden - na analyse - de kritieke onderdelen en het interventieniveau vastgesteld.
- Voorzover van toepassing zullen inspectie- en onderhoudsstrategie of plannen worden geformuleerd.

Jaarlijks wordt in juli op basis van de door de regionale directies toegeleverde scenario's door de stuurgroep BOP, die bestaat uit alle hoofden van de hoofdafdelingen Water, een advies aan de DG - RWS opgesteld met betrekking tot het programma voor de komende vijf jaren.

1.6 Plan - flexibiliteit en planperiode

Het BPNN heeft een onderscheid naar het beleidsdeel en het uitvoeringsdeel.

De elementen van het beleidsdeel (deel II) vormen tezamen de grondslag voor het te voeren beheer. De looptijd van dit deel is in principe meerjarig, tenzij er tussentijds belangrijke wijzigingen plaatsvinden bijvoorbeeld in het beheersgebied, de beheersorganisatie, het beleid of (internationale) ontwikkelingen en afspraken.

De elementen uit het uitvoeringsdeel (deel III) zijn een concretisering van het beheer in benoemde activiteiten in de vorm van producten. Dit deel heeft een voortschrijdend karakter en wordt jaarlijks aangepast. Het kijkt steeds een jaar terug en zes jaar vooruit. Grotere projecten kunnen ook voor de periode daarna globaal in beeld gebracht worden.

Het streefjaar van de Beheersvisie Noordzee 2010 sluit aan bij nota's als "Duurzaam Waterwegbeheer" en "Beheer op peil". De daarbij vastgelegde doelstelling is, dat in het jaar 2010 het (integrale watersysteem)beheer geacht wordt op peil te zijn. Hiertoe werd in nauw overleg met de betrokken instanties de "Beheersvisie Noordzee 2010" opgesteld.

1.7 Plan - coördinatie

Intern

het voorliggende BPNN is tot stand gekomen na uitgebreide afstemming met de productverantwoordelijken en de financieel verantwoordelijken. De organisatie en afstemming bij directie Noordzee is gebaseerd op de BRUHO-beleidsketen (beleid, regelgeving, uitvoering, handhaving en organisatie).

De streefbeelden uit de Beheersvisie Noordzee 2010 zijn geformuleerd in nauwe samenwerking met de betrokken departementen en belanghebbenden van de Noordzee. De (deel)producten hebben tot doel de streefbeelden te realiseren. Het uitwerken en realiseren van de producten en deelproducten vindt bijgevolg plaats in nauwe samenwerking met dezelfde betrokkenen.

Extern

Ten behoeve van een breed gedragen beheer vindt uitgebreide interne en externe communicatie en afstemming plaats. Dit geschiedt met name op het niveau van de verschillende door de directie uit te voeren (deel)-producten, waarbij binnen de kaders van de beheers- en beleidsnota's geopereerd wordt. Hierbij vindt veelvuldig overleg met de (vooral kust)directies en andere diensten van Rijkswaterstaat, andere directoraten generaal van het Ministerie (DGG, RLD, DGTP), andere departementen (VROM, LNV, Defensie, EZ), lagere overheden zoals provincies, waterschappen, gemeenten (Havenbeheerders van Amsterdam en Rotterdam) en bovendien met alle andere (particuliere) belanghebbenden (NOGEPA, productschap Vis, Stichting de Noordzee, Waddenvereniging, Greenpeace).

Internationaal

De Noordzee kent geen grenzen. Internationale aspecten zijn bij het beheer van de Noordzee van groot belang. Derhalve wordt veel aandacht besteed aan de noodzakelijke internationale afstemming en de implementatie van de betreffende afspraken. Met name vindt dit plaats in internationale kaders zoals de Commissie Duurzame Ontwikkeling van de Verenigde Naties, de OSPAR Commissie voor de Bescherming van het Zeemilieu in de Noordoost Atlantische Oceaan, Noordzee Ministers Conferenties, International Maritime Organisation, Londen Conventie, en International Council for the Exploration of the Sea.

1.8 Vergelijking met het vorige BPNN

Het voorliggende BPNN is geactualiseerd naar aanleiding van het gereedkomen van de Beheersvisie Noordzee 2010. De areaalgegevens zijn beschreven. Het Interimbesluit vergunningplicht installaties ter zee is van kracht geworden. Tenslotte zijn de producten van de VMD meegenomen. Daarnaast is een denkmodel opgenomen waarin het 10-stappenplan en de producten van directie Noordzee voor ca 80% op elkaar zijn afgestemd.

1.9 Fusie tussen directie Noordzee en de Vaarwegmarkeringsdienst.

De RWS-directie Noordzee zal naar verwachting in 2001 fuseren met een ander V&W-onderdeel, de Vaarwegmarkeringsdienst. De fusie moet leiden tot een sterkere positie ten opzichte van doelgroepen en relaties, grotere effectiviteit en efficiency in de uitvoering van de primaire en ondersteunende activiteiten.

Door de samenvoeging van de diensten zullen taken, werkpakket en de bijbehorende financiering worden aangepast. Vooruitlopend op de fusie is door de directie Noordzee en de Vaarwegmarkeringsdienst een gezamenlijk Beheersplan Nat opgesteld. De producten en de deelproduct van beide diensten zijn erin opgenomen maar nog niet geïntegreerd. Onder voorbehoud, want de consequenties van de fusie voor het BPN zijn nu nog niet goed in beeld te brengen. De financieringsbronnen van beide diensten blijven tot aan de fusie gescheiden. Met als gevolg dat na de fusie de budgetten nog moeten worden aangepast voor de volgende periode.

1.10 Plan van aanpak verankering BPN bij dNZ en VMD (bijlage 1)

Directie Noordzee heeft zich samen met de Vaarwegmarkeringsdienst tot doel gesteld om het BPN-proces volledig te verankeren in de bedrijfsvoering. De verantwoordelijkheden komen bij de lijnmanagers te liggen. Voor beide directies zijn de volgende aandachtspunten van belang: toepassing BPN-systematiek, bedrijfsvoering, cultuur en communicatie. Het BPN zal afgestemd worden met het nog op te stellen Business Plan.

Om dit doel te bereiken is een Plan van Aanpak geschreven, waarmee is ingestemd door het DT van DNZ (17 april 2000) en MT van VMD (25 april 2000).

.....

Deel II

Beleidsdeel

2 Areaal beschrijving

2.1 De gehele Noordzee

Het gebied van de gehele Noordzee strekt zich uit vanaf het Nauw van Calais tot de lijn Shetlandeilanden - Bergen tussen 4° Westerlengte en 12° Oosterlengte en tussen circa 49° en 62° Noorderbreedte. De gehele Noordzee heeft een oppervlakte van ca 572.000 km² (kaart 1).

De Noordzee betekent het einde van het stroomgebied van de grote rivieren, die erin uitmonden (Rijn, Maas, Schelde, Theems, Eems, Weser, Elbe enz.) en staat in verbinding met de Waddenzee, de Zeeuwse Delta en (via het Skagerrak) met de Oostzee en de Atlantische Oceaan. De grootschalige waterbeweging in de Noordzee wordt bepaald door getijgolven die vanuit de Atlantische oceaan op twee plaatsen de Noordzee binnenkomen: in het Noorden via het 400 km brede zeegebied tussen Schotland en Noorwegen, in het zuiden door de 30 km brede Nauw van Calais.

De diepte van de Noordzee varieert van enige tientallen meters in het zuiden tot meer dan 500 meter in het noorden.

Het Nederlandse deel van de Noordzee (NCP) maakt deel uit van de gehele Noordzee.

2.2 Het Nederlands deel van de Noordzee (NCP) en de watersysteemdelen (stap 1)

Op grond van functie en gebruik is het Nederlands Continentaal Plat verdeeld in 2 watersysteemdelen, namelijk:

1. het watersysteemdeel "Noordzee".
 2. het watersysteemdeel "de Vaargeulen", waaronder
 - 2.1 de Euro- / Maasgeul met Aanlooproute en (nood-)ankergebieden (de vaargeul naar Rotterdam);
 - 2.2 de IJ-geul (de vaargeul naar IJmuiden / Amsterdam)
- De beide geulen sluiten aan op de diepwaterroutes op het NCP.

2.2.1 Het watersysteemdeel Noordzee

Het beheersgebied van de directie Noordzee, waarover dit beheerplan gaat, beslaat het zogenaamde Nederlandse deel van het Continentale Plat (het NCP), het heeft een oppervlakte van ca 57.065 km² en is daarmee ruim 1,5 keer zo groot is als Nederland (kaart 2).

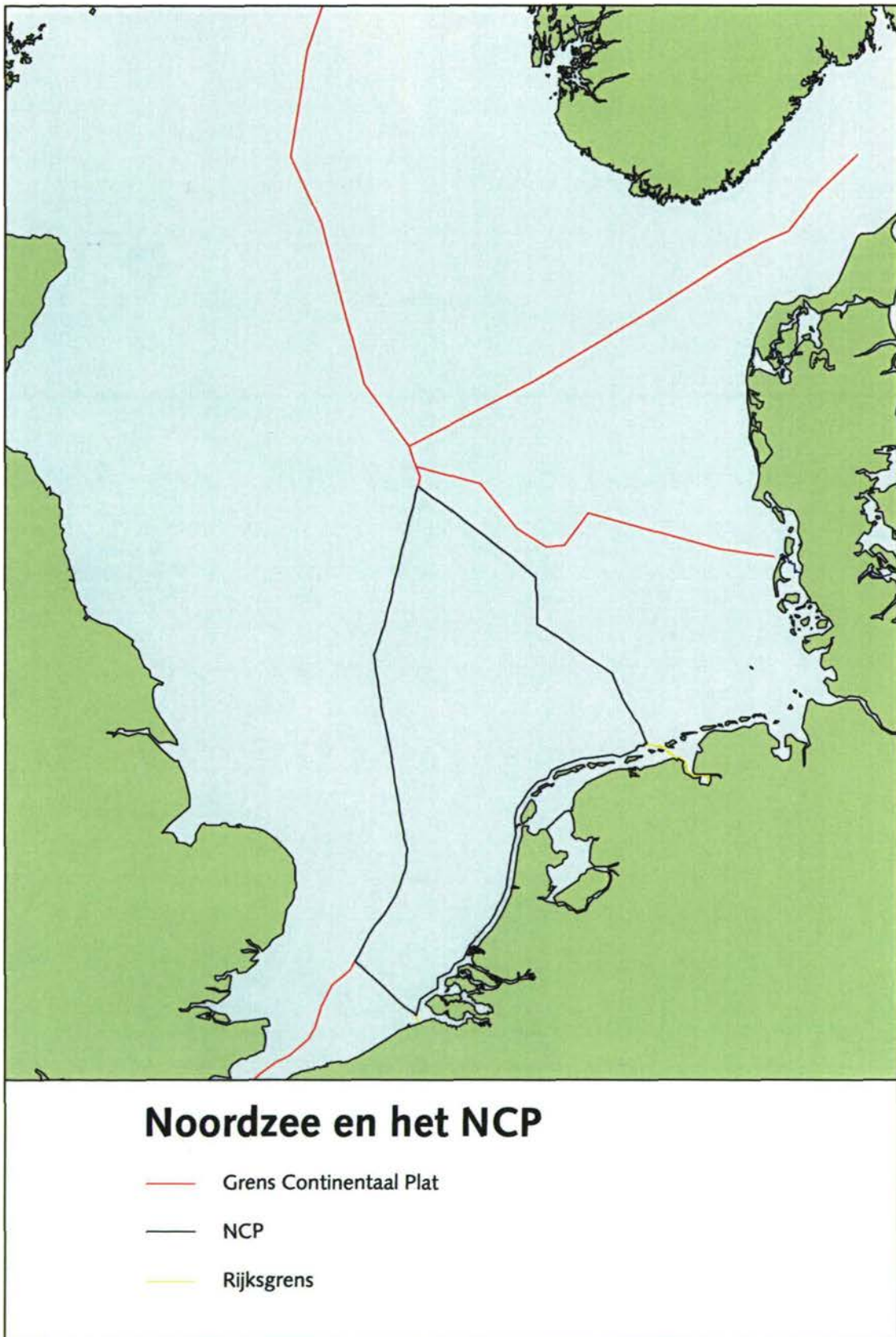
Het Nederlandse deel van de Noordzee heeft een aantal deelgebieden gebaseerd op geomorfologische kenmerken. De bekendste ervan zijn: Doggersbank, Bruine Bank, Klaverbank, Breeveertien, Oestergronden en Friese Front.

In het spraakgebruik kent men nog de termen kustzone (ook wel on-shore) en de volle zee (off-shore).

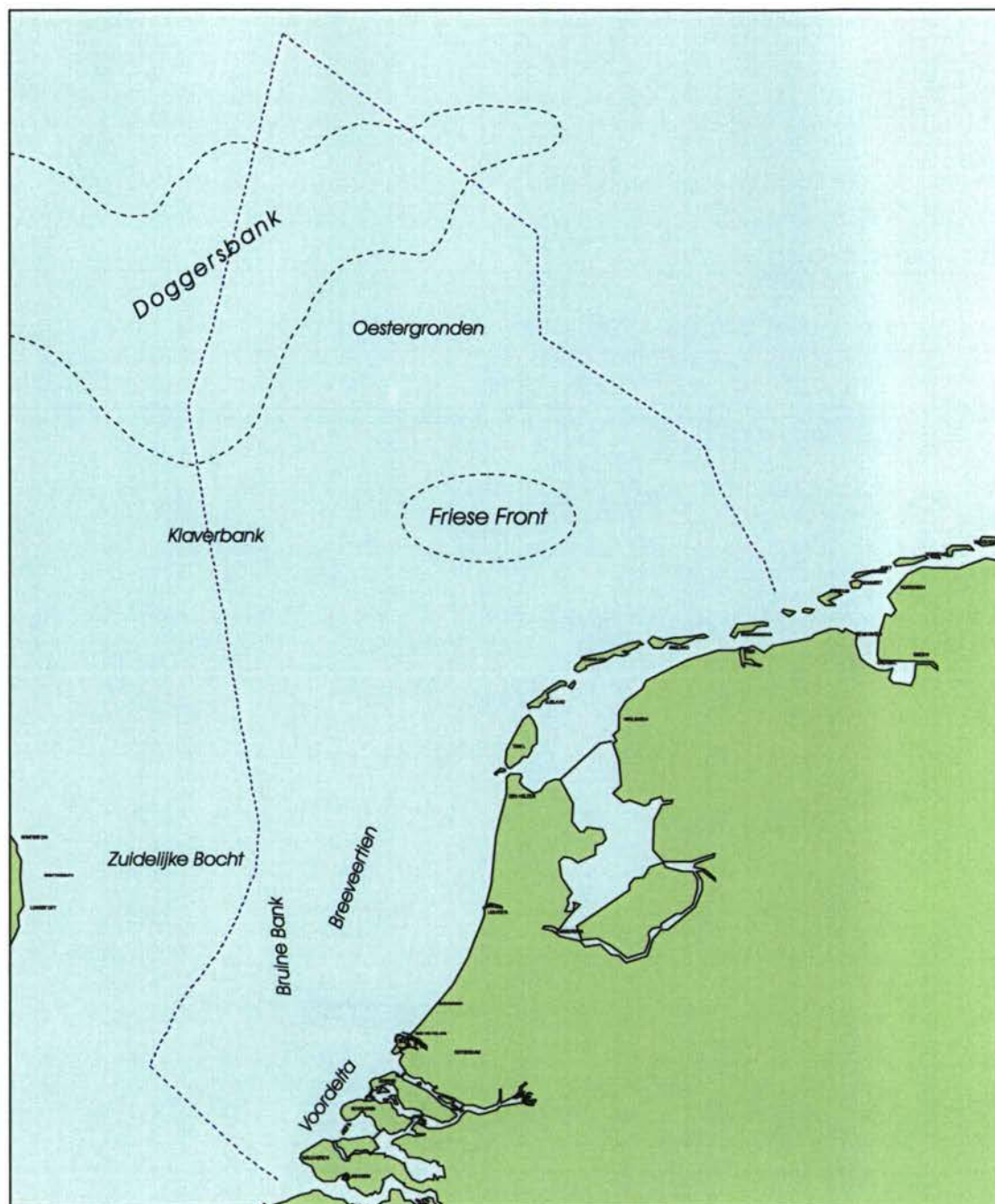
Het water van de Noordzee is niet overal even zout. Het zoutgehalte van grote delen van de Noordzee is ca 34 g/l. Langs de kust is onder invloed van de uitstroming van de zoete rivieren het zoutgehalte lager (< 30 g/l). Langs de kust worden grote hoeveelheden slib getransporteerd: op jaarbasis ca 10 miljoen ton. Een deel van het slib wordt in de vaargeulen en havenbekkens (o.a. Europoort) afgezet. Om de vaarwegen vrij te houden moet veelvuldig worden gebaggerd.

De kustzone heeft een hoge ecologische waarde door het aanwezige bodemleven, kinderkamerfunctie voor vis en door de ligging in een vogel-trekroute. Een hoge ecologische waarden heeft ook het Friese Front

Kaart 1
Noordzee

Kaart 2
Topografie van het Nederlands
Continentaal Plat (NCP)

Topografie van het Nederlands Continentaal Plat (NCP)

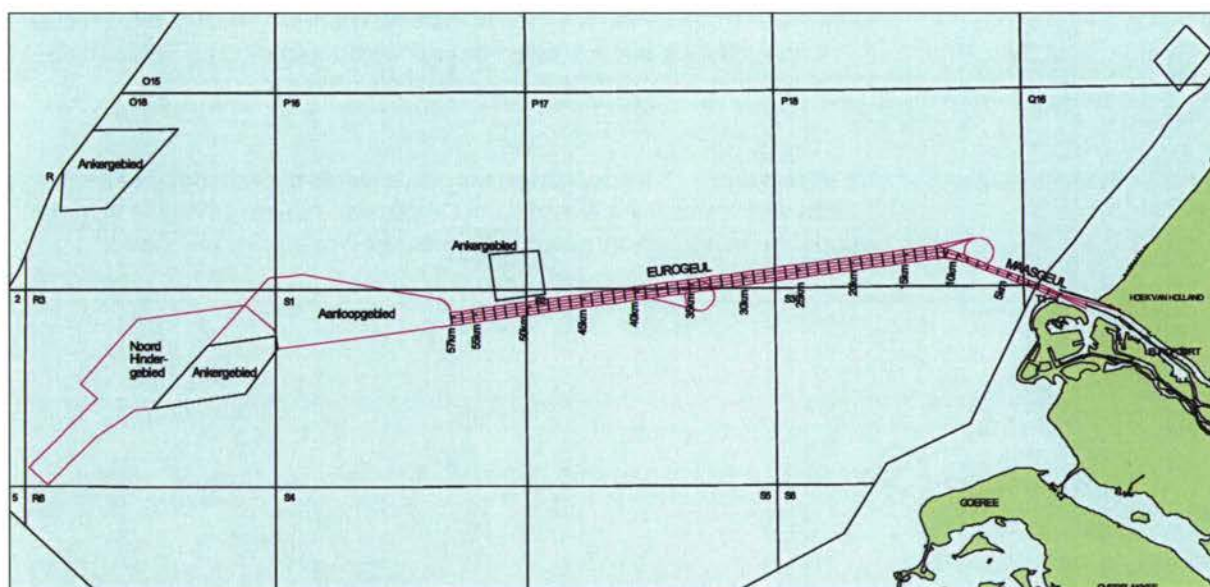
vanwege de grens tussen water afkomstig uit het Kanaal en water afkomstig uit de Atlantische Oceaan en het hoge slibgehalte van de bodem. De Klaverbank heeft juist door zijn grove bodemmateriaal een specifieke fauna.

2.2.2 Het watersysteemdeel 'Vaargeulen'

2.2.2.1 Euro-Maasgeul

De totale lengte van de Euro-/Maasgeul bedraagt 57 km. De *Eurogeul* is 45,65 km lang en 600 m breed. De nautisch gegarandeerde diepte (t.o.v. middenstandsvlak) van de Eurogeul neemt vanaf km 57 stapsgewijs af van 25,4 m tot 24,8 m in het laatste gedeelte tot Maas Center. De bodem van de Eurogeul heeft vanaf km 57 tot km 22,5 een zandgolfkarakter. Verder in oostelijke richting verdwijnt het zandgolfkarakter geleidelijk en wordt de bodem vrijwel vlak.

Kaart 3
Euro-Maasgeul

Euro - Maasgeul

Langs de Euro-/Maasgeul zijn twee keerplaatsen aangelegd, met een diameter van 2700 m. De eerste bevindt zich halverwege, aan de zuidzijde van de Eurogeul, tussen de boeien E7 en E9 (nautisch gegarandeerde diepte: LLWS -24,40 m). Deze keerplaats kan in noodgevallen dienst doen als ankerplaats voor schepen met een diepgang tot 21,35 m (» 70 voet). De tweede keerplaats bevindt zich O.N.O. van de Maas Center boei bij de overgang van de Eurogeul naar de Maasgeul (nautisch gegarandeerde diepte: LLWS -23,10 m). Binnen laatstgenoemde keerplaats bevindt zich aan de westzijde een cirkelvormig gedeelte met een diameter van 1600 m, waar een diepstekend schip in noodgevallen kan ankeren om een tij over te liggen (nautisch gegarandeerde diepte: LLWS -24,70 m).

Aan weerszijden van de Eurogeul ligt een 300 m brede berm (diepte (LLWS -22,00 m to LLWS -22,10 m). Schepen met een diepgang tot en met 21,35 m (70 voet) mogen alleen in bijzondere gevallen, zoals bij oplopen of ontmoeten, van de bermen gebruik maken. Schepen dieper stekend dan 70 voet dienen te allen tijde binnen de 600 m brede Eurogeul te blijven.

De *Maasgeul* is 11,35 km lang. De breedte neemt af van de Maas Center boei tot 500 m bij de havenlichten. De nautisch gegarandeerde diepte (t.o.v. het middenstandsvlak) is 24,3 m. De bodem van de Maasgeul is vrijwel vlak en de Maasgeul heeft geen bermen.

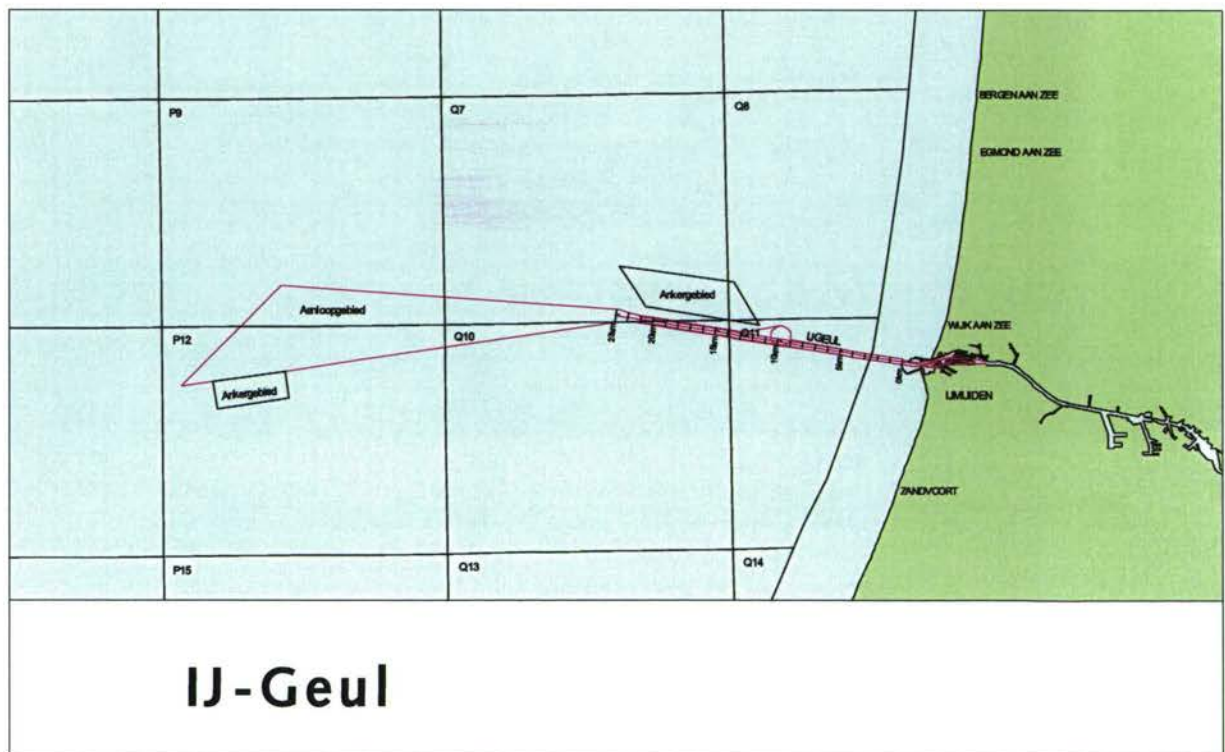
De verticale dimensies van de vaargeul naar Rotterdam/Europoort zijn probabilistisch ontworpen, dat wil zeggen dat bij het geulontwerp rekening is gehouden met alle denkbare golf- en water-standscor-dities voor de verschillende scheeps-klas-sen met vooraf gestelde veilig-heids-criteria. Hieruit is de voor de scheepvaart noodzakelijke nautische diepte afgeleid. Deze nautische diepte, ook wel streefdiepte genoemd, varieert in de lengte-as van de geul.

Teneinde deze nautisch gegarandeerde diepte in stand te houden is een zogenaamde baggermarge vastgesteld. Bij de vaststelling van deze baggermarge is rekening gehouden met de mate van bodembeweging ten gevolge van aanzanding en aanslibbing en de lodingsnauwkeurigheid. De natuurlijke bodembeweging in de diverse geulvakken is bekend.

2.2.2.1 IJ - Geul

De IJ-geul is een 23 km toegangsheul die de Noordzee verbindt met de havens van IJmuiden en Amsterdam. De verticale dimensies van de geul zijn (nog) deterministisch ontworpen. Momenteel wordt bekeken hoe een

Kaart 4
IJ-Geul

probabilistisch ontwerp kan worden uitgevoerd. De geulbreedte bedraagt 450 m, met dien verstande dat vanaf km 4,3 in zeewaartse richting aan weerszijden van de geul bermen aanwezig zijn welke t.p.v. km 12 een volle breedte van 75 meter bereiken (streefdiepte bermen NAP -18,30 m) en evenwijdig aan de geul gehandhaafd blijven tot km 21. West-waarts van km 21 vervallen de bermen, omdat dit gedeelte van de geul breder wordt in verband met de aansluiting op de Noordzee-route. De streefdiepte van de bermen wordt gehandhaafd op NAP -18,30 m. Indien door omstandigheden een in de geul varend schip niet kan vervolgen is tussen km 10 en 12 aan de noordzijde van de geul een noodankergebied aangelegd.

2.3 Bestuurlijk-juridische afbakeningen

Internationaal

Voor de onderlinge afbakening van het Continentaal Plat door aanliggende kuststaten (kaart 1) zijn internationale rechtsregels vastgesteld. Ze zijn voornamelijk neergelegd in het Verdrag van Genève inzake het Continentaal Plat (1958). Ook het VN-verdrag inzake het recht van de zee (1982) bevat regels met betrekking tot het Continentaal plat. De grens met België is in 1999 vastgesteld.

Het Nederlands deel van de Noordzee

Tot het plangebied van het BPNN behoren diverse bestuurlijk-juridische grenzen (kaart 5). Vanaf het land gezien zijn dat:

- 1 km grens (gemeente- en provincie-grens)
- 3 mijlszone, waar 2 wetten van toepassing zijn, die tezamen de "droge mijnwet" vormen.
- de exclusieve 12 mijlszone of te wel de territoriale zee. Hier geldt in beginsel de soevereiniteit van de kuststaat.
- de Exclusieve Economische Zone (EEZ) buiten de territoriale wateren; een wetsvoorstel dat voorziet in de instelling ervan is in behandeling van het parlement.

De Nederlandse wetgeving is niet in alle gebieden geldig. In de bijgaande bijlage 2 (juridische zones) wordt een en ander schematisch weergegeven.

2.4 De beheerders van het watersysteem Noordzee

Minister van Verkeer en Waterstaat

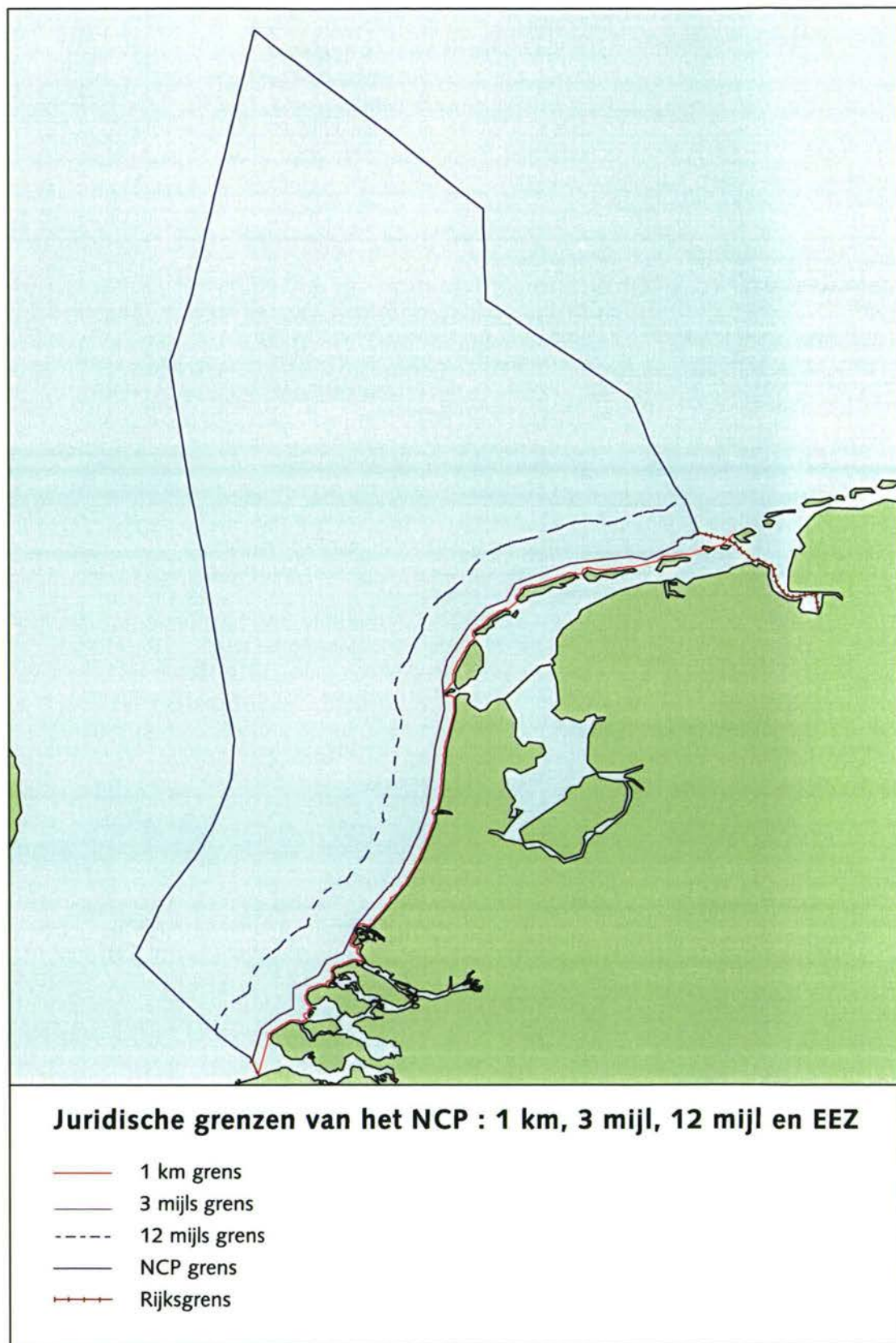
- De minister van Verkeer en Waterstaat is coördinerend minister van Noordzee-beleid. Na de opheffing van ICONA is er een Interdepartementaal Directeurenoverleg Noordzee (IDON) ingesteld (Instellingsbesluit IDON d.d. 22 maart 1999/Nr HKW/AW 1999/3272). Dit overleg heeft tot taak de interdepartementale afstemming en uitvoering van het beleid rond Noordzee-aangelegenheden, e.e.a. voor zover deze afstemming niet reeds in andere kaders plaatsvindt. Namens de directeur water van RWS is de HID van RWS Directie Noordzee voorzitter van dit overleg. Plaatsvervangend voorzitter is de directeur Transportveiligheid van DGG.

Rijkswaterstaat directie Noordzee

De directie heeft de volgende (nationale en internationale) bevoegdheden, verplichtingen, taken en functies:

- uitvoering bestuurlijke taak als vertegenwoordiger van Minister V&W (bevoegd gezag en procedures: uitvoering wetgeving, PKB / MER)
- zorg voor levende zee: vormgeven aan beheer, regulering gebruik (o.a. vergunning verlening), handhaving, incidenten organisatie;

Kaart 5
Juridische grenzen van het NCP

- uitvoeren integrale water - bodem- en technisch vaargeul beheer: zorgen voor bereikbaarheid havens, kustsuppleties, zandwinning, baggerwerkzaamheden;
- bagger advisering aan regiodirecties
- meten op zee: verzamelen en verstrekken van informatie / meetgegevens.
- internationale samenwerking (OSPAR, LC, NMC e.d.)

Directoraat Generaal voor Goederenvervoer (DGG)

- het Directoraat Generaal voor het Goederenvervoer is verantwoordelijk voor scheepvaartbeleid.

Overige departementen:

- ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij bevoegd gezag voor het visserijbeleid (dat buiten de territoriale wateren wordt vastgesteld in Europees verband), natuurbeleid en beleid voor de groene ruimte.
- ministerie van Economische Zaken voor het beleid rond de olie- en gaswinning. De taak van Staatstoezicht op de Mijnen (EZ) is toezicht houden op de naleving en handhaving.
- ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer voor het milieubeleid.
- Kustwacht - de uitvoering van het (nautisch) beheer (exclusief de aanlooproutes naar de zeehavens), de operationele taken en de toezicht op naleving van de regelgeving, waarbij gebruik wordt gemaakt van zowel schepen als vliegtuigen.
In de Kustwacht werken de ministeries van Defensie, Justitie, LNV, Financiën, Binnenlandse Zaken en Verkeer en Waterstaat samen. De operationele leiding van de Kustwacht berust bij het ministerie van Defensie (de Koninklijke Marine).

Zeewaterkering-beheerders

Aan de landzijde grenst het plangebied van de directie Noordzee aan de kustdirecties van Rijkswaterstaat (Noord Nederland, Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland). Het beheer van de zeewaterkeringen is in handen van: Rijkswaterstaat, Hoogheemraadschappen en Waterschappen
De directie Noordzee draagt bij aan het vasthouden van de ligging van de kustlijn.

2.5 Beheerobjecten (stap 2)

De functiehomogene beheerobjecten per watersysteemdeel zijn de volgende:

- het watersysteemdeel Noordzee: het integrale watersysteem: water, bodem, oevers, lucht en de er levende organismen.

De gebruiksfuncties op de Noordzee hebben veelal effecten op meerdere onderdelen van het watersysteem. Verstoring en vervuiling kunnen de kwaliteit van water, bodem, oevers, lucht en de (samenstelling van de) er levende organismen beïnvloeden. De aanpak om de balans van bron en motor weer in evenwicht te brengen en te houden (zie Beheersvisie Noordzee 2010) is integraal, zodat een onderscheid tussen water, bodem, oevers en organismen niet zinvol is.

- het watersysteemdeel 'Vaargeulen' (Euro-/Maasgeul en IJ-geul) is: bodem
De diepte van de vaargeulen wordt geïnspecteerd en zonodig op diepte-gebracht, dit alles in een continue proces.

3 Landelijk beleid

Bij het beleid van de Noordzee zijn meerdere overheidsinstanties betrokken, die hun activiteiten onderling afstemmen. In paragraaf 3.1 is het V&W beleid beschreven en paragraaf 3.2 het overige landelijke beleid. Het kort overzicht van het landelijk beheer is te vinden in paragraaf 3.3. De functies van het watersysteem staan in paragraaf 3.4 (watersysteemdeel Noordzee) en paragraaf 3.5 (watersysteemdeel Vaargeulen).

3.1 Landelijk beleid Verkeer en Waterstaat

Waterbeleid

Centraal bij de werkzaamheden van directie Noordzee staat de in de Vierde Nota Waterhuishouding geformuleerde hoofddoelstelling voor het waterbeleid en daarmee de streefbeelden en het beheer van de Noordzee:

Het hebben en houden van een veilig en bewoonbaar land en het instandhouden en versterken van gezonde en veerkrachtige watersystemen, waarmee een duurzaam gebruik blijft gegarandeerd.

Voor wat betreft kust en zee wordt uitgegaan van de hoofddoelstelling voor het kustbeleid:

het handhaven van de veiligheid tegen overstroming, gecombineerd met behoud, waar mogelijk vergroting, van de ruimte voor natuurlijke processen. Water en sediment stromen worden zo min mogelijk ingeperkt.

In de NW4 wordt geconstateerd, dat de waterkwaliteit weliswaar verbeterd is, maar dat dit nog onvoldoende tot uiting komt in een herstel van het ecosysteem. Kust en Noordzee worden steeds intensiever gebruikt. Dat gebruik moet echter wel duurzaam zijn en mag niet ten koste gaan van de veerkracht van de kust. Noordzee en kust hebben ruimte nodig om mee te kunnen groeien met de verwachte stijging van de zeespiegel.

De uitgangspunten van het landelijk beleid zijn: watersysteembenadering, integraal waterbeheer, gebiedsgerichte aanpak, open plan proces. Voor de zee wordt nog toegevoegd dat bij het verplaatsen van landfuncties naar zee is het 'voorzorgsbeginsel' van toepassing is, zoals dat in internationaal en nationaal beleid gestalte heeft gekregen.

Voor kust en zee zijn de volgende streefbeelden beschreven. Visserij en ecologische doelen zijn in balans gebracht door een integrale benadering van de visserij in relatie tot het ecosysteem. Hierbij worden de voorzorgs- en ecosysteembenadering gehanteerd. De bestanden van commerciële vissoorten zijn boven het veilig biologisch minimum. De scheepvaart wordt veilig afgewikkeld en illegale lozingen komen nauwelijks voor. De verontreiniging van de Noordzee door diffuse bronnen, waaronder atmosferische depositie, is verder teruggedrongen. Het zandwinbeleid voor de Noordzee is geactualiseerd. Overheid, gebruikers en belanghebbenden hebben een gemeenschappelijke strategische visie op het beheer en gebruik van de Noordzee en werken nauw samen om deze visie te implementeren.

Scheepvaartbeleid

V&W - DGG draagt de beleidsmatige verantwoordelijkheid voor het functioneren van het nationale en internationale scheepvaartsector, de zee-

havens, (verkeers)veiligheid, milieubeleid voor de scheepvaart en de afstemming van de scheepvaart op andere gebruiksfuncties. Op de internationale samenhang van de te treffen maatregelen wordt toegezien door de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) en in steeds toenemende mate de Europese Unie.

3.2 Overig landelijk beleid

Behalve het ministerie van Verkeer en Waterstaat zijn er de ministeries van LNV (directie Visserij en directie natuurbeheer), EZ, VROM met beleidsmatige verantwoordelijkheden:

- LNV- directie Visserij: een evenwichtige exploitatie van de visbestanden. Het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) zal in het jaar 2002 worden herzien.
- LNV- directie Natuurbeheer: bevorderen van de natuur- en landschapswaarden van de Noordzee in relatie tot het gebruik
- EZ - optimale ontwikkeling van de energiereserves en een verantwoord gebruik van de diepe ondergrond
- VROM - het voorkomen en beperken van de aantasting van het milieu en het ontwikkelen van het afvalstoffenbeleid.
- VROM - het schrijven van de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening is in volle gang. De ruimtelijke indeling op de Noordzee zal aan de orde komen.

3.3 Landelijk beheer

De basis voor beheer is het beleid met haar beleidsdoelstellingen. Beheer is de uitwerking van het beleid. In de NW3 en BPRW-1 zijn functies toegekend aan de watersystemen.

Een watersysteem is functioneel op orde als het voldoet aan de voor de vastgestelde functies opgestelde streefbeelden. Streefbeelden geven de ontplooiingsmogelijkheden weer voor het waterhuishoudkundige systeem in samenhang met het daarbij behorende gebruik. Zij geven een indruk van het beleidseffect dat op termijn (2010) zal worden bereikt. De streefbeelden dienen vertaald te worden in concreet meetbare functie-eisen.

Het toekennen van functies aan een watersysteem legt een inspanningsverplichting bij de beheerder. Dit betekent dat de beheerder ervoor verantwoordelijk is dat het watersysteem voldoet aan de streefbeelden. In dat geval worden het watersysteem door 'onderhoud' gehandhaafd. Als de streefbeelden nog niet zijn bereikt wordt door 'aanleg' verbetering bewerkstelligd of worden randvoorwaarden geschapen voor een natuurlijke ontwikkeling in de juiste richting.

Het verzamelen van basisinformatie is nodig voor het dagelijks beheer en de voorbereiding en evaluatie van maatregelen.

Goed functionerende watersystemen zijn onmisbaar in onze samenleving. De samenleving maakt op velerlei manier gebruik van de Noordzee.

Noordzee-functies, die een goede water(bodem)kwaliteit vragen, zijn bijvoorbeeld:

- natuur en landschap, beroeps- en sportvisserij, recreatie, zwemwater en oppervlakedelfstoffenwinning.
Noordzee-functies die door hun activiteiten de water(bodem)kwaliteit nadelig beïnvloeden zijn o.a.
- transport (scheepvaart), afvoer van verontreinigd water, koelwater, oppervlakte- en diepe delfstoffenwinning, militaire activiteiten, baggeren en berging van specie.

Aan deze functies en activiteiten worden daadwerkelijk eisen gesteld, opdat ze een multifunctioneel gebruik van het watersysteem niet hinderen en de streefbeelden gerealiseerd worden.

3.4 Functies van het watersysteemdeel Noordzee

In het BPRW-2 zijn in de bijlage 8 (de functionele benadering van de rijks- wateren) de 8 volgende functies voor het watersysteem Noordzee onderscheiden:

- waterkeren,
- hoofdtransportas (vaargeulen),
- ecologie en waterkwaliteit,
- zwemwater,
- sportvisserij,
- lokale recreatievaart,
- beroepsvisserij,
- oppervlakedelfstoffenwinning.

De streefbeelden en maatregelen om de streefbeelden te bereiken zijn voor enkele van deze functies beschreven in het hoofdstuk 13 van het BPRW over de Noordzee.

De overige functies op de Noordzee zijn:

- scheepvaart via vaarroutes Noordzee (diepwaterroutes, verkeersscheidingsstelsel),
- niet route gebonden scheepvaart,
- militaire activiteiten,
- kabels en leidingen,
- diepe delfstoffenwinning,
- berging baggerspecie,
- lozing afvalwater,
- lozing koelwater,
- strandrecreatie,
- rust en ruimtebeleving en
- mogelijk toekomstige functies:
 - andere dan mijnbouwinstallaties (zendmast, windmolenparken)
 - landwinning (Maasvlakte 2).

Een aandachtspunt bij dit alles is (meervoudig) ruimtegebruik.

3.5 Functies van het watersysteemdeel de 'Vaargeulen'

Voor het watersysteemdeel 'Vaarwegen' zijn de volgende functies van toepassing:

- scheepvaart via vaarroutes Noordzee en
- oppervlakedelfstoffenwinning (door werk met werk te maken).

4 Regionaal beleid

Het gezamenlijke beheer van de Noordzee

De Beheersvisie Noordzee 2010 beschrijft de interdepartementale visie op het beheer van de Noordzee, wat men gezamenlijk wil bereiken en wat er aan gedaan zal worden om het doel te bereiken.

De Beheersvisie Noordzee 2010 is een uitgave van de Stuurgroep Beheersvisie Noordzee 2010 waarin vertegenwoordigd zijn: de ministeries van V&W, LNV, VROM en EZ. De visie is tot stand gekomen in overleg en samenwerking met gebruikers van de zee (open-plan-proces).

Paragraaf 4.1 bevat in het kort de belangrijkste elementen uit de Beheersvisie Plan 2010.

In bijlage 3 staan vanuit een integrale benadering achtereenvolgens voor beide watersysteemdelen:

1. de streefbeelden per functie (stap 3)
2. de functie-eisen per functie (stap 4)
3. de benodigde maatregelen, die de beheerders van de Noordzee gezamenlijk op zich nemen, om de streefbeelden te bereiken.

Paragraaf 4-2 gaat in op de relatie tussen streefbeelden en producten van directie Noordzee en VMD

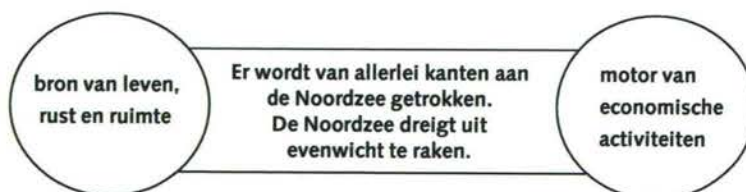
Watersysteemdelen

1. Voor het watersysteemdeel Noordzee (met de integrale beheerobjecten van het watersysteem incl. water, bodems, oevers, lucht en de er levende organismen) zijn de beschreven streefbeelden en eisen van toepassing, zoals beschreven in de Beheersvisie Noordzee 2010.
2. Voor het watersysteemdeel Vaarwegen (met beheerobject de bodem) zijn de streefbeelden en eisen van toepassing zoals beschreven bij de gebruiksfuncties scheepvaart en oppervlaktedelfstoffenwinning.

4.1 Gezamenlijk beheer - Beheersvisie Noordzee 2010

In 1999 is de beheersvisie Noordzee 2010 van de persen gerold. Deze interdepartementale visie op het beheer van de Noordzee is via een open plan proces ontwikkeld met name om meer samenhang in de uitvoering van het beleid van de diverse ministeries te brengen.

In de beheersvisie staat de balans tussen de Noordzee als bron van leven, rust en ruimte en de Noordzee als motor van economische activiteiten centraal.

De overheid richt zich op ontplooiing van zowel bron als motor en op het in evenwicht brengen en houden van de balans.

Omdat het beheer van de Noordzee in handen is van verschillende overheidsinstellingen wordt doelbewust gewerkt aan een integraal beheer van de Noordzee in al zijn facetten. Richtinggevend bij de ontwikkeling van de beheersvisie is geweest het versterken van het verband tussen beleid, regelgeving, uitvoering, handhaving en organisatie (BRUHO-beleidsketen). De betrokken (overheids)instanties hebben regelmatig intensief contact over relevante beheersaspecten die aandacht vragen. De beheersvisie Noordzee Plan 2010 bevat een overzicht van alle relevante afspraken die ten aanzien van beheer van de Noordzee zijn gemaakt. De beheersvisie bevat ondermeer een groot aantal streefbeelden en acties om de streefbeelden te bereiken.

Bij het beheer en het onderhoud van de Noordzee zijn vele sectoren betrokken. Zij hebben alle eigen uitgangspunten en doelstellingen, die conflicterend kunnen zijn. Bij een optimaal beheer zal er naar gestreefd worden een goede en ook toetsbare balans tussen deze sectoren en hun doelstellingen te vinden. Deze zullen waar nodig ook geïntegreerd worden. Hieronder worden in het kort de streefbeelden voor de verschillende werkvelden weergegeven en worden de belangrijkste werkzaamheden aangegeven. In kaart 5 is een overzicht gegeven van het soms conflicterende ruimtegebruik op de Noordzee.

Het evenwicht van de balans wordt op een paar manieren beïnvloed:

- de gebruiksfuncties hebben gevolgen voor zowel de Noordzee als bron van leven rust en ruimte als voor de Noordzee als motor van economische activiteiten. Tot op heden werd getracht de problemen sectoraal aan te pakken.
- De economische gebruiksfuncties van de Noordzee hebben te kampen met gemeenschappelijke problemen op gebied van ruimte, internationale concurrentiepositie en schaarste van natuurlijke hulpbronnen. De bron van leven, rust en ruimte wordt met name bedreigd door verstoring, verontreiniging en toename van het ruimtebeslag.
- De sturing van de balans heeft hoofdzakelijk plaats door middel van de beleidseketen (beleid, regelgeving, uitvoering, handhaving en organisatie), de politiek en kennis.

De sturing van de balans is te verbeteren door versterking van de samenhang in de beleidsketen, door meer kennis over het functioneren van het Noordzee-systeem en door meer politieke aandacht en sturing.

De beheersvisie Noordzee 2010 gaat nader in op toetsingskader, ruimtelijk gebruik, bestuurlijk/juridisch instrumentarium, sturing van de balans en gebruik van de zee. Voor al deze onderwerpen worden streefbeelden van bron, motor en de afgesproken werkzaamheden beschreven. (zie bijlage 3)

4.2 De streefbeelden verwoord in de producten van directie Noordzee en VMD

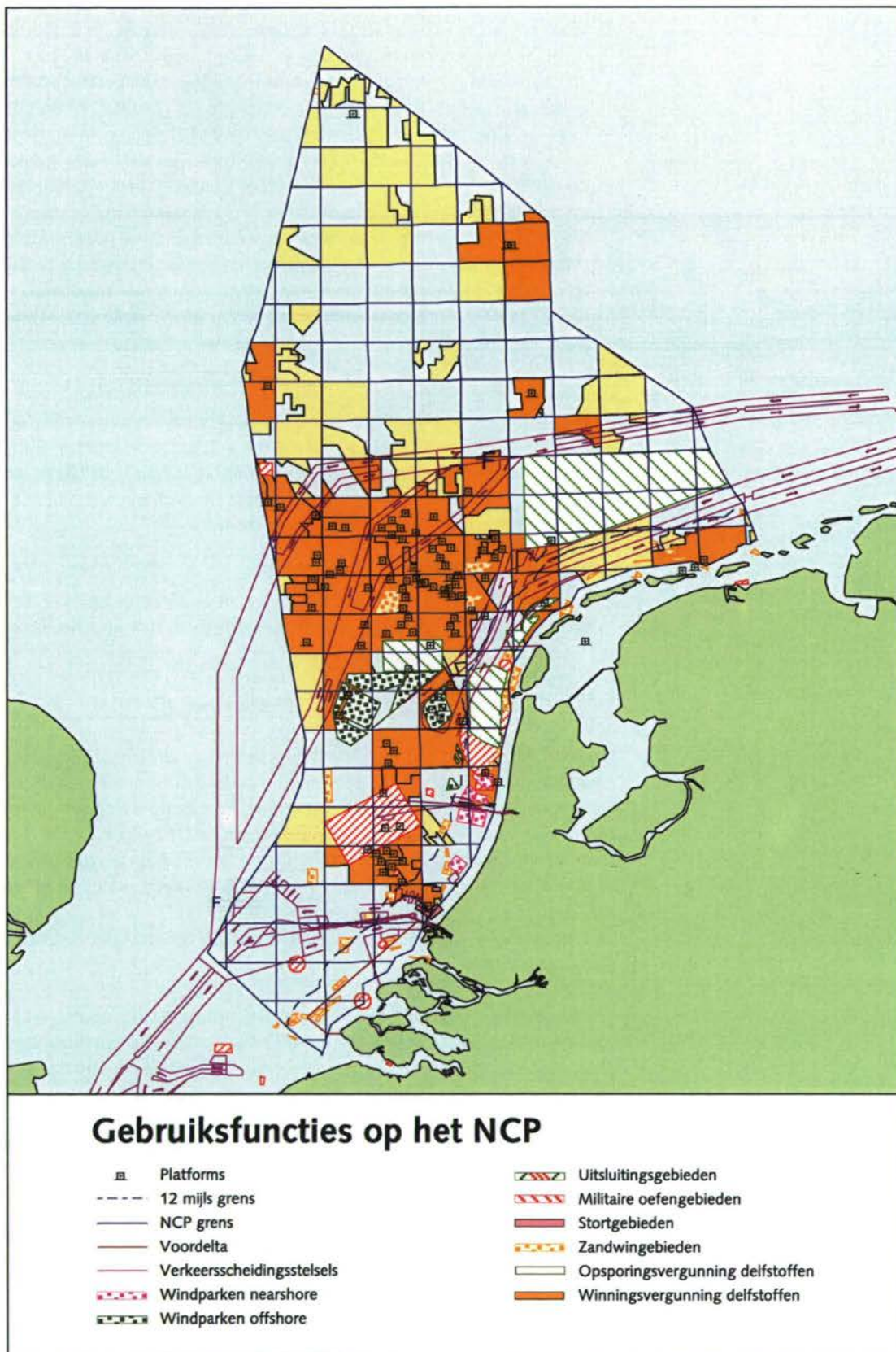
De streefbeelden van de producten van DNZ en VMD zijn afgeleid uit de streefbeelden c.q. doelstellingen van het gezamenlijke beheer uit de Beheersvisie Plan 2010, waarbij niet alleen naar de streefbeelden c.q. doelstellingen per functie maar ook het toetsingskader, het ruimtelijke gebruik, de sturing van de balans zijn geïntegreerd.

Het werkpakket van DNZ en de VMD omvat een integraal pakket van onderling zeer nauw samenhangende producten en activiteiten. De producten zijn hierna beschreven.

De streefbeelden van de producten zijn in concrete maatregelen met mijlpalen en een doorkijk naar de erop volgende jaren uitgewerkt in de deelproducten, die in hoofdstuk 7 aan de orde komen.

Kaart 6

Overzicht ruimtegebruik Noordzee

De producten zijn geclusterd: watersysteemdelen, basisinformatie en advisering en kwaliteitszorg.

Watersysteemdelen:

1. Voor het watersysteemdeel Noordzee zijn met name de volgende (deel)producten van toepassing: product 1 (regulering gebruik), product 2 (handhaving), product 3 (incidentenorganisatie), product 4 (vorm geven aan beheer); samen met kustsuppleties (product 6) en internationaal (product 13). De producten van de VMD: drijvende markeringen (product VMD 01), vaste markeringen (product VMD 02), kustwachten / incidenten organisatie (product VMD 03) kunnen hier ook genoemd worden.
2. Voor het watersysteemdeel Vaargeulen is met name (deel)product 5 (Vaargeulen op diepte) van belang en deels ook kustsuppleties (product 6) en de producten van de VMD: drijvende markeringen (product VMD 01), vaste markeringen (product VMD 02), openbare plaatsbepalingssystemen (product VMD 04).

Basisinformatie:

Het verzamelen van basisinformatie is nodig voor al het dagelijks beheer en de voorbereiding en evaluatie van maatregelen. De producten 9 (bijdrage geologische bodemkartering), 10 (meetnet Noordzee), 11 (basis meetgegevens Noordzee) en 12 (ruimtelijke informatie) leveren daartoe de gewenste informatie aan internen en externen.

Advisering en kwaliteitszorg:

De directie Noordzee en de VMD hebben door de jaren heen een expertise opgebouwd. Veel inspanning wordt gepleegd om de expertise uit te dragen via advisering, zoals baggeradvizen (product 7), markeren (product VMD 05) innoveren (product VMD 07).

4.2.1 Regulering gebruik
(product 1)

Doelstelling van dit product is het beschermen van de zee tegen verontreiniging en verstoring, het geleiden en optimaliseren van het gebruik van de Noordzee en het uitvoeren van inrichtings- en beheersmaatregelen gericht op bereiken van een duurzaam gebruik van de Noordzee.

Regulering van gebruik is noodzakelijk om te voorkomen dat de gebruiksfuncties een nadelig effect hebben op het watersysteem of op elkaar, of dat een duurzaam gebruik wordt gehinderd.

Het accent voor Regulering Gebruik ligt op de uitvoering en concretisering van vastgelegd beleid.

Producten zijn afspraken met vertegenwoordigers van maatschappelijk gewenste gebruiksfuncties. De belangrijkste instrumenten voor het realiseren van de producten zijn de "eigen" wettelijke instrumenten en - waar die ontbreken - andere vormen van afspraken als convenanten en het "overleginstrument". De producten kunnen de vorm hebben van: vergunningen, ontheffingen, convenanten, contracten, rapportages en andere vormen van afspraken.

4.2.2 Handhaving
(product 2)

De handhaving van door de wetgever en het bevoegd gezag gestelde regels en voorwaarden, te realiseren door:

- Het opsporen van veroorzakers van verontreinigingen en overtreders van wet- en regelgeving, het verlenen van vergunningen en het maken van bestuurlijke afspraken.

- Het in een vroegtijdig stadium opsporen van bestrijdenswaardige (olie) verontreinigingen.
- Het begeleiden van bestrijdingsvaartuigen ten tijde van een actie.
- Zowel overdag als 's nachts met het vliegtuig te surveilleren. Het gebied van 0-30 mijl uit de kust wordt met het vliegtuig eens per dag bezocht, het gebied van 30-50 mijl eens per 2 dagen en het gebied >50 mijl eens per 4 dagen. Verder wordt voldaan aan (inter) nationale verplichtingen, opdrachten van DGG en MD (scanner), ad-hoc en actiefvluchten.
NB. Voor deze inzet zijn in totaal 1764 vliegreuren nodig. T.g.v. financiële bezuinigingen kunnen in het jaar 2000 niet meer dan 1200 vliegreuren worden gemaakt.
- Het vliegtuig op 1 uurs notice beschikbaar te hebben.
- Internationale afstemming t.a.v. regels, voorwaarden en instrumentarium.

4.2.3 Incidenten organisatie (product 3)

Het paraat hebben (24 uur/dag) en inzetten van een incidentenbestrijdingsorganisatie. Op dit moment is de vigerende Capaciteitsnota richtinggevend voor de bestrijding van verontreinigingen. D.w.z. dat de organisatie en de middelen zijn gebaseerd op een incident (aanvaring) waarbij 30.000 ton olie vrij komt. De helft van deze hoeveelheid verdampt en de andere helft wordt in 3 dagen door de incidentenbestrijdingsorganisatie opgeruimd in samenwerking met de industrie.

In de loop van 2000 zal een nieuwe nota door de Kamer worden vastgesteld. E.e.a. heeft (ingrijpende) consequenties voor de visie op de bestrijding van incidenten en hoe de organisatie zich daarop moet voorbereiden.

De incidentenbestrijding wordt door dNZ (AMO) in nauwe samenwerking met het Kustwachtcentrum en de kustdirecties van RWS uitgevoerd.

Internationaal wordt samengewerkt door wederzijds bijstand te verlenen, uitwisseling van kennis en deelname aan oefeningen.

Uitvoering, methoden en verantwoordelijkheden m.b.t. (maritieme) incidenten zijn beschreven in het Operationeel Plan Incidentenorganisatie (OPPIO).

4.2.4 Vormgeven aan beheer (product 4)

Het streefbeeld van het beheer is gericht op de ontplooiing van de Noordzee als bron en motor. Enerzijds is de Noordzee de bron van leven, rust en ruimte en anderzijds is het de motor van de economie. Het beheer moet er naar streven beide aspecten in evenwicht te brengen en te houden. Het nationale beleid, neergelegd in nota's als De Vierde Nota Waterhuishouding en Te Kust en te Keur, worden daarvoor vertaald in beheersnota's. Daartoe moet kennis van de toestand van de zee vergaard worden en zijn graadmeters ontwikkeld om deze inzichtelijk te maken.

Een goede communicatie met de omgeving, zowel binnen als buiten de Rijksoverheid is daarbij een absolute randvoorwaarde.

De directie Noordzee levert een belangrijke bijdrage in de belangenafweging bij kustplannen. De belangen die DNZ als beheerder behartigt (i.c. de duurzame ontwikkeling van de kwaliteit van de Noordzee als ecosysteem en de bereikbaarheid van de main ports) moeten in de besluitvormingsprocessen m.b.t. de plannen voor 'bouwen in zee' adequaat worden meegewogen.

De bijdrage van DNZ aan de kustuitbreidingsprojecten wordt op drie manieren vorm gegeven: het optreden als bestuursorgaan, het inbrengen van expertise en het aanleveren van gegevens en informatie over de Noordzee. Met name wordt daarbij aandacht besteed aan:

- ambtelijke, bestuurlijke en maatschappelijke acceptatie van de producten en projecten;
- voldoen aan eisen van wet- en regelgeving en aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur;
- voldoen aan civieltechnische en ecologische kwaliteitseisen; en
- tijdige, betrouwbare en volledige informatieverschaffing.

4.2.5 Vaargeulen op diepte (product 5)

Het product vaargeulen op diepte heeft als doel de havens van Rotterdam en IJmuiden bereikbaar te houden voor schepen met de maximaal afgesproken diepgang (74-voet voor Rotterdam en 54-voet voor IJmuiden). Daartoe worden de vaargeulen op de vereiste breedte en diepte gehouden. Hydrologische en meteorologische adviezen worden gegeven (vanuit het HMR) voor een vlotte en veilige vaart en worden voor de diepst stekende schepen tijpoorten uitgegeven. De diepte van de toegangsgeulen worden regelmatig gecontroleerd met behulp van lodingen en sonar-metingen. Op basis van deze gegevens wordt bepaald waar en hoeveel gebaggerd moet worden. Het werk wordt jaarlijks geëvalueerd en er zijn regelmatig onderzoeken naar de verbeteringen van de toe te passen werkmethoden teneinde als kenniscentrum van de RWS op baggergebied te kunnen functioneren.

Hierbij spelen voorts maatschappelijke en technische ontwikkelingen een rol, waarbij de vaargeulbeheerder steeds moet bedenken of deze zijn te implementeren in de strategie van het huidige vaargeulonderhoud, zonder dat daarbij grote infrastructurele werken behoeven te worden uitgevoerd. Het streefbeeld voor de functie zandwinning is, deze mogelijk uit te voeren in de vaargeulen en te combineren met vaargeulonderhoud.

4.2.6 Kustsuppleties (product 6)

De hoofddoelstelling is het in standhouden van de basiskustlijn (BKL, vastgesteld in 1990) tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Provincies en gemeentes zullen de Minister erop aanspreken indien de BKL niet wordt gehandhaafd.

Directie Noordzee streeft continu naar optimalisatie van de uitvoeringsaspecten van kustsuppleties. Deze inspanningen zijn noodzakelijk voor een goede en betaalbare kustverdediging op de lange termijn voor RWS-breed. Vanaf 2001 wordt het kustonderhoud geïntensiveerd. Ca. 30 miljoen gulden per jaar wordt extra besteed aan de bestrijding van de zandverliezen op de diepere onderwateroever (vanaf 8m -NAP). Directie Noordzee streeft naar een zo efficiënt mogelijke uitvoering hiervan en naar de toepassing van innovatieve contractvormen.

4.2.7 Baggeradviezen Rijkswaterstaat (product 7)

Door de inzet van deskundigen op het vakgebied "Baggeren" wordt een bijdrage geleverd aan voorbereiding en uitvoering van grootschalig nat grondverzet en het omgaan met verontreinigde waterbodems.

Directie Noordzee verstrekt daartoe rechtstreeks en via een samenwerkingsovereenkomst met de Bouwdienst adviezen aan regionale directies. De inzet van de medewerkers wordt conform IBO door de regionale directies of de Bouwdienst op basis van nacalculatie betaald. Als niet specialistische dienst wordt de deelname van directie Noordzee gelegitimeerd door het feit dat behoefte bestaat aan de specialistische kennis op het gebied van baggeren in de meest brede zin van het woord (ontgraven van waterbodems, transporteren en bergen van baggerspecie, meten, directievoering en contractvorming m.b.t. baggeren). Bovendien wordt de kennis en ervaring van de medewerkers en de uitwisseling daar-

van met de Baggerdienst wordt vergroot. Directie Noordzee kan zich profiteren in de samenwerkingsverbanden als 'vooruitgeschoven post'. DNZ is betrokken bij de voorbereiding van werken die later door een regionale directie worden uitgevoerd. In de regio Zuid-Holland wordt de Baggerdienst betrokken bij de projectuitvoering.

Er zijn drie samenwerkingsverbanden:

1. Kennis- & Adviescentrum Waterbodems (AKWA)
2. Waterbodems Advies en Uitvoering (WAU)
2. Bagger Advies & Uitvoering (BAU)

4.2.8 Bijdrage aan geologische bodemkartering (product 9)

De vraag naar zand uit zee neemt steeds grotere vormen aan. In toenemende mate maken verschillende gebruikers aanspraak op hetzelfde stuk van de Noordzee.

Op grond van de structuurschema oppervlakte delfstoffen moet de winning van oppervlakte delfstoffen met kracht worden voortgezet. De maatschappelijke wens is om minder te ontgronden op het land en de winning van zand, grind, etc. geheel uit de Noordzee te betrekken. Het beleid is geformuleerd in het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee. Voor het uitvoeren van dit beleid en een objectieve ondersteuning bij de afweging tussen b.v. het aanwijzen van een locatie voor de aanleg van kabels en leidingen, de winning van suppletiezand of bouwzand of de aanleg van een groot windmolenpark zijn de volgende maatregelen noodzakelijk:

- het beschikbaar stellen van voldoende kennis van de opbouw, samenstelling en kwaliteit van de Noordzeebodem aan overheid en derden
- het verzamelen van basisinformatie inclusief het ontwikkelen van gereedschappen om het afwegingsproces tussen verschillende gebruiksfuncties te kunnen ondersteunen
- een organisatie waarbinnen de kennis wordt vastgehouden zodat toekomstige grote infrastructurele projecten kunnen worden gefaciliteerd. Daarnaast is kennis van de beschikbaarheid van suppletiezand van belang om de kustbescherming op een maatschappelijk verantwoorde wijze te garanderen. Een globale monitoring van de kwaliteit van de Noordzeebodem geeft een beeld van verontreinigde delen als gevolg van het historisch gebruik zoals olie-exploratie, munitiestortplaatsen e.d. Tenslotte ondersteunt de informatie het beleid m.b.t. een maatschappelijk verantwoorde oppervlakedelfstoffenwinning. Het product "Bijdrage aan geologische bodemkartering" is een samenwerkingsverband tussen Rijkswaterstaat directie Noordzee (RWS-dNZ) en de andere kustdirecties met het Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen (NITG). Deze samenwerking is gebaseerd op de noodzaak van beide diensten, dat voor het uitvoeren van hun taak het verzamelen van kennis van de Noordzeebodem is vereist. Hierbij wordt uitgegaan dat beide diensten, gerekend over een aantal jaren, een gelijkwaardige financiële inspanning leveren.

4.2.9 Meetnet Noordzee (product 10)

Het d.m.v. het Meetnet Noordzee leveren van op de klant toegesneden hydro- en meteo-informatie op de Noordzee aan een grote groep van gebruikers.

Het beheer van de RMI-(Rijkswaterstaat Meetnet Infrastructuur)-bouwstenen voor de gehele Rijkswaterstaat.

Het Directie Team (DT) heeft medio 1999 besloten tot ontmanteling van de Meetpost Noordwijk over 2 jaar, tenzij alternatieve financieringsbronnen worden gevonden.

**4.2.10 Basis meetgegevens
Noordzee
(product 11)**

Een primaire taak van de RWS is het vastleggen van de waterstaatskundige toestands des Lands (MWTL). De doelstelling van het product is door het meten van milieu parameters inzicht te krijgen in het gedrag van het systeem en de ontwikkeling in de tijd daarvan. Aan deze informatie wordt zowel nationaal als internationaal een grote waarde toegekend. Met name de langjarige aspecten zijn daarbij van doorslaggevend belang. De meetinspanning wordt bepaald door het aantal variaties in de ruimte en het belang van het kennen van een bepaalde variatie in de tijd.

Het aantal parameters is direct gekoppeld aan de vraagstelling. Regelmatig wordt door evaluatie van de opdrachtgever de meetaanvraag aangepast aan de vraagstelling welke zowel nationaal als internationaal wordt bepaald. De gemeten data worden opgeslagen in het DONAR systeem voor verder gebruik. De gegevens worden gebruikt voor toetsing van de normstelling die Nederland is overeengekomen met de andere landen in internationaal verband.

**4.2.11 Ruimtelijke informatie
(product 12)**

De afdeling RBG/GIS is belast met het adviseren over en verzorgen en beheren van basis faciliteiten en overkoepelende informatie- en communicatiesystemen op het gebied van Ruimtelijke Informatie en Geografische Informatie Systemen. Dit ten behoeve van het doelgericht en doelmatig functioneren van de primaire processen en de bedrijfsvoering van de gehele directie. De afdeling RBG/GIS onderscheidt in de werkstructuur een aantal (activiteiten)clusters welke per werkveld zijn gegroepeerd:

Ruimtelijke informatievoorziening

- beheer ruimtelijke basisgegevens
- optimalisatie gemeenschappelijk gebruik
- levering ruimtelijke informatie
- gebruikersondersteuning ruimtelijke informatie

GIS coördinatie

- GIS implementatie
- GIS integratie
- GIS gebruikersondersteuning

De afdeling draagt zorg voor: Het brengen van samenhang in de ruimtelijke informatievoorziening, de implementatie en integratie van Geografische Informatie Systemen, de inwinning, bewerking, beheer en distributie van ruimtelijke informatie. Gestreefd wordt naar een volledige beschikbaarheid van informatie voor directie Noordzee, VMD, andere departementen en gebruikers van de Noordzee. De beschikbaarheid is nu 50%.

**4.2.12 Internationale samenwerking incl. WONS
(product 13)**

Zeeën kennen geen grenzen en worden ook niet beperkt door grenzen. Internationale afstemming en samenwerking ten behoeve van het beheer van de Noordzee en andere zeeën is derhalve noodzakelijk voor de bescherming van het zeemilieu.

In NW4 wordt aangegeven dat internationale afspraken over bestrijding van de verontreiniging, over inrichting en beheer, over instandhouding en herstel onverminderd van belang blijven voor onze waterhuishouding. In de Beheersvisie Noordzee wordt toegelicht dat nationale aanpak alleen vaak slechts een deel van het probleem oplost, leidt tot verplaatsing van het probleem of praktisch moeilijk uitvoerbaar of handhaafbaar is.

Het productplan Internationale Samenwerking is ingedeeld conform de nieuwe indeling overeenkomstig besluit Hoofdkantoor juni 1999. In dit

besluit staan vier deelgebieden beschreven, te weten Internationaal overleg, Kennisontwikkeling internationaal, Exportbevordering en Ontwikkelingssamenwerking. De directie Noordzee draagt bij aan twee van de vier deelgebieden. Derhalve omvat dit productplan het deelproduct Internationaal Overleg en het deelproduct Ontwikkelingssamenwerking.

4.2.13 Drijvende markeringsen (product VMD 01)

Het product drijvende markeringsen heeft als doel het bevorderen van een veilig en vlot scheepvaartverkeer. Daartoe worden de grenzen van vaarwegen, de voor de scheepvaart gevaarlijke obstakels dan wel bepaalde gebieden gemarkeerd met drijvende objecten. Deze markeringsen dragen, in samenhang met vaste markeringsen en andere nautische instrumenten, bij aan een vlot en veilig scheepvaartverkeer, met name in de havenaanloopgebieden, Waddenzee, Zuid Hollandse en Zeeuwse stromen en de grotere binnenwateren. Het werkgebied omvat ca. 1000 lichtboeien en 3000 tonnen, drijfbakken en sparboeien. Er wordt onderzoek gedaan naar mogelijke aanpassing van onderhoudsmethodieken. Deze zijn gelegen in het onderzoeken van milieu vriendelijke aangroei werende verf systemen en in het onderzoek om te komen tot verruiming van controle en verschonings intervallen. Uiteraard zullen bedrijfsmatige en milieutechnische overwegingen een belangrijke rol (blijven) spelen.

4.2.14 Vaste markeringsen (product VMD 02)

Het product Vaste Markeringsen heeft als doel het bijdragen aan en bevorderen van, in samenhang met drijvende markeringsen en andere nautische instrumenten, een veilig en vlot scheepvaartverkeer, met name in de havenaanloopgebieden, Waddenzee, Zuid Hollandse en Zeeuwse stromen en de grotere binnenwateren. Streefbeeld hierbij is het op een efficiënte, verantwoorde en onderhoudsvriendelijke wijze in stand houden van deze infrastructuur aan vaste markeringsen. Het werkgebied omvat ± 300 langs de Nederlandse kust opgestelde vaste markeringsen, bestaande uit: het lichtplatform Goeree, 15 vuurtorens, havenlichten, lichtenlijnen, sectorlichten en oeververlichting. Het gaat hierbij enerzijds om nieuwe technieken op het gebied van verlichting, energievoorziening en conservering die beschikbaar komen en mogelijk geïmplementeerd kunnen worden in de eigen operationele omgeving en anderzijds gaat het hierbij om het efficiënt in stand houden, zonder hierbij de overeengekomen kwaliteit uit het oog te verliezen, van de genoemde infrastructuur. Op basis van centraal gestelde kaders en richtlijnen worden de genoemde markeringsen door regionale onderhoudsploegen preventief en correctief onderhouden. In mindere mate wordt er aan produktontwikkeling gedaan en liggen de accenten meer op het gebied van het specificeren van de behoefte, regievoering, evaluatie en nazorg waarbij de produktontwikkeling en het groot onderhoud wordt uitbesteed aan de markt.

4.2.15 Kustwachtaken en incidentenorganisatie (product VMD 03)

Adequate en efficiënte bijdrage leveren aan de realisatie van de doelstellingen van de kustwacht.
Deze doelstellingen zijn:

Beleidsterrein dienstverlening

- Optreden bij incidenten en calamiteiten:
 - nood -, spoed- en veiligheidsverkeer;
 - hulpverlening en redding (SAR);
 - rampen- en incidentenbestrijding.

- Nautisch beheer
 - vaarwegmarkering;
 - verkeersdiensttaken;
 - zeeverkeersonderzoek.

Beleidsterrein handhaving

- Algemene handhaving;
- Handhaving van de milieuwetgeving;
- Handhaving wetgeving m.b.t. scheepvaartverkeer en de uitrusting van schepen;
- Handhaving van de visserijwetgeving.

Het streefbeeld is het continueren van de beschikbaarheid van vaartuigen en bemanningen ten einde op afroep een bijdrage te kunnen leveren aan de bovengenoemde doelstellingen van de kustwacht .

4.2.16 Openbare plaats bepalingssystemen (product VMD 04)

Het product Beheer Openbare plaatsbepalingssystemen heeft als doel het bijdragen aan en bevorderen van - in samenhang met vaarwegmarkering en andere verkeersbegeleidende systemen - een veilig en vlot scheepvaartverkeer, op de Noordzee, de havenaanloopgebieden, Waddenzee, Zuid Hollandse en Zeeuwse stromen en de grotere binnenwateren. Nadruk ligt op het faciliteren van een nauwkeurig HAVENADERINGSsysteem (HANAS) voor geul- en tijgebonden schepen van en naar het Rotterdams- en Amsterdams havengebied. Streefbeeld hierbij is het in stand houden en innoveren van het genoemde HANAS-systeem.

Tevens stelt het Ministerie van Verkeer en Waterstaat 15 portable geulnavigatoren ter beschikking aan de Nederlandse registerloodsen voor navigatie in de toegangsgeulen van en naar de genoemde havengebieden. De regie en de operationele verantwoordelijkheid ligt bij de VMD. Het preventief- en correctief onderhoud is volledig uitbesteed aan de particuliere sector.

4.2.17 Advisering (product VMD 05)

Het ten dienste stellen van de aanwezige kennis van de markeerfunctie en markeerprocessen aan de maatschappij, in het algemeen, en de veiligheid van de scheepvaart, in het bijzonder.

4.2.18 Certificeren (product VMD 06)

Het product Certificeren heeft als doel het bijdragen aan en bevorderen van - in samenhang met drijvende- en vaste markeringen en andere nautische instrumenten - een veilig en vlot scheepvaartverkeer, op de Noordzee, de havenaanloopgebieden, Waddenzee, Zuid Hollandse en Zeeuwse stromen en de grotere binnenwateren. Streefbeeld hierbij is enerzijds het in 'eigen beheer' bewaken van de kwaliteit en testen van nieuwe verlichtings-systemen, die op drijvende- (zie product 01) en vaste markeringen (zie product 02) en op mijnbouw installaties worden toegepast en anderzijds in opdracht van de Scheepvaart Inspectie (SI) en het kader van het Rijn en binnenvaart reglement uitvoeren van type goedkeuringen certificeren van navigatieverlichting.

Het gaat hierbij enerzijds om het testen en bewaken van de kwaliteit van nieuwe verlichtingstechnieken die beschikbaar komen en mogelijk geïmplementeerd kunnen worden in de eigen operationele omgeving en anderzijds om het keuren en inspecteren van maritieme verlichtings-systemen die toegepast worden op mijnbouwinstallaties. E.e.a. in het kader

van het Mijnreglement Continentaal Plat en navigatielantaarns die op schepen voor de Rijn- en binnenvaart en de zeevaart (SI) worden toegepast. Op basis van (inter)nationale regelgeving en aanbevelingen worden genoemde verlichtingssystemen in 'eigen' beheer gekeurd en getest.

4.2.19 Innoveren (product VMD 07)

Het product Innoveren heeft als doel het bijdragen aan en bevorderen van - in samenhang met drijvende- en vaste markeringen en andere nautische instrumenten - een veilig en vlot scheepvaartverkeer, op de Noordzee, de havenaanloopgebieden, Waddenzee, Zuid Hollandse en Zeeuwse stromen en de grotere binnenwateren. Streefbeeld hierbij is enerzijds het in 'eigen beheer' bewaken van de kwaliteit en testen van nieuwe verlichtingssystemen, die op drijvende- (zie product 01) en vaste markeringen (zie product 02) worden toegepast, en anderzijds het volgen van ontwikkelingen en nieuwe technologieën op het gebied van vaarwegmarkering. Door gerichte beproeving van vernieuwende technologie moet telkens worden gezien of en in welke mate de nieuwe technieken daadwerkelijk kunnen worden toegepast en een bijdrage kunnen zijn tot een algehele produktverbetering. E.e.a. met als doel een efficiënt, kwalitatief hoogwaardig en onderhoudsvriendelijk produkt te ontwikkelen met een hoge beschikbaarheid.

5 Beheersfilosofie

Dit hoofdstuk geeft een beschrijving van de beheersfilosofie om de streef-beelden uit de Beheersvisie Noordzee 2010 te halen.
Het interventie-niveau van beide watersysteemdelen wordt beschreven.

5.1 Beheersfilosofie water-systeemdeel Noordzee

Om de balans in evenwicht te brengen en te houden is een aantal instrumenten nodig en beschikbaar: beleid en regelgeving (nationaal en internationaal), instrumenten voor handhaving, kennis en politieke sturing. De sturing van de balans behoeft verbetering door het versterken van de samenhang in de beleidsketen, door meer kennis over het functioneren van het Noordzeesysteem en door meer politieke aandacht en sturing. In bijlage 3 is nader ingegaan op de aanpak van de problemen rond het ruimtelijk gebruik, de sturing van de balans (bestuur en beheer, kennis en het internationale aspect) en het (sectorale) gebruik van de Noordzee.

Met behulp van een toetsingskader kunnen de gewenste richtingen van ontplooiing, die in het beleid van de verschillende departementen is omschreven, worden opgesteld. Onder het toetsingskader wordt hier verstaan: het totale stelsel aan toetsbare opvattingen over de gewenste toestand van bron en motor, zoals dat is neergelegd in beleids- en beheersnota's, wetten, regels, afspraken en gewoonten. De toetsingskaders kunnen vervat worden onder vier steekwoorden: veiligheid, vrijheid, vitaliteit en verscheidenheid.

5.1.1 De toestand van de zee

In NW4 is geconstateerd, dat de waterkwaliteit van de Noordzee de laatste 10 jaar duidelijk is verbeterd maar dat dit nog onvoldoende tot uiting komt in een herstel van het ecosysteem ten opzichte van de referentiesituatie (de ongestoorde situatie van 1930; het richtjaar dat in de NW3 voor de zee is gekozen).

De Beheersvisie Noordzee 2010 beschrijft dat enkele decennia geleden in brede kringen duidelijk werd dat bij alle economische expansie het welzijn van de Noordzee zelf was vergeten en zag men de noodzaak in van een grote inhaalslag ten gunste van het milieu. Met het inslaan van deze nieuwe koers is veel bereikt, maar waren de pogingen om de problemen op te lossen te sectoraal gericht.

In de Beheersvisie is gestart met de filosofie dat het beheer zich diende te richten op de ontplooiing van de bron (van leven, rust en ruimte) en motor (van economische activiteit) en het in evenwicht brengen en houden van de balans. De bedreigingen voor de bron zijn met name de verstoring en ruimtebeslag. De economische gebruiksfuncties hebben te kampen met gemeenschappelijke problemen op het gebied van ruimte, internationale concurrentiepositie en schaarste van hulpbronnen.

5.1.2 De Noordzeebalans 1999/2000

In 1999 - 2000 is de Toestand van de Zee (de Noordzeebalans) onderzocht. De conclusies zijn dat de motor van de economie flink groeit. De bron van rust en ruimte in de centrale Noordzee is grotendeels intact. De invloeden van eutrofiëring en boomkorvisserij reiken tot ver de Noordzee op. Deze factoren worden verantwoordelijk geacht voor verandering in de bron van leven.

In de kustzone zijn er verschillende vormen van gebruik die de bron van leven, rust en ruimte beïnvloeden. De ruimte wordt er intensief gebruikt. Verontreiniging heeft waarschijnlijk een belangrijk effect op een groot deel van de kustzone.

5.1.3 Interventieniveau watersysteemdeel Noordzee

De conclusie van de auteurs van de Noordzeebalans is dat met name het gebruik van de boomkorvisserij en de inbreng van stoffen (verontreiniging en eutrofiëring) ten koste gaan van de bron van leven van het ecosysteem Noordzee. En dat er geen sprake is van een 'balans tussen bron en motor'. In BPN - terminologie kan het watersysteemdeel Noordzee derhalve als beneden het interventieniveau worden omschreven. De maatregelen zijn gericht op herstel van de balans.

5.2 Beheersfilosofie watersysteemdeel Vaargeulen (Euro- / Maasgeul en IJ - geul)

De toegangsgeulen naar de havens van Rotterdam en IJmuiden / Amsterdam zijn stapsgewijs verdiept.

Het geulontwerp van de toegangsgeulen is hierop afgestemd. Dit geulontwerp bestaat uit een geoptimaliseerde bodemligging in de vorm van een streefdiepte (die langs de geul verloopt) en een bijbehorend gedifferentieerd toelatingsbeleid in de vorm van tijpoorten.

De beheersfilosofie betreft het op diepte houden van de vaargeulen tegen een zo optimaal mogelijke prijs-kwaliteitverhouding, zodanig dat de veiligheid van en de toegankelijkheid voor de scheepvaart is gegarandeerd.

Daarbij gaat het om:

- de uitvoering van beheerslodingen, werk- en voortgangslodingen;
- het nemen van de baggerbeslissing met een daarbij behorend baggerprogramma;
- het verwijderen van obstakels;
- het verstrekken van tijpoortadviezen (zo nodig uitgeven van beperkingen en stremmingen);
- ontwerp, evaluatie en optimalisatiestudies; en
- het (doen) volgen van ontwikkelingen in het scheepvaartverkeer.

Met betrekking tot de baggerbeslissing zijn steeds interventieniveaus vastgelegd. Hierbij zijn tevens marges aangegeven. De interventieniveaus in het beheersgebied van de directie Noordzee sluiten aan op de interventieniveaus in de beheersgebieden van de directies Zuid-Holland en Noord-Holland.

In de beheersfilosofie speelt ook de zeezandwinning in de vaargeulen een grote rol. Op deze wijze kan een verdergaande optimalisatie in het vaargeulbeheer en het toelatingsbeleid worden bereikt. Ook is in dit kader van belang een eventuele toekomstige uitbreiding van de Maasvlakte en de mogelijke uitbreiding van de kust van Zuid-Holland tussen Scheveningen en Hoek van Holland (plan Nieuw-Holland).

5.2.1 Interventieniveau watersysteemdeel Vaargeulen (Euro- / Maasgeul en IJ - geul)

Door het nautische onderhoudsbaggeren van de Vaargeulen (object-categorie bodem) slibben de vaargeulen niet dicht. Het watersysteemdeel Vaargeulen ligt boven het interventieniveau.

6 Opzet beheersbestand

6.1 Sturing binnen de directie Noordzee

Centraal bij sturing binnen de Directie staan de vijftien productplannen, waarin interne opdrachtgevers (hoofdafdelingshoofden) met interne opdrachtnemers afspraken maken over de te leveren producten en de hiervoor benodigde middelen. Daarnaast zijn in de huidige interne bedrijfsvoering door middel van afdelingsplannen en facilitaire plannen afspraken vastgelegd over een aantal kwalitatief-organisatorische aspecten (afdelingsplannen: arbeidsmix, productiviteit, functioneringsgesprekken, ziekteverzuim; facilitaire plannen: kantoorautomatisering, schepen, huisvesting en overige faciliteiten) en de te leveren kwalitatieve/kwantitatieve inzet aan de interne opdrachtnemers.

Het "afspraak = afspraak"-principe krijgt vorm door het na afloop van elk kwartaal voeren van management-gesprekken tussen HID, interne opdrachtgever en opdrachtnemer over de voortgang van producten en middelen. Deze gesprekken worden ondersteund met informatie over de integrale kosten per product (waaronder scheepskosten en personele inzet en de toerekening hiervan op basis van gegevens uit het tijdschrijfsysteem, UVS).

Door het voeren van een begrotingsadministratie op het niveau van deelprogramma's en het door middel van de bedrijfsadministratie bijhouden van de uitgaven aan de producten, kan continu zicht worden gehouden op de Productuitgaven, Directe Uitvoeringsuitgaven en de Indirecte Uitvoeringsuitgaven. Gedurende het jaar wordt via de voortgangsrapportage's de realisatie op producten gelegd naast de planning. Het Directieteam wordt maandelijks geïnformeerd over de werkelijke en geprognostiseerde uitgaven per product, zodat kan worden bijgestuurd indien nodig. Gegeven de bijzondere omstandigheden - het hebben van een toegestane ruimte voor overplanning - zal ook de Directie Noordzee in 2000 intern een regime instellen voor "versterkt (kas-) management".

6.2 Primair instrumentarium voor besturingsinformatie

Planning en control: uitwisselen van besturingsinformatie omgaan met regelgrenzen

weten waarom:

realiseren van beleidsdoelstellingen (nastreven van een beoogd effect, "outcome")

weten wat en hoe:

benoemen van concrete producten/projecten ("output"): beschrijven (kwalitatieve en kwantitatieve) prestaties, plannen, begroten

er aan werken:

organiseren, produceren en realiseren: daadwerkelijk inzetten van beschikbare middelen

het beheersen:

sturen, meten, beoordelen en mogelijk bijsturen

Doelstelling voor een adequate bedrijfsvoering is het ontwikkelen en onderhouden van een coherent instrumentarium voor definiëren van producten en diensten, deugdelijke toedeling van middelen en regelmatig en gestructureerd volgen van ontwikkelingen, rapportage en overleg over voortgang. De coördinatie op de informatievoorziening over een en ander opgehangen aan de functionaliteit Planning en Control.

Het ondersteunend instrumentarium voor bestuurlijke informatievoorziening is in ontwikkeling (Trapeze). Door middel van het project Trapeze is in 1999 een eerste aanzet op één aspect van Planning en Control nadrukkelijk in werkprocessen bij diverse onderdelen van de organisatie ingebed (*weten waarom, wat en hoe*). Door de fysieke uiting van Trapeze - in de vorm van een database - is gerealiseerd, dat een grote groep managers van de Directie Noordzee (Productverantwoordelijken) in staat is gesteld op eenvoudige wijze te werken aan de totstandkoming van een gemeenschappelijk begroting. De Productverantwoordelijken beschikken hiermee tevens over een hulpmiddel, dat hun plannen op zodanige wijze structureert, dat zij in staat worden gesteld hierover adequaat te communiceren: onderling, met andere managers binnen de eigen organisatie (Directie Team, Hoofdafdelingshoofden en Afdelingshoofden) en extern (Hoofdkantoor van Rijkswaterstaat en opdrachtgevende en opdrachtnemende Directies van Rijkswaterstaat).

Onderwerpen, die in de hier genoemde eerste aanzet aandacht hadden waren bijvoorbeeld:

- te benoemen producten
- een aantal vast te leggen inhoudelijke aspecten van deze producten (opdrachtgevers, doelstellingen en streefbeelden, gemaakte keuzes en mijlpalen voor de korte termijn)
- aan te duiden relaties van de producten met de begroting van Rijkswaterstaat
- te definiëren organisatie-onderdelen (afdelingen en schepen)
- te bepalen tarieven van de gedefinieerde organisatie-onderdelen
- de te verwachten combinaties van organisatie-onderdelen en producten en overige te verwachten uitgaven ten behoeve van de producten ("*begroting*")

Volgend op deze eerste aanzet, is in tweede aanzet de vraag naar boven gekomen om op vergelijkbare wijze sturingsinformatie te genereren (het aspect *beheersen*). Vooralsnog wordt er de voorkeur aan gegeven aandacht te besteden aan de verhouding tussen *neergelegde verwachtingen en neergezette resultaten* op die onderwerpen, die in de eerste aanzet aan de orde zijn gekomen. Anders gezet: "vergelijk de begroting met de uitputting". Een en ander leidt er toe, dat vooralsnog inzicht wordt verschaft in de samenhang van gegevens in de financiële administratie (FAIS) en de administratie op het vlak van door de mensen voor producten gewerkte uren (UVS) en de door de schepen gevaren dagen.

In potentie is de vraag naar sturingsinformatie breder op te vatten. Nadrukkelijk is in de eerste aanzet - en wordt op kortere termijn - geen aandacht besteed aan zaken, die betrekking zouden hebben op de uiteindelijke uitvoering (het aspect *er aan werken*: financiële planning, inzetplanning, etc.). Met de nodige terughoudendheid kan gedacht worden aan een uitgebreider inzicht ontwikkelen in de samenhang van gegevens op het vlak van contracten (CONSYS), personeel (COMI-p), etc. Met name is op kortere termijn behoefte aan het ontwikkelen instrumenten voor het

creëren van inzicht in relevante Planning en Control informatie voor en over *Afdelingen* en - later - *Faciliteiten*. Met name de laatste categorie zal - door haar specifieke en diverse karakter - een eigen en gedifferentieerde benadering vergen.

6.3 Secundair instrumentarium voor besturingsinformatie

Het werken aan producten/projecten, die betrekking hebben op de Noordzee is een leidend motief in de bedrijfsvoering van de directie Noordzee. De begroting van Rijkswaterstaat wordt op artikelonderdeel-niveau onderbouwd met producten. De grenzen van producten van de directie Noordzee worden daarmee deels bepaald door de uitvoering van deelprogramma's, zoals die door het Hoofdkantoor worden gehanteerd, op dit specifieke watersysteem. Daarnaast worden door de directie Noordzee een groot aantal activiteiten verricht voor andere directies van Rijkswaterstaat.

De structuur (aantal) van deze producten - op artikelonderdeelniveau - en de daarbij horende omvang en de samenstelling ervan wordt bepaald door de regionale Directie in overleg met de betrokken programmamanager van het Hoofdkantoor, respectievelijk de accountmanager bij de ander Directies. In de praktijk leidt deze werkwijze over het algemeen - op managementniveau - tot ongeveer 15 clusters van bij elkaar horende activiteiten ("productgroepen"), hierbinnen bevinden zich ongeveer 70 "deel-producten". Met inachtnaam van het hiervoor gestelde, geldt binnen de Directie Noordzee de volgende definitie voor het bepalen van de grenzen van een product:

Een product is het resultaat van een logische geheel van een aantal bij elkaar horende handelingen van de Directie Noordzee, die betrekking hebben op de Noordzee en die worden verricht ten behoeve van één klant.

Overige uitgangspunten (beperkingen):

- een product kan bestaan uit meerdere (sub-) deelproducten
- een laagste niveau van een product overstijgt niet de grenzen van een artikelonderdeel
- een laagste niveau van een product wordt niet tegelijkertijd geleverd voor meerdere klanten
- ieder laagste niveau van een product is classificeerbaar naar aard in relatie tot beleidsterrein
- het aantal samengestelde producten van een regionale Directie op een artikelonderdeel is beperkt

Indachtig deze lijn wordt in een aantal informatiesystemen (met name FAIS en UVS) de productenstructuur van de Directie Noordzee vastgelegd en voorzien van overige, relevante informatie. Door middel van BOPPER wordt de schakel gevormd tussen de Directie Noordzee en het Hoofdkantoor van Rijkswaterstaat in de voorbereiding van de begroting. Het niveau waarop informatie over de producten wordt vastgelegd in BOPPER wordt in overleg met de betrokken programmamanager bepaald.

Het financieel-administratief instrumentarium (FAIS) is in beheer bij de afdeling Financiën, het urenverantwoordingsysteem (UVS), BOPPER en het systeem voor informatievoorziening (begroting - realisatie) zijn in beheer bij de afdeling Planning en Control. Beide afdelingen vallen onder de verantwoordelijkheid van de Controler.

.....

Deel III

Uitvoeringsdeel

7 Uitvoeringsdeel

Referentie situatie

Referentie situatie en mijlpalen van maatregelen voor 2001 en de periode 2002 - 2007; doorkijk naar de periode tot 2010.

7.1 Referentie situatie in de twee watersysteemdelen

7.1.1 Referentie situatie watersysteemdeel Noordzee

De referentie-situatie is de ongestoorde situatie in het jaar 1930: het richtjaar dat in de NW3 voor de zee is gekozen. Een pragmatische compromis tussen de beschikbare kennis en situatie waarin de mens een geringe invloed had. De referentiesituatie wordt geacht garanties te bieden voor enkele fundamentele waarden die de mens toekent aan zijn leefomgeving:

- productie en oogst
- diversiteit in soorten
- zelfregulering

Deze waarden hebben nauwe betrekking met het door de commissie Brundtland geïntroduceerde begrip 'duurzame ontwikkeling' (NW3).

In de Beheersvisie is gestart met de filosofie dat het beheer zich diende te richten op de ontplooiing van de bron (van leven, rust en ruimte) en motor (van economische activiteit) en het in evenwicht brengen en houden van de balans. Het streefbeeld is nog niet bereikt. De benodigde maatregelen, die worden genomen om het evenwicht te bereiken, staan in de deelproducten van paragraaf 7.2.

7.1.2 Referentiesituatie watersysteemdeel Vaargeulen

De huidige situatie voldoet aan het streefbeeld, omdat de nautische diepte van de vaargeulen gegarandeerd moet worden. Dit betekent dat de vaargeulbeheerder alert moet zijn op mogelijke onderschrijdingen van nautisch gegarandeerde diepten en zal hij tijdige maatregelen nemen d.m.v. onderhoudsbaggerwerk. Dit is een continue proces. Zie product 5 (en deelproducten).

In het kader van de zandwinning, kustsuppleties e.d. wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van winning in geulen welke gecombineerd wordt met baggeronderhoud. Dit is een continue proces.

7.2 Deelproducten met maatregelen, mijlpalen en meerjaren doorkijk (stap 5)

Per product wordt in het onderstaande concrete en toetsbare maatregelen en mijlpalen voor de het jaar 2001 en de periode 2002 - 2007 en de periode daarna uitgewerkt. Hierbij wordt waar nodig een relatie gelegd met de bestaande toestand.

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste elementen per product uitgewerkt. De doelstellingen van het gezamenlijke beheer staan in paragraaf 4.1. Deze doelstellingen zijn verwoord in de producten van DZN en VMD en staan in hoofdstuk 4.2. De relatie tussen de (deel)producten en de watersysteemdelen, de basisinformatie en advisering staat in paragraaf 4.

7.2.1 Product 1 overzicht van de deelproducten regulering gebruik

Deelproduct 1.1: vergunning / ontheffingverlening.

In dit deelproduct wordt het gebruik van de Noordzee gereguleerd door het afgeven van vergunningen en ontheffingen. In dit deelproduct wordt

invulling gegeven aan de wettelijke en bestuurlijke taken van DNZ als bevoegd gezag, mede bevoegd gezag en wettelijk adviseur. DNZ is bevoegd gezag ten behoeve van de uitvoering van 6 wettelijke kaders, te weten: Wvz, Wvo, WM, Ontgrondingen, Wbr en Interim wetgeving WIN.

DNZ is verder mede bevoegd gezag ten behoeve van de uitvoering van Regeling oliehoudende mengsels (Mijnreglement Continentaal Plat) en MER AWZI Harnaschpolder.

DNZ is wettelijk adviseur ten behoeve van de Mijnwet Continentaal Plat.

Deelproduct 1.2: beheersonderzoek / beheersmetingen.

Ten behoeve van het reguleren van het gebruik wordt beheersonderzoek en worden beheersmetingen verricht, waarbij de directie optreedt als intern en extern opdrachtgever (o.m. MTZM, RIZA, RIKZ, DZH en dNH). Onderzoek wordt uitgevoerd ten behoeve van onder meer ontgrondingen, zwemwaterkwaliteit, kwaliteit en ligging pijpleidingen en kabels, monitoring stortlocatie baggerspecie, nieuw beoordelingssysteem Wvz-baggerstortingen en introductie van vreemde organismen via ballastwater.

Deelproduct 1.3: loket / vraagbaak.

Het product loket / vraagbaak levert een eerste aanspreekpunt voor gebruikers, die iets willen op de Noordzee. Deze gebruikers worden begeleid in de verdere afhandeling van hun vragen, dan wel worden zij begeleid in het traject van ontheffing- / vergunningverlening. Het Loket Noordzee, zoals omschreven in de Beheersvisie Noordzee 2010, zal verder onder dit product worden ontwikkeld en vormgegeven.

Deelproduct 1.4: evaluatie.

De ontheffingen, vergunningen en andere vormen van afspraken over het gebruik van de Noordzee worden met enige regelmaat geëvalueerd, mede in samenspraak met de gebruikers.

Producten zijn o.m. aanbevelingen voor beleidswijzigingen, aanpassingen wetgeving en suggesties voor nieuw beleid (zie ook product 4).

Deelproduct 1.5: uitvoering beleid.

Onder dit deelproduct worden afspraken gemaakt en uitgevoerd met gebruikers van de Noordzee over verschillende vormen van gebruik waarvoor de directie Noordzee geen primaire (wettelijke) bevoegdheid heeft, dan wel dat de primaire beleidsverantwoordelijkheid bij andere departementen ligt. Hierbij wordt o.m. uitvoering gegeven aan de bestuurlijke rol van Verkeer en Waterstaat als coördinerend ministerie voor Noordzee-aangelegenheden.

Invulling wordt gegeven aan de uitvoering van het Convenant olie en gas, organisatie en coördinatie bemonstering etc. zwemwater voor de Hollandse kust, tracé aanvragen kabels en pijpleidingen buiten de 12 mijl, implementatie van de nota scheepvaart en milieu ten aanzien van de onderwerpen TBT, ballastwater en HOI's, uitvoering en eventuele uitbreiding convenant Afvalstoffen Visserij en reguleren van nieuwe gebruiksfuncties als toekomstige gebruiksfuncties als zendmasten en windmolens.

Mijlpalen voor 2001

- ontheffingen Wvz
- vergunningen Wvo
- vergunningen Ontgrondingen
- vergunningen Wbr
- vergunningen WM

- zwemwaterkwaliteit rapportage, organisatie en coördinatie
- rapportages
- beoordeling rapportages van o.m. tussentijdse beoordeling bagger-speciekwaliteit, ligging pijpleidingen en kabels, Loswal, zandwinlocaties
- uitvoering convenant Afvalstoffen Visserij en convenant Olie en Gas
- uitbreiding toetsparameters bagger
- instellen Loket Noordzee
- beantwoording / afhandeling vragen gebruik Noordzee
- nieuw beoordelingssysteem Wvz-baggerstortingen zoals voorgeschreven NW4 (2001)
- noordzeeloket (2000)
- uitbreiding convenant Afvalstoffen Visserij met zwerfvuil (2001)

Meerjaren doorkijk

Regulering van gebruik zal altijd nodig zijn om te voorkomen dat de gebruiksfuncties een nadelig effect hebben op het watersysteem of op elkaar, of dat een duurzaam gebruik wordt gehinderd.

Veel producten en activiteiten zullen de komende jaren een grotere inspanning vergen, enerzijds door een intensiever gebruik van de Noordzee en anderzijds door inpassing van toekomstige gebruiksfuncties als windmolenpark en Maasvlakte II.

Bij het zoeken naar oplossingen voor problemen op land wordt steeds meer naar de zee gekeken. Als grootschalige projecten doorgang vinden, zal er ook in het kader van de ontgrondingenwet, o.a. ten behoeve van de zandwinning (geschikte locaties en wijze van winnen) en vergunningverlening, een extra inspanning worden gevraagd. De toename van het gebruik van de Noordzee zal in elk geval leiden tot een intensievere afstemming met de gebruikers. Uitvoering van nieuwe "eigen" wetsmiddelen zal een extra inspanning vergen.

7.2.2 Product 2 overzicht van de deelproducten handhaving

Handhaving is een geheel van activiteiten van de directie Noordzee dat leidt tot gedragsbeïnvloeding, die erop gericht is de Noordzee in een bepaalde toestand te houden of te brengen (voorzover de Directie daarvoor verantwoordelijk is) en gebaseerd is op:

- Wet- en regelgeving (nationaal / internationaal);
- Bestuurlijke afspraken (nationaal / internationaal);
- Eigen verantwoordelijkheden (controleren, melden en signaleren, nationaal / internationaal).

DNZ handhaaft volgens het handhavingskader en het jaarlijks op te stellen handhavingsprogramma. Hiervoor wordt een handhavingsorganisatie in stand gehouden die kan beschikken over voldoende gekwalificeerd personeel en materieel, zoals bijvoorbeeld een vliegtuig met remote - sensing apparatuur voor surveillance- en opsporingsdoel-einden en een systeem van black boxen voor de controle op de winning van zand en schelpen.

Hiertoe wordt een aantal deelproducten onderscheiden:

- toezicht (Controle offshore pijpleidingen, Vliegtuigbeheer, Beheer vliegtuigapparatuur, Beheer black boxen en
- vluchtuitvoering);
- handhavingsplanning;
- rapportage t.b.v. het toezicht;
- opleidingen en Evaluatie /onderzoek.

Mijlpalen voor 2001

Realisatie van het handhavingsprogramma 2000 door:

- Realisatie van 1200 vliegreizen (ca. 400 missies) t.b.v. (inter-) nationale milieuvluchten, vluchten ter begeleiding van bestrijdingsvaartuigen ten tijde van acties en t.b.v. kartering van vegetatie en waterkwaliteit.
- Gebruik van satellietbeelden voor vergroting van effectiviteit van het toezicht op de Noordzee.
- Aanschaf van nieuwe Remote Sensingapparatuur voor de opsporing van drenkelingen, identificatie van schepen en verder investering in digitalisering van camera's en data downlink t.b.v. verzenden relevante data naar bestrijdingsvaartuigen en de wal.
- Controle van zand- en schelpenwinvergunningen met nieuwe black-box systemen en controle van lozingsvergunningen.
- Inbreng Nederlands standpunt in internationale fora en samenwerking met andere landen.

Meerjaren doorkijk

- Geleidelijk aan opvoeren van het aantal vliegreizen naar het gewenste niveau van 1764 uur.
- Effectievere vluchtuitlevering op basis van doelgerichte evaluaties, satelliet beelden en samenwerking met andere overheidsdiensten.
- Herziening leasecontract vliegtuig en algehele upgrade RS apparatuur in 2002.
- Inhuur van vliegers naast de inzet van vliegers van de PLD.

7.2.3 Product 3 overzicht van de deelproducten incidenten organisatie

Directie Noordzee is onder meer verantwoordelijk voor het onderhoud van de infrastructuur in en op de Noordzee en voor het instandhouden van de kwaliteit van water, bodem en oever. Deze compartimenten kunnen worden bedreigd door de incidenten die zich zowel op zee als op de kust voordoen en die veroorzaakt worden door gebruikers van die zee.

De aanpak is erop gericht om bij incidenten eventuele (dreigende) schade aan het milieu, belangen van de Staat en / of de gebruikers tegen te gaan, dan wel te beperken en verontreinigingen te bestrijden. Hiertoe is permanent een Incidentenorganisatie beschikbaar. Deze organisatie sluit aan op die van andere overheidsorganisaties als de Kustwacht en de kust-directies van RWS en vergelijkbare organisaties van landen rond de Noordzee.

Nederlandse standpunten worden in internationale fora ingebracht.

In dit kader is een aantal specifieke activiteiten te onderscheiden:

- incidentenafhandeling inclusief verhaal van de kosten ;
- opruimen van olie en chemicaliën op zee en kust;
- verwijderen van obstakels;
- materieel / materiaal vormgeven, bijhouden en vernieuwen (ontwikkelingen initiëren en volgen) en
- organisatie instandhouden en verbeteren.

Voor de uitvoering is een aantal deelproducten noodzakelijk: wachtdienst, beheer middelen (mens, materieel, opslag, onderhoud); handleiding / voorbereiding (instandhouding infrastructuur en organisatie), oefeningen - testen - opleiding, adviezen (milieutechnisch, nautisch, juridisch), acties (opgeruimde verontreiniging, verwijderd obstakel na incident) en evaluatie / onderzoek / rapportages (inclusief planvorming en evaluatie).

Dit product vormt een belangrijke "voordeurfunctie", niet alleen van Rijkswaterstaat, maar voor de gehele Rijksoverheid. Derhalve is het van belang, dat de bijbehorende organisatie zich kenmerkt door een minimale reactietijd, een maximale flexibiliteit en klantgerichtheid tegen minimale kosten en bezetting.

Mijlpalen voor 2001

- De vaststelling door de Kamer van de nieuwe nota "Bestrijden en opruimen van milieubelastende verontreiniging op de Noordzee en de Noordzeekust".
- De wensen voortvloeiend uit deze nota kunnen door de financiële krapte slechts gedeeltelijk worden gerealiseerd.
- Uitvoering van de eerste fase van deze nieuwe nota.
- Evaluatie van de "Coördinatieregeling Bestrijding Kustverontreiniging Rijkswaterstaat".
- Vaststelling van een calamiteiten plan voor de Voordelta, aansluitend op de CBK.
- Uitvoering van het opleidings- en trainingsprogramma.
- Actualisering OPPIO
- Uitvoeren van acties.

Meerjaren doorkijk

- Uitvoering van de 2e en volgende fasen van de nieuwe nota "Bestrijden en opruimen van milieubelastende verontreiniging op de Noordzee en de Noordzeekust".
- Actualisering van de Incidentenorganisatie parallel aan de uitvoering van bovengenoemde nieuwe nota.

N.B.

In recent overleg tussen de plv. DG-RWS, HK-A en DNZ is afgesproken dat in de jaarlijkse begrotingen van DNZ geen bedragen worden opgenomen voor de uitvoering van acties op zee en op de kust. Afgesproken is verder dat V&W met het ministerie van Financiën een regeling treft voor de financiering van deze incidentele, niet te begroten, kosten.

7.2.4 Product 4 Overzicht van de deelproducten 4 vormgeven aan beheer

Dit product verenigt de werkzaamheden die aan het begin en eind van de beleidscyclus plaats vinden. Daarbij wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan allerlei afwegingen b.v. ten aanzien van kustplannen. De werkzaamheden richten zich op de feitelijke onderbouwing en communicatie nodig voor een goed belangenafweging.

Deelproduct 4.1 Brugfunctie beleid: het uitleggen van het beleid en ondersteuning beleidskern bij bijvoorbeeld Kamervragen. Bijdragen aan landelijke beleidsnota's.

Deelproduct 4.2 Toestand van de levende zee - Aanleveren van kennis over het beheersgebied ten aanzien van de effecten van verontreiniging en gebruiksfuncties noodzakelijk voor de afweging van belangen. Het betreft ondermeer een (inter)nationale rapportage van survey resultaten over het voorkomen van een aantal nieuwe probleemstoffen in de Noordzee. Monitoring van de ontwikkelingen in het gebruik en van het optreden van hinderlijke en giftige plaagalg. Rapportage van de morfologische en ecologische effecten van diepe zandwinputten.

Deelproduct 4.3 Ontwikkeling van graadmeters, die een drievoudige functie hebben: signaleren (hoe gaat het met onderdelen van het systeem en wat zijn de effecten van gebruik op het (eco-)systeem, evalueren (beoordeling van gevoerd beleid en als onderdeel van toetsingskader voor nieuw gebruik) en communiceren (discussieondersteunend, gemeenschappelijke taal met gebruikers).

Deelproduct 4.4 Beheersnota's o.m. voortgang van de actiepunten uit de beheersvisie Noordzee 2010, Emissiebeheersplan, Integraal Beleidsplan Voordelta, Beheersplan Nat Noordzee,

Deelproduct 4.5 Inbreng van expertise in opdracht van ONL in het studieprogramma vliegveld in de Noordzee. De inspanning zal, in tegenstelling tot in 2000 en daarvoor, vooral plaatsvinden in de begeleiding van bijvoorbeeld het onderzoek naar de vogelproblematiek en de effecten op de morfologie en ecologie.

Deelproduct 4.6 Beheerdersrol grote projecten. Participatie in grote projecten zoals Maasvlakte2 t.a.v. interactie met andere gebruiksfuncties en de natuur.

Deelproduct 4.7 Windmolens in Zee Inbreng van expertise in het kader van de ontwikkeling van windmolenparken op zee en de beleidsvoorbereiding op dit gebied.

Deelproduct 4.8 Evaluatie - Evaluatie van het gevoerde beheer, door ondermeer audit WVO vergunningen en plan van aanpak voor verbeteringen

Deelproduct 4.9 Onderzoek in het kader van Kust 2005 naar een aantal fysische processen die van belang zijn voor de kustverdediging.

Meerjaren doorkijk

De verwachting is dat de benodigde middelen voor dit produkt iets zullen afnemen. Dit is vooral toe te schrijven aan het gereed komen van de gewenste graadmeters. Er zijn echter wel een aantal onzekerheden waardoor deze prognose moet worden bijgesteld.

[1] Voor het gebruik van de nieuw ontwikkelde graadmeters zijn gegevens noodzakelijk. Het kan zijn dat bepaalde gegevens niet voor handen zijn terwijl ze wel noodzakelijk zijn voor een goede belangen afweging.

Wanneer dergelijke gegevens niet elders, bijvoorbeeld in de nationale monitoringprogramma's worden opgepikt, moeten deze gegevens door de dienst zelf te worden verzameld wat extra kosten met zich meebrengt.

[2] De laatste jaren is er sprake van een sterke toename van plannen voor nieuw gebruik van de Noordzee. Deze ontwikkeling kan extra inzet noodzakelijk maken.

[3] Het studieprogramma ONL zal ongeveer tot 2005 doorlopen. De inzet die daarmee gemoeid is, is afhankelijk van politieke besluitvorming en daarvoor onzeker.

7.2.5 Product 5 overzicht van de deelproducten vaargeulen op diepte

Het product "Vaargeulen op diepte" is onderverdeeld in de volgende deelproducten:

- 5.1 hydro-meteo advisering
- 5.2 onderzoek en advies

5.3 vaargeulcontrole

5.4 uitvoering nautisch baggerwerk DNZ

5.5 uitvoering nautisch baggerwerk DZH

Hiermee is de volledige keten van ontwerp - realisatie - gebruik - onderhoud - evaluatie geïntegreerd in het product.

Naast het baggeren in de vaargeulen binnen het beheersgebied van de directie, wordt ook gebaggerd in het beheersgebied van de directie Zuid-Holland. Zo wordt er voor gezorgd dat de Maasmond, het Calland Beerkanaal en een deel van de rivier op voldoende diepte blijven. Ook worden op projectbasis andere baggerwerkzaamheden uitgevoerd of wordt expertise geleverd in opdracht van de directie Zuid-Holland.

Totaal wordt per jaar Mf 50 besteed aan baggeren en meten voor de toegankelijkheid van de haven van Rotterdam. Rijkswaterstaat neemt hiervan ca. tweederde deel voor haar rekening voor de doorgaande vaarwegen. Het Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam betaalt de rest voor werkzaamheden in de havenbekkens.

De totale kosten van product 5 in 2001 bedragen 31,5 miljoen gulden, hetgeen ca. 7,4 miljoen hoger is dan het managementcontract van 2000. Deze verhoging is echter vrijwel geheel te wijten aan de hogere omzetovereenkomst met DZH (4,8 Mfl) en het omzetten van de kasgarantie voor baggerwerk in geplande uitgaven (2,5 Mfl). Feitelijk is de begroting voor 2001 ca. 100 kfl. hoger door investeringen in GIS bij vaargeulcontrole en baggerwerk.

De veiligheidscriteria, bereikbaarheid, toelatingsregelingen van beide geulen zijn te vinden in bijlage 3.

Mijlpalen voor 2001

Het product vereist enerzijds continue mijlpalen. De vaargeulen worden continu op diepte gehouden en dagelijks worden tijpoorten en verwachtingen opgesteld. Specifieke mijlpalen zijn:

- Evaluatierapport 1 jaar onderhoudsbaggercontract NZ 1230
- Evaluatierapport praktijkproef meting hoeveelheid zand met TDS
- Implementatie deelproducten Nautilus bij HMR
- Rapportage gebruik actuele bodemligging voor toelating diepstekende schepen
- Zandwinplannen vaargeulen
- Realisatie probabilistisch ontwerp IJ-geul (OGD is DNH)
- Rapportage optimalisatie baggerkosten door keuze stortlokatie/-methode
- Vervanging ROHP zie paragraaf 7.4.4 (Opsporen en identificeren)

Meerjaren doorkijk

Meerjarig worden geen grote wijzigingen in het werkpakket verwacht. De baggerkosten (productuitgaven) kunnen jaarlijks flink variëren onder invloed van de weersomstandigheden. De mogelijke aanleg van een Tweede Maasvlakte kan grote invloed hebben op de aanslibbing en stroming in de geulen. Onder deze gewijzigde omstandigheden zal extra aandacht geschonken moeten worden aan hydro-meteo verwachtingen en tijpoorten.

7.2.6 Product 6 overzicht van de deelproducten 6 kustsuppleties

In opdracht van kustdirecties (m.n. directie Zuid-Holland) worden projecten uitgevoerd om zand te brengen op het strand en/of vooroever ten behoeve van het handhaven van de kustlijn.

Daarnaast worden evaluatierapporten opgesteld met de resultaten van uitgevoerde kustsuppleties.

In opdracht van directie Zuid-Holland wordt de monitoring van de recent uitgevoerde onderwatersuppleties gecoördineerd en begeleid.

Voor eigen rekening wordt onderzoek naar optimalisatie, uitvoeringsvarianten en innovatie contracten verricht in het kader van de werkgroep Rijkswaterstaat Coördinatie Kustbeleid.

Tevens worden adviezen aan andere directies verstrekt ten aanzien van contracten en zandwingebieden.

Het Rijksinstituut voor Kust en Zee verstrekt in opdracht van de directie morfologische adviezen ten behoeve van de uitvoering en voert de feitelijke morfologische evaluatie van de onderwatersuppleties uit.

Mijlpalen voor 2001

Voor 2001 zijn de volgende mijlpalen gedefinieerd:

- uitvoering onderwatersuppleties Delfland
- uitvoering strandsuppletie Delfland
- uitvoering strandsuppletie Hoek van Holland
- tussenrapportage monitoring onderwatersuppleties DZH 1997-1999

Meerjaren doorkijk

Het aantal uit te voeren suppletieprojecten in opdracht van andere directies is afhankelijk van het suppletiebeleid en het daarvoor beschikbare budget. Vanaf 2001 wordt ca. 30 mln gulden extra ingezet voor het tegengaan van de versteiling van de Nederlandse kust. Vooralsnog is dit geld bij directie Noordzee geplaatst. Ter voorbereiding op de uitvoering van deze extra suppleties onderzoekt de directie de mogelijkheden om door innovatieve contractvormen ook op lange termijn de huidige, wat kosten betreft, zeer efficiënte realisatie te kunnen waarborgen.

Onderzoek en advies zal ook de komende jaren een beperkte inzet van personeel en financiële middelen blijven vragen.

7.2.7 Product 7 overzicht van de deelproducten 7 bagger adviezen Rijkswaterstaat

De watersysteemdelen, beheerobjecten, landelijke en regionale streef-beelden worden door de regionale directies vastgesteld.

Het product Bagger Adviezen Rijkswaterstaat is verdeeld in 4 deel-producten:

7.2.7.1 Verontreinigde waterbodems

Mijlpalen

- DNH: Sanering Petroleumhaven: aanbestedingsprocedure
- HK: Kennismanagement: congressen, leidraden, Intranet
- HK en RDIJ: Leereffecten Sanering Ketelmeer en depot IJsselooog
- DZH: Ontmanteling Papegaaiebek: bestek en aanbesteding
- RDIJ: advies en directievoering sanering Ketelmeer-oost
- RDIJ: bestek en aanbesteding sanering Schokkerhaven
- DZL: uitvoeringsplan sanering kanaal door Walcheren

Meerjaren doorkijk

Een aantal van de in 2001 gestarte of lopende projecten hebben een uitvoeringsduur van meerdere jaren.

Projecten die na 2001 van start zullen gaan zijn:

DZH: - Sanering Hollandsche IJssel

DZH: - aanleg depot Hollandsch Diep

DLB: - aanleg depot Molengreend

DZL: - aanleg depot Koegorspolder

7.2.7.2 Waterhuishoudkundige projecten

Mijlpalen

Met de volgende regionale directies zijn of worden protocollen getekend voor projecten van de voorbereiding tot de uitvoering. Bij de hierna genoemde projecten zijn de medewerkers van DNZ in de vorm van project-medewerking betrokken:

- Bouwdienst: baggerbestek Zandmaas toezicht/disciplineleider
- DZH en NZ: advies bij uitvoering nieuw baggerbestek (alliantiecontract) voor onderwater suppleties.

Meerjaren doorkijk

Een aantal van de in 2001 gestarte of lopende projecten hebben een uitvoeringsduur van meerdere jaren.

Projecten die na 2001 van start zullen gaan zijn:

- Bouwdienst: baggerwerk ten behoeve van Maaswerken

7.2.7.3 Zandwinning projecten

Mijlpalen

Eind 1999 is het Expertise centrum PMR opgericht, nadat medio 1999 de rapportages van de verschillende werkgroepen als voorbereiding voor het MER waren gereedgekomen. Gepland is het volgende project voor de volgende opdrachtgever:

DZH: beschikbaarstelling deskundig personeel voor de voorbereiding en ondersteuning van het ontwerp Uitbreiding Maasvlakte 2, dat in een PPS constructie zal worden uitgevoerd. De deskundigheid heeft betrekking op zandwinning en overige beheersaspecten.

Meerjaren doorkijk

Welke grootschalige projecten op het gebied van landaanwinning worden uitgevoerd is niet bekend. Dat is afhankelijk van politieke beslissingen. De activiteiten voor de aanleg van Maasvlakte 2 lopen nog een aantal jaren door.

7.2.7.4 Onderzoek (verontreinigde) waterbodem en zandwinning

Mijlpalen

Hier gaat het meer om activiteiten dan om mijlpalen. De volgende activiteiten behoren daartoe:

- het instandhouden van de samenwerkingsverbanden;
- het houden van regelmatig overleg met interne en externe opdrachtgevers;
- het jaarlijks evalueren en bijstellen van het geaccordeerde Bedrijfsplan;
- het deelnemen aan overleg over onderzoek ter zake en mede sturen daarvan;

Meerjaren doorkijk

De duur van de samenwerking wordt voorlopig geaccordeerd tot 31 december 2004. De duur is afhankelijk van politieke beslissingen en de behoefte van de regionale directies voor de inzet van de (bagger)deskundigen van DNZ via de samenwerkingsverbanden AKWA, WAU en BAU.

7.2.8 Product 9 overzicht van de deelproducten Bijdrage aan geologische bodemkartering

Door het verrichten van seismische metingen en het nemen van bodem monsters en analyse hiervan wordt inzicht verkregen in de samenstelling en kwaliteit van de zeebodem. Hierdoor is het mogelijk in kaart te brengen welke voorkomens waar op de Noordzee aanwezig zijn en met welke hoeveelheden. Hiervoor worden schepen, boorapparatuur en laboratorium-faciliteiten ingezet.

Mijlpalen voor 2001

In het college van opdrachtgevers vindt de toewijzing van de scheeps-capaciteit plaats op basis van de totale meetaanvraag van de directie Noordzee. Op basis van deze toewijzing zullen in 2001 de volgende gezamenlijke deelproducten worden geleverd:

Kartering kaartblad Egmond gronden/IJmuiden gronden/fr banken
Kartering kaartblad Keyserplaat
Kartering dynamisch gedrag zeebodem
Rapportage zandkwaliteit wingebieden
Kartering kwaliteit zeebodem (geochemie)
Project elektronische karakterisatie oppervlakte sedimenten

Overige mijlpalen:

- Jaarlijks wordt een deel van de Noordzee verkend, waarbij het verkenningstraject wordt geprioriteerd vanuit de huidige inzichten in gebruikersprioriteit.
- Transparantie in het proces van vergunningen, inclusief de afweging naar gebruiksfuncties
- Inzicht in de verplaatsing van verontreinigende delen van de Noordzee
- "Kennis op afroep" m.b.t. winning van oppervlaktedelfstoffen in de Noordzee voor een breed scala aan gebruiksfuncties (suppletie van de kust, rijkswegen, woningbouw locaties, grootschalige infrastructurele projecten welke worden verwacht op zee zoals, Maasvlakte II, eiland in zee, etc.)
- Beslissingondersteunend gereedschap voor beleidsuitvoering, strategie-ontwikkeling en analyse.

Als mijlpaal wordt gezien de deelrapportage welke aan de opdrachtgever wordt aangeleverd. Aangezien een aantal projecten meerjarig van omvang is zal via de voortgangsrapportage per half jaar worden gerapporteerd. In 1999 is, in overleg met de partners, een aanzet gegeven tot een nieuwe overeenkomst waarin de toekomstige verhoudingen tot elkaar, gezien in het licht van de gewijzigde organisatievorm van het NITG, vorm worden gegeven. In het kader van de indicatieve taakcijfers is op dit product in vergelijking met de vraag een korting toegepast van 15%. Als gevolg van het toekomstbeeld zal de overeenkomst jaarlijks kritisch worden bekeken op zijn effectiviteit en de inzet worden aangepast aan de behoefte.

Meerjaren doorkijk

Aangezien een aantal projecten meerjarig van omvang is zal een continuering van de werkzaamheden plaatsvinden. Hierbij kan wel een accentverschuiving plaatsvinden als grootschalige projecten, zoals Maasvlakte 2 etc., in de realisatie fase komen.

Hierdoor zal de inzet meer projectmatig worden. Als gevolg van het feit dat het toekomstbeeld een zeer sterke druk op de uitgaven aangeeft, zal elk jaar een evaluatie worden gehouden van de inzet van beide partijen in dit taakveld.

Echter, gelet op het feit dat de verzameling van deze gegevens van cruciaal belang is voor een goed beleid zal worden gestreefd naar een gelijke inspanning in de komende jaren.

7.2.9 Product 10 overzicht van de deelproducten Meetnet Noordzee

Meetgegevens worden ingewonnen op 7 vaste meetlocaties op de Noordzee en op 2 locaties aan de kust. De gemeten hydro- en meteo-gegevens worden via de datacommunicatie- infrastructuur verzonden naar de centrale locatie. Hier worden de gegevens opgeslagen en verder gedistribueerd naar de gebruikers.

In 2000 zal worden gestart met het opstellen van een beleidsplan voor het meetnet Noordzee voor de jaren 2001 en volgend, wat moet leiden tot vaststelling van dit plan begin 2001.

Als onderdeel hiervan zal worden bepaald welke gegevens en faciliteiten het Meetnet Noordzee levert als basispakket. Vervolgens zal d.m.v. een externe oriëntatie worden bepaald welke deelprodukten, gegevens en faciliteiten, het Meetnet Noordzee naast het basispakket kan leveren voor specifieke afnemers, additionele pakketten. Dit leidt tot een transparante financieringsstructuur voor het Meetnet Noordzee.

De Meetpost Noordwijk wordt (voorlopig nog) ter beschikking gesteld aan derden voor het uittesten van instrumenten en materialen onder zee-omstandigheden en voor het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek. Gezien de beslissing van het DT in 1999, ontmanteling over 2 jaar, tenzij alternatieve financieringsbronnen worden gevonden, wordt medio 2000 een onderzoek naar de mogelijkheden hiertoe, afgerond. Op basis van het onderzoeksresultaat neemt het DT een definitieve beslissing, waarna deze en de gevolgen worden opgenomen in het beleidsplan Meetnet Noordzee. De door DNZ RWS-breed beheerde RMI-bouwstenen worden c.q. zullen worden toegepast in meerdere meetnetten binnen RWS, waardoor de processing van gegevens gestandaardiseerd plaatsvindt en wordt bespaard op ontwikkelings- en beheerskosten.

Internationaal wordt met de landen rond de Noordzee samengewerkt op het gebied van vaste meetnetten in de Workshop 'SeaNet'. Deze Workshop en de hieronder vallende projecten hebben enerzijds als doel efficiëntere gegevensinwinning op de Noordzee (op termijn van ca. 5 jaar beperking van het aantal meetpunten op de Noordzee). Anderzijds levert dit een kwaliteitsverbetering op door beter te voldoen aan de vraag naar o.a. chemisch en biologische parameters, door standaardisatie van inwinnings- en verwerkingstechnieken etc.

Het gevraagde budget is verhoogd, omdat de kosten van exploitatie van het Meetnet Noordzee, met name de scheepskosten, zijn gestegen en voor het RMI-beheer meer budget benodigd is door toename van het aantal directies/diensten, dat RMI-bouwstenen gebruikt.

Mijlpalen voor 2001

- Beheer en exploitatie van het Meetnet Noordzee resulterende in het inwinnen, verwerken en distribueren van hydro- en meteo-gegevens.
- Beschikbaar stellen van de Meetpost Noordwijk t.b.v. testen van instrumenten en materialen en uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek.
- Oplevering en ingebruikname van het SNDI-systeem voor data-uitwisseling tussen 6 landen rond de Noordzee.
- Oplevering beleidsplan Meetnet Noordzee voor de jaren 2001 en volgende.
- RWS-breed beheer en onderhoud van RMI-bouwstenen en ondersteuning van RWS-directies bij het gebruik.

Meerjaren doorkijk

Het beheer en onderhoud van het Meetnet Noordzee heeft een continu karakter en zal op het huidige niveau worden voortgezet.

Door het beperkte budget voor onderzoek/ontwikkeling zal het inspelen op

nieuwe ontwikkelingen c.q. het onderzoek naar efficiency verbetering door het toepassen van nieuwe technieken in gevaar komen.

De toekomst van de Meetpost Noordwijk is afhankelijk van de mogelijkheden tot externe financiering; het onderzoek hiernaar wordt medio 2000 afgerond. Bovendien zal getracht worden de Meetpost Noordwijk bij de EU aan te melden als onderzoeksfaciliteit en hiervoor subsidie te verkrijgen. Eventuele sluiting van de Meetpost Noordwijk zal verstrekende gevolgen hebben voor het wetenschappelijk onderzoek, o.a. op het gebied van klimaatonderzoek door gerenommeerde instituten.

7.2.10 Product 11 overzicht van de deelproducten Basis Meetgegevens Noordzee

Aan de opdrachtgever worden meetrapporten verstrekt van alle meetreizen overeenkomstig de gemaakte afspraken.

Mijlpalen voor 2001

In het college van opdrachtgevers wordt jaarlijks de in te zetten scheeps-capaciteit voor het product vastgelegd. Door middel van de meetverslagen wordt aan de opdrachtgever gerapporteerd of het meetplan is uitgevoerd. In driemaandelijks overleg wordt de voortgang geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Door middel van calibratiemonsters wordt het proces bewaakt door de opdrachtgever. De opdrachtnemer werkt volgens de procedure Goede Meet Praktijk, waarin deze procedures zijn afgestemd op de wensen van de opdrachtgever. Na afloop van het meetjaar wordt verantwoording afgelegd aan de opdrachtgever d.m.v. een evaluatie realisatie vaar-programma.

Meerjaren doorkijk

Als gevolg van het feit dat hierbij langjarige reeksen worden gemeten welke per vier jaar worden geëvalueerd zal bij geen afwijking van het beleid dezelfde inspanning worden gevraagd. Echter, door het feit dat de begroting voor deze metingen sterk onder druk staat zal per jaar een kritische bezinning plaatsvinden in hoeverre deze metingen door andere technieken, welke een kleinere inzet van vaartuigen vereisen, mogelijk is.

7.2.11 Product 12 overzicht van de deelproducten Ruimtelijke Informatie

Het product heeft betrekking op het geven van advies over en het uitvoeren van alle activiteiten en taken op het gebied van Ruimtelijke informatie en GIS coördinatie. Het gaat met name om:

- beheer van ruimtelijke basisgegevens
- optimalisatie voor gemeenschappelijk gebruik
- levering van informatie
- leveren van gebruiksondersteuning t.a.v. ruimtelijke informatie.
- integratie van Geografische Informatie Systemen
- implementatie van Geografische Informatie Systemen
- leveren van GIS gebruikers ondersteuning

De afdeling heeft zowel directie-eigen systemen in beheer als mede Rijkswaterstaat brede systemen, zowel inhoudelijk als bedrijfsvoerings-ondersteunend.

Mijlpalen voor 2001

- Opvragen en verzamelen van diverse gegevens van derden (Rijkswaterstaat, overheid, bedrijfsleven);
- Opnemen van gegevens in het meta-informatie systeem;
- Presenteren van gewenste specifieke gegevens;
- Beheren van het Geo-datawarehouse;
- Implementeren en integreren van GIS binnen de directie;

- Implementatie van Geo-database
- Verstrekken van gegevens via Intranet en Internet;
- Beheer (activa) van de ESRI licenties;
- In het kader van de Mijnwet Nederlands Continentaal Plat en de aan-schrijving van de Inspecteur Generaal der mijnen; vervaardigen van Offshore kaarten en Documentatiebladen.
- Het opzetten van gegevensverzameling (Offshore-Klic)

Meerjaren doorkijk

De vraag naar ruimtelijke data-, applicaties-, standaardisatie blijft toenemen. Ook nemen de ontwikkelingen van gebruiksmogelijkheden van GIS en het verkrijgen van ruimtelijke informatie via Intranet en Internet toe. Voornoemde elementen raken in de komende jaren in een stroom-versnelling. Om te kunnen voldoen aan de bovengeschetste behoefte, zal een en ander leiden tot extra investeringen, zowel materieel als personeel.

7.2.12 Product 13

Overzicht van de deel producten Internationale Samenwerking

Deelproduct 13.1: Internationaal Overleg.

De directie Noordzee neemt deel aan internationale vergaderingen, veelal op verzoek van het Hoofdkantoor. Deze deelname vloeit voort uit verplichtingen die zijn vastgelegd in de diverse internationale kaders (o.m. OSPAR, Bonn, LC, IMO, Noordzeeconferentie, ICES). Het karakter van het internationale overleg verschuift langzaam van beleidsmatig / politiek naar beheersmatig / uitvoering. Hierdoor ontstaat een grotere noodzaak tot meer afstemming en samenwerking op het gebied van het beheer van de Noordzee, zowel bilateraal als multilateraal.

Deelproduct 13.4: Ontwikkelingssamenwerking

Bij de directie Noordzee is veel specialistische kennis aanwezig over allerlei zaken die betrekking hebben op gebruik, beheer en toestand van de (Noord)zee. Soms wordt beroep gedaan op deze kennis en kunde door landen die hieraan gebrek hebben. In het kader van internationale verdragen wordt veelal een inspanning gevraagd van de lidstaten om hun kennis en kunde beschikbaar te stellen. Het uitdragen van expertise van de directie Noordzee wordt gezien als een vorm van ontwikkelingssamenwerking.

Deelproduct 13.5: Workshops / kennisontwikkeling

Onder dit deelproduct vallen onder meer nationale kennisontwikkeling ten behoeve van internationale workshops / vergaderingen, organiseren van workshops en ontwikkelen van cursussen.

Als een vervolg op de CSD en de expert Meeting Offshore in Noordwijk laat dNZ een cursus Environmental Practices in Offshore Oil and Gas Activities ontwikkelen. Het betreffende contract met IHE heeft een looptijd tot in 2000.

Mijlpalen voor 2001

Producten 2000

Deelproduct Internationaal Overleg (13.1)

- Nationaal vooroverleg (interdepartementale afstemming) en nabespreking, deelname aan internationaal overleg (als delegatie lid, delegatie leider of als voorzitter)
- Nationaal secretariaat Noordzee conferentie
- Coördinerende activiteiten vanuit de rol als secretariaat, voorzitter voor bepaalde fora
- Inbreng visie, Nederlandse standpunten en resultaten van beleidsstudies, monitoring en onderzoek, middels papers, instructies voor de delegatie,

delegatie verslagen, internationaal overeengekomen afspraken, kennis uitwisseling.

- Betaling internationale contributies
- Organisatie van internationale bijeenkomsten
- Uitbreiding OPRC verdrag met chemicaliën (2000)
- IMO/MEPC: TBT besluitvorming (2000)
- Verdere ontwikkeling ecosystem approach / EcoQO's (2000 e.v.)
- OSPAR: organisatie OSPAR SEBA 2000 vergadering in Nederland
- IMO/MEPC: Regelgeving ballastwater (2002)
- Noordzeeministersconferentie 2002
- OSPAR ministersconferentie 2003

Deelproduct 13.4 Ontwikkelingssamenwerking

- REMPEITC Carib: activiteiten (ter ondersteuning van het) Regional Marine Pollution Emergency, Information and Training Centre op Curaçao
- Loket / Coördinatiecentrum / adhoc werkzaamheden
- Institutionaliserings REMPEITC Carib 2000, verzelfstandiging in 2001

Deelproduct 13.5:

- Cursus Environmental Practices in Offshore Oil and Gas Activities
- Spinn off Expert Meeting
- Offshore Environment Forum

Meerjaren doorkijk

Deelproduct 13.1:

Elk internationaal overleg kent een bepaalde cyclus: Voor de meeste kaders is dat een jaarlijkse cyclus. In de meeste werkzaamheden zullen, voor wat betreft intensiteit en inspanning, geen wijzigingen optreden.

In 2002 zal de vijfde Noordzee ministersconferentie worden gehouden. Dit zal een (licht) verhoogde p-inzet en hogere uitvoeringsuitgaven met zich meebrengen. In 2003 zal een OSPAR ministersconferentie plaatsvinden. Ook deze conferentie zal leiden tot een (licht) verhoogde p-inzet en hogere uitvoeringsuitgaven. Voor CSD staan in de jaren 2003 - 2004 de oceanen weer op de agenda met mogelijke consequenties voor p-inzet en uitvoeringsuitgaven.

Programmaoverleg in januari 2000 met HK/AI zal nader uitsluitsel geven.

Deelproduct 13.4:

De meeste werkzaamheden zullen gelijk blijven. REMPEITC Carib zal in 2001 (financieel) zelfstandig moeten kunnen opereren.

Uitvoeringsuitgaven gaan daarom vanaf 2001 met kf. 250 omlaag.

7.2.13 Drijvende markeringen (product VMD 01)

Het product "Drijvende markeringen" houdt ondermeer in het plaatsen, verwijderen en zonodig verleggen, b.v. alsb.v. als gevolg van morfologische omstandigheden, van drijvende markeringsobjecten, zoals boeien, tonnen, sparboeien en drijfbakens. Voorts het controleren en onderhouden van deze objecten. Deze markeringsobjecten zijn deels voorzien van verlichting, radar antwoordapparatuur en bevinden zich op of in het water, verankerd middels een ketting met tonsteen. Het onderhoud van drijvende markeringsobjecten vindt zowel met behulp van vaartuigen ter plekke als in de werkplaatsen aan de wal plaats.

Investerings ten aanzien van onderhoudsvriendelijkheid en productverbetering heeft reeds geleid tot aanmerkelijke vermindering van de storingsgevoeligheid van de te onderhouden objecten.

De opdracht tot plaatsen van vaarwegmarkeringsobjecten is afkomstig van de Nautisch Beheerders(de zogenaamde Rijkshavenmeesters)

Te onderscheiden zijn:

Voor de Noordzee, (buiten) aanloopgebieden en (binnen) Rijkswateren

- de directeur van de directie Noord-Nederland
- de directeur van de directie Zuid-Holland
- de directeur van de directie Zeeland
- de directeur Kustwachtcentrum
- de Commandant maritieme middelen Koninklijke Marine Den Helder (CMM)
- de directeur Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam
- de directeur Gemeentelijk Havenbedrijf Amsterdam, tevens directeur Openbaar Lichaam Centraal Nautisch Beheer IJmond
- de technische directeur van de gemeentelijke Dienst Stadsbeheer van de Gemeente Den Haag

Totaal wordt per jaar Mfbesteed aan het in stand houden van drijvende markeringen.

Derden ,zoals oliemaatschappijen, Belgische Permanente Commissie en Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam

(voorzover het gemeente water betreft) nemen hiervan ca. Mf 7 voor hun rekening.

De facturering om deze inkomsten binnen te halen geschiedt middels de in de verkoopcontracten gemaakte afspraken.

Mijlpalen 2001

- Het vanwege de bescherming van het watermilieu treffen van maatregelen voor aangroei verwijdering van objecten c.f. de Wet Verontreiniging Oppervlakte wateren.
- Het opstellen van vaarwegmarkeringsplannen en de bijbehorende onderhoudsfilosofie voor de Noordzee en de grote binnenwateren met gebruikmaking van nieuwe ICT technologieën.

Meerjaren doorkijk

Ontwikkelingen op het gebied van het milieuvriendelijk onderhouden van vaarwegmarkering, alternatieve- en onderhoudsvriendelijke markerings-systemen, gebruikmakend van kunststof drijflichamen (polyethyleen), alternatieve verankeringsystemen, energiesystemen (zon en wind) en 'remote monitoring & control', worden nauwgezet gevolgd en moeten, indien relevant, worden geïmplementeerd. Afhankelijk van de positie en de onderhoudsfrequentie, wordt conventionele verlichting (gloeilampen) of de meer moderne onderhoudsvriendelijke lichtbron met een lange levensduur toegepast, zoals halogeen-, Xenon- en LED-verlichting. Dit alles met als doel een kwalitatief hoogwaardig en onderhoudsvriendelijk produkt te ontwikkelen.

- In de toekomst zal bekeken moeten worden of er een onderverdeling is te maken in deelproducten per Nautisch Beheerder en bevoegd gezag.
- Het realiseren van een nieuw logistiek informatiesysteem (mede in relatie met het product vaste markeringen).
- Het treffen van voorbereidingen voor de invoering van Safety Management (ISM-code) op de schepen.

7.2.14 Vaste markeringen (product VMD 02)

Het product "vaste markeringen" bestaat globaal uit een vaste opstand in de vorm van een platform, vuurtoren of paal waarop een nautische

verlichting en in sommige gevallen ook een geluidssignaal is geïnstalleerd in de vorm van een (draai)optiek en/of lens-/lamp combinatie, e.e.a. afhankelijk van de belangrijkheid en de nautische functionaliteit heeft het licht een bepaalde reikwijdte, die een lichtkarakter met een bepaalde kleur uitstraalt. De opstand dient qua constructie periodiek (bouwkundig) onderhouden te worden en wordt in eigen beheer gecoördineerd, gespecificeerd en aangestuurd. De daadwerkelijke uitvoering wordt uitbesteed aan de markt.

Het preventief en correctief onderhoud aan het toegepaste verlichtingssysteem (de nautische functie) wordt in eigen beheer gecoördineerd, gespecificeerd en aangestuurd, waarbij het klein onderhoud in eigen beheer wordt uitgevoerd en het groot onderhoud, aan bijvoorbeeld de elektro-technische installatie van een vuurtoren, wordt uitbesteed.

(Inter)nationale kaders

De functionaliteit en beschikbaarheid van de nautische verlichting is gebaseerd op (inter)nationale richtlijnen, zoals gedefinieerd in het IALA- en SIGNI-systeem. De functionele eisen zijn, in overleg met de Vaarwegmarkeringsdienst en de regionaal Nautisch beheerders, bepaald door het DG-Goederenvervoer. Het opdrachtgeverschap en de nautische verantwoordelijkheid ligt bij de Nautisch beheerders die tevens voor de Vaarwegmarkeringsdienst als opdrachtgever fungeren. De nautisch gebieden zijn als volgt gedefinieerd:

Voor de Noordzee, (buiten) aanloopgebieden en (binnen) Rijkswateren

- de directeur van de directie Noord-Nederland;
- de directeur van de directie Zuid-Holland;
- de directeur van de directie Zeeland;
- de directeur Kustwachtcentrum;
- de Commandant maritieme middelen Koninklijke Marine Den Helder (CMM);
- de directeur Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam;
- de directeur Gemeentelijk Havenbedrijf Amsterdam, tevens directeur Openbaar Lichaam Centraal Nautisch Beheer IJmond;
- de technische directeur van de gemeentelijke Dienst Stadsbeheer van de Gemeente Den Haag.

Mijlpalen 2001

- het aanpassen van diverse lichtopstanden langs de Oude en Nieuwe Maas en Nieuwe Waterweg. Aanpassingen hebben enerzijds te maken met de ARBO-regelgeving t.a.v. de toegankelijkheid en veiligheid en het toepassen van een onderhoudsvriendelijk en duurzaam conserveringssysteem van de opstand zelf en anderzijds door het toepassen van onderhoudsvriendelijke energie- en verlichtingssystemen;
- regulier grootonderhoud aan diverse lichtopstanden opgesteld langs de Nederlandse kust;
- grootonderhoud aan de vuurtoren van Schiermonnikoog;
- vervangen van de in het draaioptiek toegepaste kwiklagers door kogellagers;
- verwijderen van de asbest houdende wanden toegepast op het lichtplatform Goeree.

Meerjaren doorkijk

In de toekomst zal deze onderverdeling wel worden gemaakt per Nautisch beheersgebied. De reguliere uitgaven voor het product Vaste Markeringen is begroot op Mf 2,13 en is uitsluitend gericht op het in stand houden daar-

van. Uitgaven op het gebied van innovatie is opgenomen in het product Innovatie 07. Deze begroting is echter gebaseerd op "business as usual" waarin jaarlijks geplande onderhoudskosten en (vervangings)investeringen zijn meegenomen. Ruimte voor extreme tegenvallers is zeker niet aanwezig en kan de continuïteit van de genoemde objecten in gevaar brengen.

Ontwikkelingen op het gebied van het milieuvriendelijk en duurzaam onderhouden van vaste markeringen en het toepassen van onderhoudsvriendelijke energiesystemen (zon en wind) en het op afstand bewaken van de nautische functionaliteit 'remote monitoring & control', worden nauwgezet gevolgd en kunnen, indien relevant, worden geïmplementeerd. Afhankelijk van de positie en de onderhoudsfrequentie, wordt conventionele verlichting (gloeilampen) of de meer moderne onderhoudsvriendelijke lichtbron met een lange levensduur toegepast, zoals halogeen-, Xenon- en LED-verlichting. Dit alles met als doel een kwalitatief hoogwaardig en onderhoudsvriendelijk produkt te ontwikkelen met een hoge beschikbaarheid.

Door gerichte beproeving van vernieuwde technologie moet telkens worden gezien of en in welke mate de nieuwe technieken daadwerkelijk kunnen worden toegepast. Een van de aspecten daarbij is het realiseren van een nieuw bewakingssysteem voor het op afstand bewaken van de operationele beschikbaarheid en functionaliteit van nautische instrumenten toegepast op drijvende en vaste markeringen.

7.2.15 Kustwachttaken en incidentenorganisatie (product VMD 03)

Binnen het samenwerkingsverband van de Kustwacht worden 13 overheids-taken uitgevoerd op de Noordzee. Deze taken zijn gebundeld binnen 6 resultaatgebieden. Deze resultaatgebieden zijn ondergebracht in 2 beleidsterreinen, t.w. : dienstverlening en handhaving. De aansturing van de Kustwacht is gebundeld per beleidsterrein. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat draagt zorg voor het beleidsterrein dienstverlening. De permanente contactgroep handhaving Noordzee (PKHN) doet dit voor het beleidsterrein handhaving. De PKHN bestaat uit vertegenwoordigers van Ministeries die beleidsverantwoordelijk zijn voor Kustwachttaken op de Noordzee. Het overzicht per beleidsterrein van resultaatgebieden en Kustwachttaken ziet er als volgt uit.

Het product "Kustwachttaken / Incidenten organisatie" houdt ondermeer in :

- Het uitvoeren van vaarwegmarkeringstaken binnen het nautisch beheersgebied van de directeur Kustwacht.
- Het uitvoeren van olie-opruimingswerkzaamheden;
- Het oefenen met olie-bestrijdingsapparatuur;
- Het uitvoeren van verkeersbegeleidingsactiviteiten;
- Het opsporen en markeren van gezonken schepen, verloren ladingen e.d.;
- Het ondersteunen van justitiële acties;
- Het optreden als oog- en oorfunctie t.b.v. handhavingstaken;

Bovengenoemde producten vloeien voort uit de operationele overeenkomst tussen de Vaarwegmarkeringsdienst en het Kustwachtcentrum. De betonningsvaartuigen van de vaarwegmarkeringsdienst zijn als gevolg van deze overeenkomst toegerust voor bovengenoemde taken en zijn allen voorzien van het Kustwachtlogo.

De Vaarwegmarkeringsdienst voert zelf de planning, de uitvoering en de registratie van de vaarwegmarkeringstaken uit.

Mijlpalen 2001

- Het uitvoering geven aan de in 2000 afgesloten S.L.A. (Service Level Agreement) tussen opdrachtgever (de directeur Kustwacht) en opdrachtnemer (de DNND);

Meerjaren doorkijk

Het continueren van de genoemde produkten als opdrachtnemer van de directeur Kustwacht.

7.2.16 Openbare plaatsbepalingssystemen (product VMD 04)

Het HANAS-systeem bestaat uit: twee DGPS-stations te Hoek van Holland en Vlieland, drie binnen dekkingsgebieden van de zenders opgestelde monitorstations en een bedienings- en bewakingsfunctie aanwezig op het Hydro Meteo centrum Rijnmond (HMR) en is gebaseerd op het Differential Global Position System. DGPS is een satelliet plaatsbepalingssysteem dat is ontwikkeld en gefinancierd door het Amerikaanse Ministerie van Defensie. Het plaatsbepalingssysteem is zo geconfigureerd dat overal ter wereld, 24 uur per dag, plaatsbepaling mogelijk is. Het plaatsbepalingssysteem is ook voor civiel gebruik beschikbaar, zij het met een gereduceerde nauwkeurigheid. Voor havennadering en algemene (kust) navigatie is echter een hogere nauwkeurigheid vereist. Om een hogere (positie) nauwkeurigheid te verkrijgen wordt de zogenaamde differentiële GPS (DGPS) correctiemethode toegepast.

Bij differentiële GPS-plaatsbepaling wordt gebruik gemaakt van het volgende principe: het wal-systeem bepaalt van alle ontvangen satellieten de satellietcoördinaten en vergelijkt deze met zijn eigen ingemeten coördinaten. Deze (afstands-)correcties worden door het wal-systeem verwerkt tot differentiële-correcties, en uitgezonden met behulp van de in Nederland bestaande maritieme radiobakens, in de frequentieband 283.5 t/m 315.0 kHz (RTCM-standaard versie 2.1). In het geval van HANAS zijn dit de differentiële radiobakenzenders te Hoek van Holland (287.5 kHz.) en Vlieland (299.5 kHz.), beide met een dekkingsgebied van 120 zeemijlen. Hoek van Holland fungeert als primaire zender van het havennaderingssysteem, Vlieland als back-up zender.

Ter verhoging van de betrouwbaarheid en beschikbaarheid van het havennaderingssysteem, zijn alle systeemdelen, die verantwoordelijk zijn voor de berekening en uitzending van de differentiële-correcties, dubbel uitgevoerd. Drie monitorstations bewaken en controleren, binnen de toleranties en het dekkingsgebied, de nauwkeurigheid en kwaliteit van het GPS-plaatsbepalingssignaal en de differentiële correcties uitgezonden door de radiobakens. In het geval van een overschrijding van de toleranties wordt door het monitorstation een alarm gegenereerd en wordt vervolgens de dienstdoende operator van het Hydro Meteo Centrum Rijnmond (HMR) geïnformeerd. Afhankelijk van de ernst van de situatie wordt de scheepvaart geïnformeerd door middel van een NAVTEX -bericht.

Het boord-systeem de zgn. geulnavigator maakt gebruik van het DGPS-plaatsbepalingssysteem en corrigeert zijn lokaal bepaalde GPS-positie met de ontvangen differentiële-correcties, verstuurd door één van de radiobakens. Hiermee wordt een hogere nauwkeurigheid verkregen. Het boord-systeem is zo uitgevoerd, dat het onafhankelijk van de navigatievoorzieningen aan boord van het te beloodsen schip kan functioneren. Om de loods aan boord van het geulgebonden vaartuig van hydroïnfomatie te voorzien, wordt naast het continu uitzenden van DGPS-correctie, hydroïnfomatie verstuurd, bestaande uit: de stroomsnelheid en

stroomrichting op 5 en 15 meter waterdiepten (t.o.v. het wateroppervlak gemeten). Deze geverifieerde hydroinformatie wordt verkregen vanuit het Meetnet Noordzee.

Internationale ontwikkelingen op het gebied van plaatsbepalingssystemen en elektronische navigatiesystemen worden nauwgezet gevolgd, daartoe participeert de VMD, namens DGG, in verschillende IALA-committees. In deze committees worden aanbevelingen (zogenaamde guidelines en/of recommendations) ontwikkeld, onder andere op het gebied van het ontwerp, beheer en onderhoud van elektronische navigatie- en plaatsbepalingssystemen.

(Inter)nationale kaders

De functionaliteit en beschikbaarheid van openbare plaatsbepalingssystemen is gebaseerd op (inter)nationale richtlijnen, zoals gedefinieerd in het IALA-richtlijnen. De functionele eisen zijn, in overleg met DG-Goederen-vervoer bepaald. De beleidsverantwoordelijkheid ligt bij de beleidsdirectie van DGG. Het beheer en de operationele verantwoordelijkheid ligt bij de VMD.

Mijlpalen 2001

- naast het versturen van de genoemde hydroinformatie, aanvullende informatie versturen ten aanzien van stroomrichting en stroomsnelheid van het gehele aandachtsgebied;
- de realisatie van een DGPS-dekking voor een belangrijk deel van het Nederlands Continentaal Plat (NCP), multidekking voor de havenaanloopgebieden van Rotterdam en Amsterdam en het realiseren van DGPS-dekking voor de belangrijke binnenwateren. Daartoe wordt er door de universiteit van Wales een berekeningsmodel ontwikkeld;
- op basis van het programma van eisen en functionele specificaties zal een nieuw prototype geulnavigator worden ontwikkeld;
- Implementatie van het in opdracht van de International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities (IALA) ontwikkelde Europese radiobaken frequentieplan voor het versturen en aanbieden van DGPS-signalen.

Meerjaren doorkijk

De huidige DGG-begroting is gebaseerd op "business as usual" waarin het jaarlijks onderhoud is meegenomen. Ruimte voor grotere innovatie- en vernieuwingsprojecten zijn in de meerjaren begroting van DGG meegenomen

7.2.17 Advisering (product VMD 05)

Het leveren van de producten drijvende en vaste markeringen, beheer van plaatsbepalingssystemen en certificering van lichtobjecten houdt in dat een grote mate van kennis aanwezig is van de veilige geleiding van de scheepvaart middels het markeren van scheepvaart wegen, haventoeegangen, onveilige plaatsen en het ter beschikking stellen van navigatie hulpmiddelen.

De kennis behelst ondermeer het ontwerpen van markeer- en geleidingsystemen, het ontwerpen, construeren, plaatsen en verwijderen, het onderhouden en het controleren van markeringsobjecten, zoals boeien, tonnen, bakens, lichten en lichtelijnen.

Deze kennis wordt aangewend voor het eigen produkt, maar ook ter beschikking gesteld aan derden, zowel nationaal als internationaal.

Nationaal zijn dat in ieder geval de beleidsdirectie van DGG en de nautisch

beheerders van rijks wateren. Voorst kunnen dat zijn al diegenen die werkzaamheden hebben te verrichten op of in rijkswateren welke een gevaar voor de scheepvaart kunnen opleveren. Internationaal kunnen dat zijn landen of organisaties die daar behoefte aan hebben.

Mijlpalen 2001

- Het opstellen van vaarwegmarkeringsplannen en de bijbehorende onderhoudsfilosofie voor de Noordzee en de grote binnenwateren met gebruikmaking van nieuwe ICT technologie.
- Het afronding van het VETOS project

Meerjaren doorkijk

De werkzaamheden hebben deels een min of meer continu karakter, verbonden aan het reguliere werk, en deels ad-hoc, op project basis. Momenteel wordt door de nautisch beheerders weinig aandacht besteed aan de lay-out van de vaarwegmarkering in hun gebied. Het mag verwacht worden dat dat geleidelijk aan zal veranderen. Dat betekenen dat meer energie zal moeten worden gestoken in de voorlichting over advies m.b.t. vaarwegmarkering.

7.2.18 Certificeren (product VMD 06)

Het testen en implementeren van duurzame en onderhoudsvriendelijke verlichtingsystemen. Afhankelijk van de positie en de onderhoudsfrequentie, wordt conventionele verlichting (gloeilampen) en/of de meer moderne onderhoudsvriendelijke lichtbron met een lange levensduur toegepast, zoals halogeen-, Xenon- en LED-verlichting. Dit alles met als doel een kwalitatief hoogwaardig en onderhoudsvriendelijk produkt te ontwikkelen. Het testen en certificeren en ter plekke inspecteren van geluids- en verlichtingssystemen die toegepast worden op mijnbouwinstallaties, geplaatst op het Nederlands deel van het continentaal plat. Het testen en certificeren wordt in het eigen lichtlaboratorium uitgevoerd en inspecties worden steekproef gewijs op lokatie uitgevoerd. Een verklaring van goedkeuring wordt, na goedkeuring van de geluids- en nautische verlichtingsinstallatie, door de directeur Vaarwegmarkeringsdienst aan de exploitant van het desbetreffende mijnbouw installatie voor een bepaalde tijd afgegeven.

(Inter)nationale kaders

De functionaliteit en beschikbaarheid van de nautische verlichting is gebaseerd op (inter)nationale richtlijnen, zoals gedefinieerd in het IALA- en SIGNI-systeem. De functionele eisen zijn, in overleg met de Vaarwegmarkeringsdienst en de regionaal Nautisch beheerders, bepaald door het DG-Goederenvervoer. De genoemde keuringen en inspecties worden in opdracht van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (EZ en DGG-SI) op basis van het Mijnreglement en het Rijnvaartpolitiereglement uitgevoerd.

Voor de (type) keuringen en inspecties van geluids- en verlichtingssystemen toegepast op mijnbouwinstallaties en navigatielantaarn toegepast op de Rijn- en binnenvaart ligt het opdrachtgeverschap bij het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Mijlpalen 2001

- Het in opdracht van de International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities (IALA) ontwikkelen van een internationale standaard voor het uitvoeren van lichtmetingen. Deze standaard wordt samen met de U.S. Coast Guard, Trinity Lighthouse Service

(England), de Duitse waterweg administratie en de VMD opgesteld. Volgens planning is de standaard in begin 2002 een feit en zal door de werkgroep worden gepresenteerd op de IALA bijeenkomst in 2002 te Sydney (Australië).

Meerjaren doorkijk

Het volgen van ontwikkelingen op het gebied van het duurzame en onderhoudsvriendelijke maritieme verlichtingssystemen voor toepassing op drijvende- en vaste markeringen. Door gerichte beproeving van vernieuwde technologie moet telkens worden gezien of en in welke mate de nieuwe technieken daadwerkelijk kunnen worden toegepast en een bijdrage kunnen zijn tot een algehele produktverbetering. E.e.a. met als doel een kwalitatief hoogwaardig en onderhoudsvriendelijk produkt te ontwikkelen met een hoge beschikbaarheid.

Speerpunt voor de komende jaren is het testen en implementeren en waar mogelijk vervangen van de meer conventionele verlichtingssystemen door moderne onderhoudsvriendelijke verlichtingssystemen met een lange levensduur, zoals halogeen-, Xenon- en LED-verlichting.

7.2.19 (Innoveren (product VMD 07)

Internationale ontwikkelingen op het gebied van vaarwegmarkering worden nauwgezet gevolgd, daartoe participeert de DNND, namens DGG, in verschillende IALA-committees. In deze committees worden aanbevelingen (zogenaamde guidelines en/of recommendations) ontwikkeld, onder andere op het gebied van het ontwerp, beheer en onderhoud van vaarwegmarkeringssystemen.

Drijvende markeringen

Door het toenemend gebruik van elektronische navigatiemiddelen aan boord van schepen neemt het belang van drijvende markering af. De afname zal hoofdzakelijk plaats vinden in de doorgaande scheepvaart-routes en in mindere mate in de aanlooproutes en kustwateren. De belangrijkste langs de Nederlandse kust liggende scheepvaartroutes uitgerust met relatief veel "gewone" boeien, worden momenteel vervangen door een kleiner aantal raconboeien. Deze markeringen zijn door hun grote over een grotere afstand onder alle weersomstandigheden, "elektronisch" waarneembaar en bezitten hierdoor dezelfde functionaliteit als een aantal "gewone" boeien.

Remote Monitoring and Control

Voor het in stand houden van een veilige en doelmatige vaarwegmarkering, bestaande uit een relatief klein aantal raconboeien is het absoluut noodzakelijk deze objecten op hun goede werking te bewaken, zodat in het geval van verdrijving en/of storing adequaat door de verantwoordelijke (uitvoerende-)instantie gereageerd kan worden. Om de in de genoemde markeringen "op afstand" op hun operationele beschikbaarheid en functionaliteit van de aangesloten (nautische-)sensoren te kunnen bewaken, zal in de nabije toekomst een Remote Monitoring & Control systeem worden ontwikkeld.

Actualisering onderhoudsnormering

Recentelijk is een onderzoek gestart naar de huidige onderhoudsnormering van drijvende markeringen. Door het gericht toepassen van nieuwe technologieën op het gebied van duurzame conserverings- en verankerings-systemen en onderhoudsvriendelijke energie- en verlichtingssytemen kan de huidige inspectie- en verschoningscyclus mogelijk verruimd worden.

(Inter)nationale kaders

De functionaliteit en beschikbaarheid van de nautische verlichting is gebaseerd op (inter)nationale richtlijnen, zoals gedefinieerd in het IALA- en SIGNI-systeem. De functionele eisen zijn, in overleg met de Vaarwegmarkeringsdienst en de regionaal Nautisch beheerders, bepaald door het DG-Goederenvervoer. De nautische verantwoordelijkheid ligt bij de Nautisch beheerders. Enerzijds ligt het opdrachtgeversschap voor het innoveren van drijvende- en vaste markeringen bij de beleidsdirectie DGG, een interne behoefte om tot een verdere produktverbetering te komen met een hoge beschikbaarheid en anderzijds bij de regionale Nautisch beheerders. De nautisch gebieden zijn als volgt gedefinieerd:

Voor de Noordzee, (buiten) aanloopgebieden en (binnen) Rijkswateren

- de directeur van de directie Noord-Nederland;
- de directeur van de directie Zuid-Holland;
- de directeur van de directie Zeeland;
- de directeur Kustwachtcentrum;
- de Commandant maritieme middelen Koninklijke Marine Den Helder (CMM);
- de directeur Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam;
- de directeur Gemeentelijk Havenbedrijf Amsterdam, tevens directeur Openbaar Lichaam Centraal Nautisch Beheer IJmond;
- de technische directeur van de gemeentelijke Dienst Stadsbeheer van de Gemeente Den Haag.

Mijlpalen 2001

- Het voorbereidende onderzoek naar het mogelijk verruimen van de huidige onderhoudsnormering is afgerond. Op basis van de opgestelde registratiemethode en een eenduidige definitie van het begrip storing zullen de operationele gegevens eenduidig geregistreerd gaan worden. De registratie wordt over een breed beheersgebied uitgevoerd;
- in de komende jaren zal de meer conventionele verlichtingssystemen - waar mogelijk - vervangen gaan worden door moderne onderhoudsvriendelijke verlichtingssystemen met een lange levensduur, zoals halogeen-, Xenon- en LED-verlichting;
- op basis van het programma van eisen en functionele specificaties zullen een aantal objecten uitgerust gaan worden met een Remote Monitoring and Control systeem;
- Het in opdracht van de International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities (IALA) ontwikkelen van een internationale standaard voor het uitvoeren van lichtmetingen.

Meerjaren doorkijk

De reguliere uitgaven voor het vernieuwen en/of innoveren van de verschillende produkten zullen in de toekomst gefinancierd gaan worden uit de produkten zelf. In het bijzonder zijn dit de produkten 01 Drijvende Markerings en 02 Vaste Markerings. De huidige begroting (Kf 300,-) is gebaseerd op "business as usual" waarin jaarlijks geplande innovatieprojecten en (vervangings)investeringen zijn meegenomen. Ruimte voor grotere innovatie- en vernieuwingsprojecten is vooralsnog niet aanwezig. Ontwikkelingen op het gebied van het milieuvriendelijk en duurzaam onderhouden van vaste markerings en het toepassen van onderhoudsvriendelijke energiesystemen (zon en wind) en het op afstand bewaken van de nautische functionaliteit 'remote monitoring & control', worden nauwgezet gevolgd en kunnen, indien relevant, worden geïmplementeerd. Afhankelijk van de positie en de onderhoudsfrequentie, wordt conven-

tionele verlichting (gloeilampen) of de meer moderne onderhoudsvriendelijke lichtbron met een lange levensduur toegepast, zoals halogeen-, Xenon- en LED-verlichting. Dit alles met als doel een kwalitatief hoogwaardig en onderhoudsvriendelijk produkt te ontwikkelen met een hoge beschikbaarheid.

Door gerichte beproeving van vernieuwde technologie moet telkens worden gezien of en in welke mate de nieuwe technieken daadwerkelijk kunnen worden toegepast. Een van de aspecten daarbij is het realiseren van een nieuw bewakingssysteem voor het op afstand bewaken van de operationele beschikbaarheid en functionaliteit van nautische instrumenten toegepast op drijvende en vaste markeringen.

7.3 Watersysteem Noordzee

Voor het watersysteemdeel Noordzee zijn de resterende 10 stappen van het stappenplan als volgt uitgewerkt.

7.3.1 Kritieke onderdelen (stap 6)

De conclusies van de Noordzeebalans (1999/2000) zijn dat de motor van de economie flink groeit. De bron van rust en ruimte in de centrale Noordzee is grotendeels intact. De invloeden van eutrofiëring en boomkorvisserij reiken tot ver de Noordzee op. Deze factoren worden verantwoordelijk geacht voor verandering in de bron van leven. In de kustzone zijn er verschillende vormen van gebruik die de bron van leven, rust en ruimte beïnvloeden. De ruimte wordt er intensief gebruikt. Verontreiniging heeft waarschijnlijk een belangrijk effect op een groot deel van de kustzone. De kritieke onderdelen van het watersysteem Noordzee zijn vervuiling (inbreng van stoffen uit diverse bronnen) en verstoring als gevolg van de bodemberoerende visserij.

Het deelproduct (04.03) 'ontwikkeling graadmeters' levert daartoe graadmeters die een drievoudige functies hebben: signaleren (hoe gaat het met de onderdelen van het watersysteem Noordzee en wat zijn de effecten van gebruik), evalueren en communiceren.

7.3.2 Interventieniveau (stap 7)

De conclusies van de Noordzeebalans (1999/2000) zijn dat de motor van de economie flink groeit. De bron van rust en ruimte in de centrale Noordzee is grotendeels intact. De invloeden van eutrofiëring en boomkorvisserij reiken tot ver de Noordzee op. Deze factoren worden verantwoordelijk geacht voor verandering in de bron van leven. In de kustzone zijn er verschillende vormen van gebruik die de bron van leven, rust en ruimte beïnvloeden. De ruimte wordt er intensief gebruikt. Verontreiniging heeft waarschijnlijk een belangrijk effect op een groot deel van de kustzone. Deelproduct (04.02) 'de Toestand van de levende zee' (met als resultaat de Noordzeebalans) levert de kennis over het beheersgebied ten aanzien van de effecten van verontreiniging (inclusief eutrofiëring) en gebruiksfuncties. In de BPN-terminologie kan het watersysteemdeel Noordzee als beneden het interventieniveau worden omschreven.

7.3.3 Vast onderhoud (stap 8)

Vast onderhoud is in de BPN-filosofie niet van toepassing voor een situatie beneden het interventieniveau.

De beheerder zal zich inspannen opdat het watersysteem weer gaat voldoen aan de streefbeelden. Herstelmaatregelen kunnen de randvoorwaarden scheppen voor een ontwikkeling in de juiste richting. Een voorbeeld van herstel is o.a. het proefproject 'Vuilvereniging' (product 01.05), waarbij vissers het opgeviste vuil naar de wal brengen.

7.3.4 Inspectie en onderhoud strategie (stap 9)	Vormgeven aan beheer (product 4), regelgeving (product 1, 2 i.s.m. juristen), uitvoering (product 1), handhaving (product 2) en incidenten organisatie (product 3) (BRUHO-beleidsketen) dragen bij aan het scheppen van de randvoorwaarden om de Noordzee in de juiste richting te lanten ontwikkeleing. Meetcampagnes, Meetcampagnes, diverse vormen van informatie (producten 9, 10, 11 en 12) en evaluaties (product 2, 4) zijn de methoden om de ontwikkeling van de Noordzee te volgen.
7.3.5 Inspectie en onderhoudsplan (stap 10)	Directie Noordzee heeft zich samen met de Vaarwegmarkeringsdienst, in taken en producten, zodanig georganiseerd dat hiervoor een optimale ontwikkeling mogelijk is. E.e.a. is beschreven in de Beheersvisie Noordzee 2010.
7.4 Watersysteemdeel Vaargeulen	Voor het watersysteemdeel Vaargeulen zijn de resterende stappen (stap 6 t/m 10) conform het stappenplan nader uitgewerkt.
7.4.1 Een systeemanalyse van het beheersobject en de kritieke onderdelen per functie (stap 6)	<p>De geulen zijn verdeeld in vakken waarvoor een nautisch gegarandeerde diepte is vastgesteld. Deze diepten dienen te allen tijde aanwezig te zijn. In verband met aanslibbing en de morfologie van de bodem zijn de kritieke onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voor de Maas-/Eurogeul <ul style="list-style-type: none"> · 0-5 km (i.v.m. aanslibbing) · 22,5 - 57 km (ribbelgebied, beweging van zandgolven) - voor de IJ-geul <ul style="list-style-type: none"> · 0 - 5 km (i.v.m. aanslibbing) <p>De bodem van overige gedeelten van de geulen is ook aan veranderingen onderhevig maar in mindere mate dan de hierboven genoemde gedeelten.</p>
7.4.2 Het interventieniveau van de kritieke onderdelen (stap 7)	<p>Als gevolg van plotseling optredende aanslibbing (t.g.v. van stormen, hoge rivierafvoer enz.), waarbij de nautisch gegarandeerde diepten drastisch kunnen worden onderschreden zal stremming van de scheepvaart plaatsvinden. Om dit te kunnen opvangen en te voorkomen dat onmiddellijk moet worden gebaggerd, hetgeen hoge kosten met zich meebrengt, is - teneinde de nautisch gegarandeerde diepte in stand te houden - een zogenaamde baggermarge vastgesteld. Bij de vaststelling van deze baggermarge is rekening gehouden met de mate van bodembeweging ten gevolge van aanzanding en aanslibbing en de lodingsnauwkeurigheid. De natuurlijke bodembeweging in de diverse geulvakken is bekend.</p>

Overzicht bagger- en streefdiepten Maas-/Eurogeul

Vaargeulgedeelte	Baggermarge m	Baggerdiepte m t.o.v. MV
Maasmond	0,50/1,00	24,30/24,80
Caland-/Beerkanaal	0,50	24,30
Bufferput	2,50	26,30
Maasgeul 0 - 5 km	0,90	25,20
Maasgeul 5 km - K1	0,60	24,90
Noodankergebied K1	0,50	26,10
Keerplaats K1	0,50	24,50
Eurogeul K1 - 22,5 km	0,60	25,40
Eurogeul 22,5 - 33 km	0,70	25,90
Eurogeul 33 - 45,5 km	0,80	26,10
Keerplaats 35 km	0,80	26,00
Eurogeul 45,4 - 57 km	0,90	26,30
Aanloopgebied Oost 30 2.5'	1,00	27,00
Aanloopgebied West 30 2.5'	1,00	27,40 m t.o.v. LLWS
Westelijk Ankergebied en driehoek	1,10	28,30
Overgangsgebied	1,10	28,40

Overzicht baggerdiepten IJ-geul

Traject	baggerdiepte t.o.v. MV
IJ-geul 0 - 5 km	-19,20
IJ-geul 5 - 11 km	-19,10
IJ-geul 11 - 23 km	-19,50
Noodankergebied	-20,10

Hierdoor is het mogelijk de baggerinzet voor een goot gedeelte te plannen en uit te smeren over het jaar.

Voor dit gedeelte wordt (rekening houdend met de gemiddelde jaarlijks weg te baggeren hoeveelheid) een contract afgesloten.

7.4.3 De invloed van 'vast onderhoud' op de levensduur van de kritieke onderdelen op bedrijfseconomische overwegingen (stap 8)

In de filosofie van het BPN is het onderhoud van de vaargeulen gedefinieerd als variabel onderhoud. De stap is niet van toepassing.

7.4.4 De inspectie- en onderhoudsmarge voor de onderdelen van het object (stap 9 +10)

Inspectieprogramma Euro-/Maasgeul en IJ-geul (zie ook bijlage 4: stroomschema Vaargeulbeheer).

Teneinde de bodemligging van de vaargeulen te kunnen bepalen, dient deze periodiek door middel van loden en opsporen/identificeren van obstakels te worden vastgesteld.

Door middel van optimalisatiestudies in het kader van het Vaargeulbeheer zijn onderzoeken uitgevoerd naar de variaties in bodemligging en de snelheid van aanzanding en aanslibbing. Deze studies hebben geleid tot een

reductie van de opnamefrequenties van de vaargeulen naar Rotterdam en IJmuiden.

Ieder jaar wordt er een programma opgesteld waar en hoeveel keer per jaar een inspectie moet worden uitgevoerd. Omdat meerdere diensten survey's op de Noordzee uitvoeren, elk vanuit een eigen achtergrond en doelstelling, is vanwege de efficiëntie gezocht naar een samenwerkingsverband tussen deze diensten. Dit heeft gestalte gekregen in het Nederlands Hydrografisch Instituut.

Het NHI is een samenwerkingsverband tussen de dienst der Hydrografie der Koninklijke Marine, het Directoraat Generaal Scheepvaart en Maritieme zaken en Rijkswaterstaat directie Noordzee. In het NHI-kader wordt ieder jaar een jaarprogramma opgesteld. Het "Jaarprogramma 2001" is als voorbeeld bijgevoegd.

Loden

De techniek van het loden is gebaseerd op het uitzenden en ontvangen van geluidspulsen. Het tijdsverloop tussen uitzenden en ontvangen van de pulsen is een maat voor de waterdiepte.

Het aantal lodingen dat per jaar wordt uitgevoerd hangt ondermeer af van de:

- de vlakheid van de bodem
- bodemvariatie
- mate van aanslibbing
- opnametechniek van de routine loding (resolutie, slagafstand)
- de marge streefdiepte-aanlegdiepte

De huidige lodingsfrequentie varieert van 1x per jaar ter plaatse van de aanloopgebieden tot 12x per jaar nabij de havenmond.

De lodingen worden uitgevoerd door middel van het varen van raaien in de lengte richting van de geul. Met behulp van de lodingsresultaten kunnen dieptecijferkaarten, inhoudsberekeningen en lengte- en dwarsprofielen gemaakt worden. Om deze producten te kunnen maken is een koppeling tot stand gebracht tussen lodingsresultaten en plaatsbepalings- en watersstands-informatie.

De horizontale nauwkeurigheid (plaatsbepaling) bedraagt in de geulen ca. 5 à 10 meter.

De verticale nauwkeurigheid van de dieptemeting bedraagt 0.15 m voor gebieden onder de kust tot ca. 0.3 m voor gebieden verder uit de kust.

Naast het loden met het echolood worden metingen uitgevoerd ter bepaling van de ligging van de sliblaag met een massa van 1.2 ton/m³ (nautische diepte) op plaatsen waar sliblagen worden verwacht met:

- de navitracker
- de zogenaamde backscatter (deze metingen worden uitgevoerd met radioactieve sondes)

De havenmond en het toeleidingskanaal in de IJmond worden 1x per 2 maanden gelood met behulp van het echolood en tussentijds ten behoeve van baggerwerk of na perioden met sterke aanslibbing. Daarbij wordt ten behoeve van beheer met behulp van het instellen van andere frequenties van het echolood en zonodig met behulp van de zogenaamde valpijp dichtheidsmetingen uitgevoerd ter bepaling van de nautische diepte. Gekeken wordt of er, hoewel soms tot verlaging van de opname frequentie van de lodingen overgegaan wordt, nog meer informatie te halen is uit de resterende uit te voeren lodingen.

Opsporen en identificeren

Het opsporen van obstakels geschiedt met behulp van side scan sonar, een acoustisch apparaat waarmee de gehele bodem van de vaargeul kan worden afgetast.

De frequentie waarmee dit gebeurt bedraagt 1 à 2 maal per jaar.

Indien noodzakelijk, worden opgespoorde contacten nader geïdentificeerd met behulp van videoapparatuur. De huidige ROHP is aan vervanging toe. De bedrijfszekerheid loopt gevaar. De vervanging in 2001 wordt als noodzakelijk gezien.

Baggeren

Het onderhoudsbaggerwerk, op het beheersgebied van de directie Noordzee gecombineerd met het beheersgebied van Zuid-Holland, wordt uitgevoerd door de directie Noordzee. Voor de combinatie van de uitvoering is gekozen op economische gronden, hieraan ligt een samenwerkings-overeenkomsten grondslag tussen de directie Noordzee en Zuid-Holland.

Op basis van historische gegevens van de ligging van de geul en het uitgevoerde onderhoud is voor een periode van drie jaar een werkpakket vastgesteld wat door openbare aanbesteding op de markt wordt gebracht. Het hiervoor opgestelde bestek wordt gekarakteriseerd als een prestatie bestek. Verrekening vindt plaats aan de hand van de geleverde prestatie.

Gezien het onderhoudsgebied en de drukke scheepvaart wordt het onderhoud uitgevoerd met sleepopperzuigers. In verband met een onvoorspelbare sedimentatie op de korte/middellange termijn vindt de verrekening plaats in de middelen van vervoer met als verrekenenheid ton droge stof. Hiertoe worden de in te zetten sleepopperzuigers, door de aannemer, uitgerust met een door directie Noordzee ontwikkeld Tonnen Droge Stof Systeem (TDSS). Dit systeem meet aan boord het gewicht (d.m.v. waterverplaatsingsverschillen) en het volume van de lading.

Aan de hand van de periodieke beheerslodingen wordt in het periodiek overleg tussen RWS en aannemer een baggerweekprogramma opgesteld. Dit programma is gebaseerd op de te garanderen nautische diepte van de vaargeulen, de zogenaamde streefdiepte.

In de praktijk wordt een zekere marge onder de streefdiepte (de zogenaamde baggermarge) aangehouden om bodemveranderingen als gevolg van sedimentatie en aanzanding, lodingson nauwkeurigheden en dergelijke te kunnen opvangen. Deze baggermarge is zodoende gebiedsafankelijk. Deze varieert tussen 0,50 m op in binnengebied, 0,90 m in de monding en het eerste gedeelte van de Maasgeul tot 1,10 m in de aanloopgebieden.

De handhaving van het onderhoudsbaggerwerkbestek vindt hoofdzakelijk plaats aan de hand van geregistreerde gegevens aan boord van het ingezette materieel. Controle hierop vindt voor een gedeelte plaats met behulp van on-line gegevens van boord naar de wal door middel van telemetrie. Aangevuld met toezicht door middel van een opzichter.

Naast het onderhoudsbaggerwerk wordt met regelmaat een opname van de bodem van de vaargeulen gemaakt ter identificatie van obstakels. Wanneer obstakels werden aangetroffen waarvan de ligging hoger is dan 1 meter onder de streefdiepte, worden deze verwijderd.

De verticale nauwkeurigheid waarmee het baggerwerk kan worden uitgevoerd bedraagt onder gunstige omstandigheden 0.3 à 0.5 m tot 2 m onder

ongunstige omstandigheden (wind, deining, golven).

De horizontale nauwkeurigheid is vergelijkbaar met de nauwkeurigheid bij het loden.

Tijpoortadvisering

Vanaf een bepaalde diepgang dient de scheepvaart naar Europoort en IJmuiden gebruik te maken van de gebaggerde toegangsgeulen. Deze diepgang bedraagt respectievelijk voor Europoort 57 en voor IJmuiden 45 voet. De maximale diepgang bedraagt voor de Euro-/Maasgeul 74 voet (incidenteel als bijzonder transport 75 voet) en voor de IJ-geul 54 voet.

Er is een toelatingsregeling ontworpen, welke uitgaat van de gegarandeerde streefdiepte die afhankelijk is van de volgende criteria :

- diepgang geulgebonden schip
- type geulgebonden schip (alleen voor toelating Europoort)
- astronomisch getij
- verwachte afwijking van de waterstand
- golfomstandigheden
- stroomsnelheid

Voor de golf- en waterstandsvoorspelling wordt onder meer gebruik gemaakt van de volgende hulpmiddelen:

- De gemeten hydro-meteo informatie van de meetlokaties van het meetnet Noordzee
- De resultaten van de verschillende voorspellingsmodellen van het KNMI.

Deze modellen worden gevoed met de meteorologische gegevens van het meetnet Noordzee, diverse weerstations, schepen enz. In het probabilistisch ontwerp van de Euro-/Maasgeul is rekening gehouden met de nauwkeurigheid van prediktiemodellen.

De diepstekende scheepvaart kan slechts gedurende een beperkte periode van het getij gebruik maken van de vaargeul in verband met de benodigde waterdiepte; dit is de zogenaamde tijpoort.

De tijpoortadvisering voor de IJ-geul wordt verzorgd door de Hydro-meteo adviesdienst IJmuiden.

In het Rijnmondgebied bestaan twee verschillende adviesdiensten voor de buiten- en binnenadviezen (geulvaart versus bereiken van en overliggen op de ligplaats). De tijpoortadvisering voor de Euro-/Maasgeul wordt verzorgd door de Hydro-meteo-adviesdienst Rijnmond; voor het binnen-gebied wordt dit door Rotterdam gedaan.

De tijpoort wordt door de technisch vaargeulbeheerder in de vorm van een advies aan Rotterdam verstrekt.

Indien de streefdiepte door ondiepten (dan wel obstakels) wordt overschreden, volgt een aan de omstandigheden aangepast tijpoort.

Verder wordt nautisch maatwerk verricht waarbij onderzocht wordt of de bereikbaarheid naar Rotterdam vergroot kan worden (bijvoorbeeld door gebruik te maken van plaatselijk aanwezige overdiepten), zonder dat grote baggerwerken hoeven te worden uitgevoerd. Wel wordt hierbij de vraag naar zand door de zandmarkt betrokken.

7.5 Basisinformatie

Het verzamelen van basisinformatie is nodig voor al het dagelijks beheer en de voorbereiding en evaluatie van maatregelen. De producten 9 (bijdrage geologische bodemkartering), 10 (meetnet Noordzee), 11 (basis meetgegevens Noordzee) en 12 (ruimtelijke informatie) leveren daartoe de gewenste informatie aan internen en externen.

Hier volgen de resterende stappen van de producten betreffende de basisinformatie. Product 11 (basis meetgegevens Noordzee) zal aangeleverd worden door RIKZ.

7.5.1 Product 9
(bijdrage geologische
bodemkartering)

Het verkennen van het gebruikspotentieel van de Noordzeebodem levert kennis en basisinformatie om te kunnen voldoen aan functie-eisen zoals: beschikbaarheid van suppletiezand voor de kustbescherming, waterbodemkwaliteit i.v.m. verontreinigingen en maatschappelijk verantwoorde oppervlaktedelfstoffenwinning.

7.5.1.2 Kritieke onderdelen
(stap 6)

Een inhaalslag is noodzakelijk om het beheer van de bodem van de Noordzee (in alle gebruiksfacetten) op het gewenste niveau te brengen. Het kennisniveau van de zeebodem m.b.t. delfstoffen in kwaliteit, kwantiteit en geografische ligging is onvoldoende om een goed maatschappelijk vergunningbeleid te kunnen voeren. De noodzakelijke kennisvergaring zal een aanzienlijke periode in beslag nemen, als gevolg van de omvang van het beheersgebied.

7.5.1.3 Interventieniveau
(stap 7)

De komende 5-10 jaar is het interventieniveau niet van toepassing omdat het gewenste niveau van beheer nog niet behaald is.

7.5.2 Product 12
(ruimtelijke informatie)

7.5.2.1 Kritieke onderdelen
(stap 6)

De kritieke onderdelen voor product 12 (ruimtelijke informatie) zijn de kwaliteit en kwantiteit van mensen, kwaliteit van infrastructuur, financiën en de kwaliteit van de informatie.

7.5.2.2 Interventieniveau
(stap 7)

Het interventieniveau voor computers, servers of opslagdisken is drie jaar.

7.5.2.3 Vast onderhoud
(stap 8)

Het interventieniveau van de kritieke onderdelen is:

• ruimtelijke informatie	vast onderhoud	dagelijks
• netwerk	vast onderhoud	dagelijks
• computers	storingsafhankelijk	
• disken	variabel onderhoud	wekelijks
• servers	vast onderhoud	wekelijks

7.5.2.4 Inspectie- en onderhoudsstrategie en plannen
(stappen 9 + 10)

De levensduur is gericht op een onuitputtelijk gebruik en is dus niet uit te drukken in tijdsperioden. Voor alle onderdelen geldt een continue update van gegevens en in die zin dus ook onderhoudbaarheid. Gegevens worden niet vervangen maar historisch opgeslagen en blijven beschikbaar voor de klant. Van GIS opslagsystemen wordt dagelijks een back-up gemaakt. In de financiële planning staat vermeld dat eens in de drie jaar wordt vervangen. In de praktijk wordt gezien of langer gebruik kan worden gemaakt van hardware, doch het is nooit langer dan 5 jaar in gebruik. Daarnaast geldt voor de kwaliteit van mensen dat kennisbehoud en kennisuitbreiding een vast onderdeel van de afdeling vormen.

-
- 7.6 Advisering en kwaliteit zorg** De directie Noordzee en de VMD hebben door de jaren heen een expertise opgebouwd. Veel inspanning wordt gepleegd om de expertise uit te dragen via advisering, zoals baggerenadviezensering (product 7), markeren (product VMD 05), en innoveren (product VMD 07) en certificeren (VMD 06).
- Hierna volgen de resterende stappen van de producten betreffende baggeradviezen (product 7).
- 7.6.1 Kritieke onderdelen (stap 6)** Het hele product Baggeradviezen Rijkswaterstaat is sterk afhankelijk van enerzijds politieke beslissingen inzake de realisatie van de aanleg van depots voor verontreinigde baggerspecie, de sanering van verontreinigde waterbodems en infrastructurele werken aan en op zee. Anderzijds wordt de noodzaak van Baggeradviezen sterk bepaald door de opdrachtgevers bij de regionale directies.
- 7.6.2 Interventieniveau (stap 7)** Deze stap wordt door de opdrachtgevers van de regionale directies uitgevoerd en is hier niet van toepassing voor het product Baggeradviezen.
- 7.6.3 Vast onderhoud (stap 8)** Deze stap wordt door de opdrachtgevers van de regionale directies uitgevoerd en is hier niet van toepassing voor het product Baggeradviezen.
- 7.6.4 Inspectie en onderhoud strategie (stap 9)** Deze stap wordt door de opdrachtgevers van de regionale directies uitgevoerd en is hier niet van toepassing voor het product Baggeradviezen. Door AKWA worden wel acties uitgevoerd in het kader van het Tienjaren scenario Waterbodems.
- 7.6.5 Inspectie en onderhoudsplan (stap 10)** Deze stap wordt door de opdrachtgevers van de regionale directies uitgevoerd en is hier niet van toepassing voor het product Baggeradviezen. Door AKWA worden wel acties uitgevoerd in het kader van het Tienjaren scenario Waterbodems.

8 Evaluatie voorgaand uitvoeringsjaar

Onderstaand tabel is afkomstig uit de Verantwoordingsrapportage 1999.

Tabel 2

Overzicht van realisatie van maatregelen in 1999

artikel- onderdeel	product	contract januari	realisatie december	verschil absoluut	verschil in %
02.01.00	Indirecte Uitvoeringsuitgaven	8.659	10.119	1.460	17%
Totaal Indirecte Uitvoeringsuitgaven		8.659	10.119	1.460	17%
02.20.02	* 4 Vormgeven aan beheer Beleidsvoorbereiding		273	-269	=
	* 8 Kustuitbreiding		208	16	=
	13 Export know how/Internationaal overleg nog te verdelen		1.969	179	=
Totaal Beleidsvoorbereiding en -evaluatie waterbeheren		0	2.450	406	=
02.01.04	6 Kustsuppleties	425	347	-78	-18%
Totaal Beheer en onderhoud waterkeren: realisatie		425	347	-78	-18%
02.02.04	1 Regulering Gebruik	4.832	4.973	141	3%
	2 Handhaving	6.962	7.823	861	12%
	3 Incidentenorganisatie	6.837	4.954	-1.883	-28%
	5 Vaargeulen op diepte	12.800	16.071	3.271	26%
	7 Baggeradviezen Rijkswaterstaat	215	268	53	25%
	* 8 Kustuitbreiding	237		-237	-100%
	9 Bijdragen aan geologische bodemkartering	2.528	1.932	-596	-24%
	10 Meetnet Noordzee	7.524	8.412	888	12%
	11 Basis meetgegevens van de Noordzee	712	988	276	39%
	12 Ruimtelijke informatie	1.847	1.160	-687	-37%
	* 14 Vormgeven aan beheer	7.374	6.356	-1.018	-14%
	15 Combi-vaartuig nog te verdelen	400	205	-195	-49%
Totaal Beheer en onderhoud waterbeheren en vaarwegen: realisatie		52.037	54.176	2.139	4%
04.10.06	ontw.nat.luchthaven		1.403	1.403	=
RLD	overschot naar 2000			0	=
Totaal RLD		0	1.403	1.403	=
Totaal DNZ		61.121	68.495	7.374	12%

Bovenstaand overzicht heeft betrekking op "eigen" omzet (exclusief OGD/OND). Productuitgaven zijn met name aan de orde bij product 5 (Vaargeulen op diepte). De productuitgaven voor product 5 zijn 4500 kf.

De realisatie van de begroting geeft een overschrijding van de geraamde bedragen uit het contract te zien van ongeveer f 7 mln. Op hoofdlijnen is de oorzaak hiervan te vinden in de volgende elementen:

- Indirecte uitvoeringsuitgaven (f 1,5 mln) door hogere uitgaven voor noodzakelijke inhuur personeel en fusiekosten.
- Handhaving (f 0.86 mln): De overschrijding is veroorzaakt de betaling van de laatste termijn van de EPS-scanner, die gepland was voor 1998 en betaling van een nacalculatie op het contact met Martinair.
- Incidentenorganisatie (1.88 mln): De onderschrijding kende twee belangrijke oorzaken:
Doordat bekend was dat er bij Handhaving een tekort zou ontstaan is ruimte gehouden voor compensatie van de overschrijding en

Door ontwikkeling van nieuw beleid , "Nota Bestrijden milieubedreigende stoffen Noordzee, 2000-2010" zijn nagenoeg geen investeringen meer gedaan in het oude beleid

- Beheer en onderhoud waterbeheer (3,3 mln): Door de weersomstandigheden heeft begin 1999 veel aanslibbing in de Euro/Maasgeul en Maasmond plaatsgevonden. Er moest extra capaciteit ingezet worden om de geulen op diepte te houden.
- De budgetten voor Export know how/Internationaal Overleg en Ontwikkeling Nationale Luchthaven (f 3,3 mln) zijn pas in de loop van het jaar ter beschikking gekomen.

9 Doelevaaluatie

Doel van dit hoofdstuk is het evalueren van wat uitgevoerd is en verwerken in een verantwooringsrapportage.

Watersysteemdeel Noordzee

In NW4 is geconstateerd, dat de waterkwaliteit van de Noordzee en de laatste 10 jaar duidelijk is verbeterd maar dat dit nog onvoldoende tot uiting komt in een herstel van het ecosysteem ten opzichte van de referentiesituatie (de ongestoorde situatie van 1930; het richtjaar dat in de NW3 voor de zee is gekozen).

De Beheersvisie Noordzee 2010 beschrijft dat enkele decennia geleden in brede kringen duidelijk werd dat bij alle economische expansie het welzijn van de Noordzee zelf was vergeten en zag men de noodzaak in van een grote inhaalslag ten gunste van het milieu. Met het inslaan van een nieuwe koers is veel bereikt, maar waren de pogingen om de problemen op te lossen te sectoraal gericht.

In de Beheersvisie is gestart met de filosofie dat het beheer zich dient te gaan richten op de ontplooiing van de bron (van leven, rust en ruimte) en motor (van economische activiteit) en het in evenwicht brengen en houden van de balans. De bedreigingen voor de bron zijn met name de verstoring en ruimtebeslag. De economische gebruiksfuncties hebben te kampen met gemeenschappelijke problemen op het gebied van ruimte, concurrentiepositie en schaarste van hulpbronnen.

In begin 2000 is de Toestand van de Zee onderzocht. Belangrijkste conclusies zijn dat de motor van de economie flink groeit. De bron van rust en ruimte in de centrale Noordzee is grotendeels intact. De invloeden van eutrofiëring en boomkorvisserij reiken tot ver de Noordzee op. Deze factoren worden verantwoordelijk geacht voor verandering in de bron van leven.

In de kustzone zijn er verschillende vormen van gebruik die de bron van leven, rust en ruimte beïnvloeden. De ruimte wordt er intensief gebruikt. Verontreiniging heeft waarschijnlijk een belangrijk effect op een groot deel van de kustzone.

De balans tussen bron en motor is nog niet gerealiseerd.

Watersysteemdeel Vaargeulen

De toestand van het watersysteemdeel Vaargeulen is onverminderd goed. Dit komt, omdat stremmingen van de vaargeulen worden voorkomen door de gehanteerde beheersfilosofie (hoofdstuk 5), zodat de toegankelijkheid voor en de veiligheid van de scheepvaart is gegarandeerd.

10 Meerjarenprogrammering

In dit hoofdstuk zijn de maatregelen, die voor het komende jaar en de erop volgende jaren zijn gepland, in tabelvorm opgenomen (tabel 3 + 4: resp. Directie Noordzee en VMD). De tabel van Directie Noordzee bevat een samenvatting van de via BOPPER voorgestelde maatregelen. Op basis daarvan kent het hoofdkantoor budgetten toe en sluit het contract met de HID van deze directie af.

Base-line

In Passen en Meten (24 juni 1999) is de base-line voor de directie Noordzee bepaald op f 61 á f 65 mln.

De meerjarenprogrammering voor 2000 kwam op f 60,1 miljoen en voor 2001 op f 64,2 miljoen.

Deze meerjarenbegroting is gebaseerd op de uitvoering van wettelijk kader, (internationale) verplichtingen, nationaal beleid en andere afspraken (o.a. convenanten) met diverse contractpartners (andere Noordzee-landen, het eigen ministerie, andere ministeries, provincies, gemeenten, contracting partners Bonn Agreement, gebruikers van de Noordzee en belangenorganisaties). Op grond hiervan zijn de productplannen volgens de BPN-systematiek opgesteld, die tot doel hebben de streefbeeldens te realiseren. De legitimatie van de activiteiten is 20 augustus 1999 opgestuurd naar het hoofdkantoor (bijlage 6).

Aanpassingen taakcijfers

Naar aanleiding van de door het hoofdkantoor voorgestelde taakcijfers heeft Directie Noordzee de consequenties van een 'beperkte' bezuiniging (f 10 mln) respectievelijk een 'forse' bezuiniging (f 20 mln) aangegeven voor de jaren 2000 resp. 2001. Met als uitgangspunten de baseline in programmering van f 60,9 (2000) resp. f 65,1 mln (2001).

Door Directie Noordzee is betoogd dat een structurele korting van f 20 mln (30%) de continuïteit van de Directie Noordzee zou bedreigen.

Een dergelijke korting werd niet reëel geacht.

Uiteindelijk heeft de Directie Noordzee er mee ingestemd haar programma te baseren op ca f 51 mln voor het contract 2000 en de productbegroting 2001 en verder. Dit door 'beperkt' te schaven in de benodigde 61 mln. (fax d.d. 21 september 1999). De consequenties hiervan zijn in de brief van 15 juni 1999, kenmerk 2634, opgeschreven en staan in dit BPN in bijlage 7. De realisatie van de begroting van 1999 geeft te zien dat de geraamde omvang van de bedragen een juiste inschatting van het minimum is (zie hoofdstuk 8 van dit BPN).

Huidige situatie

De meerjarenprogrammering voor directie Noordzee voor artikel 02.02 04 is conform de hierboven vermelde fax vastgesteld op f 51 mln. hetgeen door de voorzitter van de stuurgroep BOP op 10 mei 2000 ter vergadering is geaccordeerd. De meerjarenbegroting van f 51 mln is exclusief de investeringen in duurzame productiemiddelen (vloot; zie hieronder). Wel is voor 2001 een extra bedrag van 3 mln nodig ter vervanging van een van de duurzame productiemiddelen (de ROHP - Remote Operating Hoist Platform) ten behoeve van het vaargeulbeheer. Een vervanging die als

noodzakelijk beoordeeld wordt op grond van de bedrijfszekerheid en het garanderen van de toegankelijkheid van de havens.

Prioritering

In de samenstelling van het voorstel voor een programmering van f 51 mln is door directie Noordzee de prioriteit gelegd bij de concrete, uitvoerende werkzaamheden van directie Noordzee. De voor deze taken noodzakelijke, voorbereidende en evaluerende werkzaamheden krijgen worden beperkt. De nadelige gevolgen van een dergelijke - aanmerkelijke - reductie van de inspanningen van de directie Noordzee op dit vlak worden hieronder kort samengevat en zullen binnen enkele jaren zichtbaar zijn.

Het beperkte schaven is gebaseerd op voorgestelde opschuiven van noodzakelijke (vervangings-) investeringen. De logische consequenties van een dergelijke aanpak - beperken van inzet van eigen personeel, beperken van inhuur en uitbesteding, beperken van het inschakelen van collega-Directies en het beperken van de inzet van eigen vaartuigen voor deze werkzaamheden - is hierin tevens verwerkt.

Indien door de prioritering de scheepstijd substantieel wordt aangetast, moet worden bezien in hoeverre het efficiënt is het schip in de vaart te houden. De beslissing zou de prioritering kunnen beïnvloeden.

Ik ga er voorshands vanuit dat prioritering niet nodig is zodat de schepen in de vaart kunnen blijven.

De inhoudelijke gevolgen van bezuinigingen staan in bijlage 7.

Investeringen in duurzame productie-middelen (vloot)

Het huur-contract voor het meetvaartuig OCTANS loopt eind 2000 af. Het vervangingsjaar van het multifunctionele onderzoeksvaartuig MITRA is 2007. Vervanging van beide schepen zal tijdig en na overleg kenbaar gemaakt worden in de meerjarenbegroting.

De opgave heeft plaatsgevonden volgens de door de stuurgroep BOP opgestelde procedure. Vervangingen en kosten worden jaarlijks geactualiseerd in de RWS-werkgroep Vlootbeheer. De hier genoemde kosten zijn gebaseerd op het prijspeil van 1995.

Na de fusie tussen de Directie Noordzee en de VMD zal een vlootplan worden opgesteld, waarin rekening wordt gehouden met de taken en de daarbij behorende uitvoeringsmiddelen, rekening houdend met de doelstelling van de fusie: een efficiënte bedrijfsvoering.

Tabel 3
Meerjaren

hardheid 1

art.ond	productomschrijving	p/u	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 2011
02.01.00	17 Indirecte Uitvoeringsuitgaven	UU	9.935	9.585	9.535	9.535	9.535	9.535	47.675
totaal 02.01.00			9.935	9.585	9.535	9.535	9.535	9.535	47.675
02.01.03	04 Vormgeven aan beheer	UU	789	789	789	789	789	789	3.945
totaal 02.01.03			789	789	789	789	789	789	3.945
02.01.04	06 Kustsuppleties	UU	3.197	2.938	2.598	3.444	3.625	3.625	18.125
02.01.04	06 Kustsuppleties	PU	28.768	26.440	23.385	30.995	32.625	32.625	163.125
totaal 02.01.04			31.965	29.378	25.983	34.439	36.250	36.250	181.250
02.02.03	04 Vormgeven aan beheer	UU	539	539	539	539	539	539	2.695
totaal 02.02.03			539	539	539	539	539	539	2.695
02.02.04	01 Regulering Gebruik	UU	4.885	4.995	5.044	5.083	5.097	5.097	25.485
02.02.04	02 Handhaving	UU	7.514	7.216	7.628	7.628	7.630	7.630	38.150
02.02.04	03 Incidentenorganisatie	UU	9.515	9.813	9.287	9.449	9.433	9.273	26.470
02.02.04	03 Incidentenorganisatie	PU	8	8	8	8	8	8	40
02.02.04	04 Vormgeven aan beheer	UU	6.781	6.741	6.634	6.591	6.591	6.606	33.175
02.02.04	05 Vaargeulen op diepte	UU	13.061	10.008	10.179	9.979	9.979	9.979	50.095
02.02.04	05 Vaargeulen op diepte	PU	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	12.500
02.02.04	07 Baggeradviezen Rijkswaterstaat	UU	116	116	116	131	131	131	510
02.02.04	09 Bijdragen aan geologische bodemkartering	UU	2.723	2.706	2.707	2.734	2.734	2.879	13.670
02.02.04	10 Meetnet Noordzee	UU	4.709	4.709	4.709	4.709	4.709	4.709	23.545
02.02.04	11 Basis meetgegevens van de Noordzee	UU	850	850	850	850	850	850	4.250
02.02.04	12 Ruimtelijke informatie	UU	1.338	1.338	1.338	1.338	1.338	1.338	6.690
totaal 02.02.04			54.000	51.000	51.000	51.000	51.000	51.000	234.580
02.20.02	13 Internationale samenwerking	UU	1.688	1.468	1.385	1.375	1.365	1.365	6.775
totaal 02.20.02			1.688	1.468	1.385	1.375	1.365	1.365	6.775
totaal hardheid 1			98.916	92.759	89.231	97.677	99.478	99.478	476.920

hardheid 2

art.ond	productomschrijving	p/u	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 2011
02.01.00	17 Indirecte Uitvoeringsuitgaven	UU	1.750	500	500	500	500	500	2.500
totaal 02.01.00			1.750	500	500	500	500	500	2.500
02.02.04	02 Handhaving	UU	0	1.100	0	0	0	0	0
02.02.04	03 Incidentenorganisatie	UU	4.384	4.091	4.617	4.455	4.444	0	0
02.02.04	05 Vaargeulen op diepte	UU	492	492	492	492	492	492	2.460
02.02.04	05 Vaargeulen op diepte	PU	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	12.500
02.02.04	10 Meetnet Noordzee	UU	872	872	872	872	872	872	4.360
totaal 02.02.04			8.248	9.055	8.481	8.319	8.308	3.864	19.320
02.20.02	13 Internationale samenwerking	UU	102	322	405	415	425	435	2.175
totaal 02.20.02			102	322	405	415	425	435	2.175
totaal hardheid 2			10.100	9.877	9.386	9.234	9.233	4.799	23.995

Tabel 4
Meerjaren

Beheerplan Nat	product	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007-2011
totaal	vaarwegmarkeren	31.166	29.481	28.946	28.946	28.896	28.896	144.480

Bijlagen

Bijlage 1

Plan van aanpak verankering BPN RWS directie Noordzee & VMD

Opdrachtgever: ir. F.M. Post:
Projectleider BPN: dra. C.M. Visser
Datum vaststellen DT-DNZ: 17 april 2000
Datum vaststellen MT-VMD: 25 april 2000

Projectgegevens

Projectnaam:	Verankering BPN
Beschrijving:	Verankering van BPN in bedrijfsvoering van RWS directie Noordzee en Vaarwegmarkeringsdienst
Aanvangsdatum:	februari 2000
Einddatum:	medio 2002
Opdrachtgever:	F. Post (hoofd hoofdafdeling water)
Opdrachtnemer:	C.M. Visser (projectleider BPN)

Plan van aanpak
verankering Beheerplan Nat bij Rijkswaterstaat Directie Noordzee en
Vaarwegmarkeringsdienst

Inleiding

In opdracht van HK heeft DHV een audit uitgevoerd naar de kwaliteit van de Beheerplannen Nat van de RD. De belangrijkste conclusie van de audit waren:

1. De RWS diensten hebben de BPN-systematiek nog niet voldoende ingebed in de programmering van het beheer en onderhoud Nat.
2. Er is nog onvoldoende omslag van technisch naar functioneel beheer (10 stappenplan).
3. Er is nog geen transparante bedrijfsvoering
4. Voor het uitvoeren van het natte beheer en onderhoudsprogramma (kerntaak waterkeren en kerntaak waterbeheren en vaarwegen) is er een structureel tekort van 150 - 180 miljoen per jaar voor het instandhoudingsprogramma.
5. Directie Noordzee scoorde op 16 criteria onvoldoende (onderbouwing ontbrak of er was sprake van technisch in plaats van functioneel onderhoud), op 8 criteria voldoende (wel gewerkt "in de geest van" maar niet "naar de letter van BPN"). Voor Directie Noordzee waren er geen criteria met het oordeel: goed.

Op 23 februari is naar aanleiding van de rapportage van DHV een workshop georganiseerd met als doel een begin te maken met de doorstart van het BPN-proces.

Doel

Directie Noordzee heeft zich samen met de Vaarwegmarkeringsdienst tot doel gesteld om het BPN-proces volledig te verankeren in de bedrijfsvoering. De verantwoordelijkheden komen bij de lijnmanagers te liggen. Voor de beide diensten zijn de volgende aandachtspunten van belang: toepassing BPN-systematiek, bedrijfsvoering, cultuur en communicatie.

Beschrijving van de te leveren resultaten

1. Het BPN is verankerd in de bedrijfsvoering.
2. Beheerplan Nat; een functioneel beheer en onderhoud van het watersysteem Noordzee.

Einddatum:

1. Het resultaat zal medio 2002 bereikt zijn.
2. BPN wordt jaarlijks opgeleverd. Elk jaar zal de kwaliteit ervan verbeteren. Voorjaar 2002 voldoet het BPN aan de criteria, die het hoofdkantoor medio 2000 bekend zal maken.

Vaststelling BPN Noordzee

Het BPN Noordzee wordt voor de fusie vastgesteld door het Directieteam van Directie Noordzee (DT DNz) en het managementteam van de Vaarwegmarkeringsdienst (MT VMD). Na de fusie door het Directieteam DNND.

Proces bewaking (extern)

- Het plan van aanpak wordt opgestuurd naar de Directeur Uitvoering (ir. P. Kieft) voor 1 mei 2000. Het plan van aanpak zal door HK-U rondgestuurd worden aan alle RD's.
De voortgang komt ter sprake bij de halfjaarlijkse DG-HID gesprekken gedurende de komende 2 á 3 jaar.
- Over 2 á 3 jaar wordt er weer een externe audit gehouden.
- Landelijke afstemming vindt plaats in de Stuurgroep BOP (hoofden van de hoofdafdelingen water) (4*/jr), de Werkgroep BOP (4*/jr) en de Landelijke Coördinatiegroep (LCG) (6*/jr).

Procesbewaking (intern)

Afstemming en betrokkenheid bij Directie Noordzee en de Vaarwegmarkeringsdienst wordt verkregen door:

1. Wekelijkse gesprekken tussen hoofd hoofdafdeling AM en projectleider BPN.
2. 1 maal per maand gesprek tussen hoofden van de hoofdafdelingen AM, MT, RB en de directeur VMD en projectleider BPN.
3. Bilaterale gesprekken projectleider BPN en productverantwoordelijken (1*/14dagen bij samenstellen van BPNN)
4. 1 maal per 3 maanden gesprek tussen projectleider BPN en productverantwoordelijken tezamen.
5. BPN wordt vastgesteld in DT (DNz) en MT (VMD).
6. Plan van aanpak wordt vastgesteld in DT (DNz) en MT (VMD).

Extern	Intern	x/jaar
DG	HID	2
stuurgroep BOP	hoofden hoofdafdeling water	4
werkgroep BOP	BPN projectleider	4
LCG	BPN projectleider	6
	productverantwoordelijken	1*/14 dg /
		1* /3 mnd

Plan van Aanpak

Voor Directie Noordzee en de Vaarwegmarkeringsdienst zijn de volgende aandachtspunten van belang: toepassing BPN-systematiek, bedrijfsvoering, cultuur en communicatie.

Om dit te bereiken zullen de volgende aspecten aandacht krijgen:

1. Toepassing BPN-systematiek
2. Inbedding bedrijfsvoering
3. Cultuur
4. Communicatie
5. Organisatie
6. Kosten: P en F.

Nadere uitwerking van Plan van Aanpak

1 Toepassing BPN-systematiek

In samenspraak met telkens iedere productverantwoordelijke worden de 10 stappen van het stappenplan doorgesproken. Aangegeven wordt aan welke van de tien stappen zonodig nadere uitwerking gegeven dient te worden en welke termijnen ermee gemoeid zijn.

Daarna stelt de productverantwoordelijke het product, waar hij/ zij verantwoordelijk voor is, geïntegreerd in de 10 stappen op schrift. Jaarlijks wordt dit proces herhaald.

2 Inbedding bedrijfsvoering

De producten van Directie Noordzee en de Vaarwegmarkeringsdienst zijn gebaseerd op IBO. De producten van Directie Noordzee (en na de fusie van DNND) dienen als basis voor het contract met het hoofdkantoor (en de daarmee samenhangende voortgangsrapportages en verantwoordingsrapportages). De producten van beide diensten worden nader uitgewerkt volgens de BPN-systematiek.

In samenspraak met de controller en het hoofd afdeling planning en control zal het BPN een plaats krijgen in de bedrijfsvoering. Daarbij zal een overzicht van de gehele plancycclus voor DNz worden opgesteld. BPN draagt bij aan het helder krijgen van de voortgang van de realisatie van de producten, die maandelijks op de agenda staan van DT (DNz) en MT (VMD). Ter ondersteuning van het werkproces rond de bedrijfsvoering is het instrumentarium Trapeze ontwikkeld, waarmee de productverantwoordelijken op een gebruikersvriendelijke manier de gegevens van de eigen producten kunnen invoeren en waarmee bestuurlijke informatievoorziening gerealiseerd kan worden.

Met het hoofd van de afdeling strategie zal afstemming plaats vinden bij het opstellen en uitvoeren van het Business Plan van directie Noordzee en de VMD.

Het BPN krijgt daarmee een vaste (en herkenbare) plaats in het Planproces van Directie Noordzee en de VMD.

3 Cultuur

Er zijn een aantal wezenlijke processen op gang gebracht. De geplande fusie tussen RWS Directie Noordzee en de Vaarwegmarkeringsdienst is daarbij een belangrijke motor. Bij de fusie wordt aandacht besteed aan de cultuur van beide diensten. Aandachtspunten zijn o.a.: openheid, resultaatgerichtheid, professionaliteit. In deze ontwikkeling is het mogelijk om met het BPN-proces aan te takken en te gebruiken om de samenwerking tussen beide diensten te versterken.

4 Communicatie

- 4.1 Intern Directie Noordzee en de Vaarwegmarkeringsdienst:
 - 4.1.1 Het organiseren van een zgn. kick-off-meeting voor de productverantwoordelijken en opdrachtgevers van de directie Noordzee en de Vaarwegmarkeringsdienst.
(3 april en 11 april 2000).
 - 4.1.2 In gang zetten van de afzonderlijke gesprekken met de productverantwoordelijken: weken 13, 14, 15 (2000)
 - 4.1.3 Afstemming met alle productverantwoordelijken tezamen (6*/jaar)
 - 4.1.4 Bespreking in thema-bijeenkomsten voor de medewerkers van beide diensten.
 - 4.1.5 M.b.v. DX bredere bekendheid geven aan BPN (algemeen + telkens de stand van zaken). Voorbeeld Zicht op Noordzee nummer 43 d.d. 15-3-2000.
 - 4.1.6 DT(DNz) en MT(VMD) telt BPN en Plan van aanpak vast.
 - 4.1.7 Voortgang van contract elk kwartaal agendapunt van DT(DNZ).
- 4.2 Extern RWS
 - 4.2.1 HKU (B. Vonk) en HKA (beleidsmatige aspecten: J. Keuning en ..) en DGG.
Gewenst aantal besprekingen: 2 maal per jaar
 - 4.2.2 Stuurgroep BOP; werkgroep BOP, LCG (afstemming RD's)
 - 4.2.3 RD's: collegiale toetsing met DUT (als vervolg op workshop audit) en DNN (10-stappenplan en grote wateren: Noordzee - Waddenzee).
Gewenst resultaat: collegiale toetsing
 - 4.2.4 Afstemming met opdrachtgevers van andere diensten (HK, kustdirecties) over de te leveren deel-producten.

5 Organisatie

- 5.1 Aanstellen projectleider BPN Directie Noordzee.
Taken projectleider BPN: draagt zorg voor het goed op elkaar aansluiten van de verschillende processen, handelingen en fasen opdat er sprake is van inbedding van BPN-systematiek in de organisatie.
De projectleider zorgt voor de afstemming tussen lijn en staf. Het lijnmanagement is verantwoordelijk voor de inhoud van de producten.
De staf is verantwoordelijk voor het opstellen van de begroting en het contract (incl. de verantwoordingsrapportages en voortgangsrapportages).
De projectleider zorgt jaarlijks voor het tot stand komen van BPN.
Opdrachtgever: hoofd AM
Opdrachtnemer: C.M. Visser
- 5.2 Samenstellen van Projectgroep BPN Noordzee:
Deelnemers DNz: E. Eijck, W. Groenewoud, C. Lourens, C. Veld, H. Versteegen,
Deelnemers VMD: H. Visser, L. van der Harst
De deelnemers zijn afkomstig van alle hoofdafdelingen van de directie Noordzee en de Vaarwegmarkeringsdienst.
Taak: De projectgroep ondersteunt en adviseert de projectleider en bespreekt de BPN-concepten voordat deze naar DT(DNz) en MT (VMD) gaan en bereidt de meerjarenprogrammering voor.

5.3 Deelname landelijke werkgroepen rond BPN:

5.3.1 Stuurgroep BOP (alle sectorhoofden Water): F.M. Post

Taak: Afstemming tussen de RD's

5.3.2 Adviesgroep Strategie (vertegenwoordigers van een aantal RD's en SP): F.M. Post

Taak: denktank Stuurgroep BOP

5.3.3 Werkgroep BOP (lijnmanagers van alle RD's): C.M. Visser

Taak: verankeren van BPN in de lijn

5.3.4 Landelijke Coördinatie Groep (LCG) (projectleiders BPN van RD's): C.M. Visser

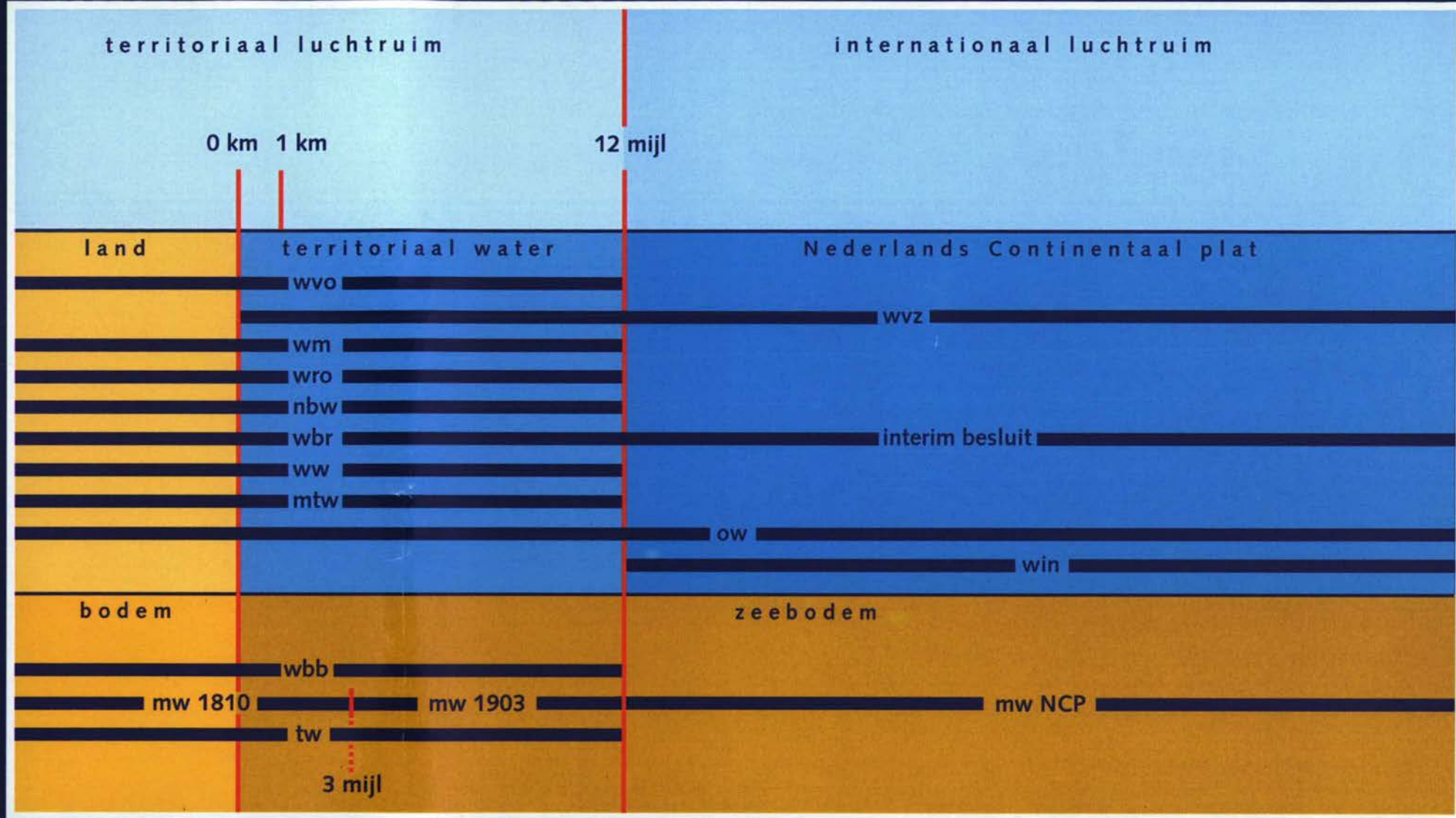
Taak: platform voor uitwisseling en afstemming van systematiek, methodiek-ontwikkeling en plancyclus.

5.3.5 Wg productenstructuur (controllers / hoofden planning en control): E. Eijck

Taak: afstemming

6 Kosten P en F:

6.1 Projectleider BPN

wvo - wet verontreiniging oppervlaktewateren
wvz - wet verontreiniging zeewater
wm - wet milieubeheer
wro - wet op de ruimtelijke ordening
nbw - natuurbeschermingswet

wbr - wet beheer rijkswaterstaatswerken
ww - wrakkenwet
mtw - monumentenwet
ow - ontgrondigenwet
win - wet installaties Noordzee

wbb - wet bodembescherming
mw 1810 - mijnwet 1810
mw 1903 - mijnwet 1903 (vanaf 3 zeemijl)
mw NCP - mijnwet Nederlands Continentaal Plat
tw - tracéwet

Bijlage 2

.....

Juridische zones

Bijlage 3

Korte samenvatting van Beheersvisie Noordzee 2010. Aan de orde komen toetsingskader, ruimtelijk gebruik, bestuurlijk/juridisch instrumentarium, sturing van de balans en gebruik van de zee. Voor al deze onderwerpen zijn streefbeelden van bron en motor en de afgesproken werkzaamheden beschreven.

3.1.1 Toetsingskader - koersen van ontplooiing

Met behulp van een toetsingskader kunnen de gewenste richtingen van ontplooiing, die in het beleid van de verschillende departementen is omschreven, worden opgesteld. Onder het toetsingskader wordt hier verstaan: het totale stelsel aan toetsbare opvattingen over de gewenste toestand van bron en motor, zoals dat is neergelegd in beleids- en beheersnota's, wetten, regels, afspraken en gewoonten. De toetsingskaders kunnen vervat worden onder vier steekwoorden: veiligheid, vrijheid, vitaliteit en verscheidenheid.

Veiligheid

Het beleid heeft als uitgangspunt veiligheid voor burgers, voor watersystemen en voor zijn gebruikers. Voor de motor van de Noordzee: veiligheid tegen overstroming (kustsuppleties), verkeersveiligheid. Voor de bron van de Noordzee: beperken van de schade en kostenverhaal.

Vrijheid

De zee is van niemand en de zee is van iedereen. Het gaat daarom om vrijheid in verantwoordelijkheid. Dit heeft consequenties voor het beheer van de bron en motor.

Voor de motor: vrijheid van de volle zee en van het luchtruim, zelfregulering

Voor de bron: natuurlijkheid, ruimtebeleving

Vitaliteit

Onder vitaliteit van de Noordzee wordt verstaan het vermogen van zowel bron als motor om zich nu en in de toekomst in stand te houden, te herstellen en te ontwikkelen of te vernieuwen.

Voor de motor geldt: stimulering, ontsluiting

Voor de bron geldt: behoud en ontwikkeling van de natuurwaarden van de Noordzee, verstandig gebruik van de voorraden, voor komen van emissies van milieugevaarlijke stoffen

Verscheidenheid

Het beleid is gericht op het behouden en versterken van de verscheidenheid in het watersysteem en zijn gebruik, nu en in de toekomst.

Voor de motor geldt: versterking van het aanbod

Voor de bron geldt: biodiversiteit, behoud van soorten

Ruimtelijk instrumentarium. Het ontbreekt met name buiten de territoriale wateren aan een voldoende uitgewerkt beleid en juridisch instrumentarium om (nieuw) gebruik (zoals een zendinstallatie en windmolenparken) ruimtelijk te reguleren.

Door het ontbreken van instrumenten kan geen zorgvuldige afweging

plaatsvinden van de belangen van de verschillende gebruikers en belanghebbenden.

Aanpak: Daarom is besloten tot uitbreiding van het wettelijk instrumentarium, opdat een volwaardige afweging van nieuwe vormen van ruimte gebruik op de Noordzee mogelijk wordt.
Zie verder onder bestuurlijk/juridisch instrumentarium.

Vitaliteit. Volledig inzicht ontbreekt om bij de toetsing van een activiteit documentatie van effecten op de toestand van bron/ motor-balans te kunnen beoordelen.

Aanpak: De verschillende departementen vergaren voortdurend nieuwe kennis over het functioneren van de Noordzee en over de factoren die daarop van invloed zijn om de kennislacune in te vullen. Voorbeelden zijn: WSV, QSR (Quality Status Report: internationaal), ontwikkeling van ecologische graadmeters voor de Noordzee (GONS) en de modelmatige analyse van de invloed van gebruiksfuncties op het ecosysteem (RAM).
Er wordt naar gestreefd om de kennis zo breed mogelijk beschikbaar te maken.

Vitaliteit. Voor de Noordzee zijn de doelstellingen op het gebied van Natuurbeleid nog onvoldoende uitgewerkt. Het beleid t.a.v. de Ecologische Hoofdstructuur is voor de Noordzee nog niet zo uitgewerkt dat het direct toepasbaar is voor de verschillende sectoren.

Dit heeft tot gevolg dat bij de afweging van verschillende belangen de natuur onvoldoende tot uiting kan worden gebracht doordat het onvoldoende concreet is ingevuld. De zorgvuldigheid van besluitvorming kan in het geding komen.

Aanpak: In het kader van de nota "Natuur, Bos en Landschap" wordt momenteel gewerkt aan onder meer de ecosysteemdelen voor de Noordzee. Het ministerie van LNV trekt dit project. Momenteel is een voorstel gedaan voor concrete doelstellingen, welke in overleg met de betrokkenen (andere departementen en sectoren) zullen worden vastgesteld.
Het project bevindt zich inmiddels halverwege het proces.

Vitaliteit. Er kunnen als gevolg van lozingen stoffen in de Noordzee terecht komen, die niet geanalyseerd worden en waarvan de eventuele effecten nog onbekend zijn. De Noordzee bevindt zich aan het einde van een aantal stroomgebieden en ontvangt vele vervuilende stoffen

Aanpak: Een beperkt aantal stoffen wordt intensief onderzocht, en het daarvoor ingezette bronreductiebeleid werpt hier en daar duidelijk vruchten af. Volgens de NW4 moet nu versterkt de nadruk worden gelegd op de reductie van emissies uit diffuse bronnen, zoals landbouw, scheepvaart en atmosferische depositie. Door elke directie van RWS wordt hier aandacht aan besteed door een gebiedsgerichte aanpak binnen regionale emissiebeheersplannen. In het Emissiebeheersplan Noordzee zullen hier ook tot nu toe vrij onbekende stoffen zoals weekmakers de aandacht krijgen.

In de NW4 is een beleidsmatige ontwikkeling ingezet om effect-integrerende meetsystemen, zoals bioassays, naast de chemische meetsystemen beschikbaar te maken en in het toetsingskader op te nemen. Voor de Noordzee worden bioassays ontwikkeld voor de beoordeling van zoute bagger, met het doel ook de effecten van onbekende stoffen te kunnen meten.

Veiligheid. Op het gebied van veiligheid wordt het beheer soms geconfronteerd met gedragsproblemen. Regelgeving kan als ondoorzichtig en knellend worden ervaren waardoor men zich niet altijd aan de regels houdt.

Aanpak: de oplossing wordt gezocht in een versterking van de beleidsketen. Daarbij gaat het om het maken van afspraken met sectoren, voorlichting over het veiligheidsbeleid en achterliggende risico's en betere handhaving van de regels.

3.1.2 Ruimtelijk gebruik op de Noordzee

De ruimte op de Noordzee wordt steeds meer in beslag genomen door intensivering van het huidige gebruik en door dat er nieuwe gebruiksfuncties voor de Noordzee zich aandienen. Dit geldt vooral dicht onder de kust, ca 20-30 km. Naast zoneringen die sectoraal gebruik 'afbakenen' zijn er juridische grenzen die de bevoegdheden (jurisdictie) van een kuststaat in internationaal verband bepalen.

Er zijn enkele knelpunten gesignaleerd bij het ruimtelijk beleidskader:

Ruimtelijk beleidskader

1. In toenemende mate maken verschillende gebruikers aanspraak op hetzelfde stukje Noordzee. Afwegingen worden in overleg met de gebruikers gemaakt. Deze procedure is voor de gebruikers niet altijd inzichtelijk.

Aanpak: Een kader voor ruimtelijk beheer is in ontwikkeling waarin de claims van verschillende gebruikers op een zelfde stuk Noordzee (nu en zo mogelijk in de toekomst) ook aan de orde komen.

2. Nieuwe gebruiksfuncties maken een beleidsvisie op het gebruik van de Noordzee, en met name de kustzone, wenselijk.

Aanpak: In het voorjaar van 1999 is door vier departementen gezamenlijk een interdepartementale kustvisie gepresenteerd. De visie levert bouwstenen op voor de verschillende beleidsnota's (3e kustnota, 5e nota R.O.).

3. Er is behoefte aan meer afstemming in het beleid van de betrokken departementen voor de Noordzeekustzone. Er is geen eenduidige wijze op grond waarvan het ruimtegebruik kan worden afgewogen. De verschillende departementen voeren al in beperkte mate gebiedsgericht beleid: Ecologische Hoofdstructuur, Milieuzone, Voordelta, Blauwe en Groene koers, Internationale Samenwerkingsgebied van de Waddenzeestaten.

Aanpak: Het huidige woud aan zoneringen op de Noordzee wordt gestroomlijnd. Er wordt meer afstemming en eenheid in het gebiedsgerichte beleid gebracht. Het Waddenbeheer en het Noordzeebeheer worden beter op elkaar afgestemd. Nagegaan wordt of gebiedsgericht beleid bij kan dragen aan de bescherming en ontwikkeling van de waarden van andere delen van de Noordzee en kust.

Bestuurlijk/juridisch instrumentarium

De jurisdictie op zee is internationaal geregeld door het VN Zeerechtverdrag. Buiten de 12 mijl zijn de rechten van Nederland beperkt. Nederland heeft bij voorbeeld niet het recht om hier milieuwetgeving te laten gelden.

1. Onderzocht moet worden wat de mogelijkheden en wenselijkheden zijn om het wetgevend kader op het Nederlands deel van de Noordzee verder in te vullen.

Aanpak: In dit kader wordt gewerkt aan instelling van de Exclusieve Economische Zone (EEZ); implementatie van het VN Zeerechtverdrag. Verwacht wordt dat nog medio 2000 het wetsvoorstel tot instelling van de EEZ in werking treedt. Deze zone zal geheel samenvallen met het Nederlands Continentaal Plat. Binnen de EEZ heeft Nederland als kuststaat jurisdictie (bepaalde soevereine rechten en bepaalde rechtsmacht). Die jurisdictie kan o.a. worden vorm gegeven via regelgeving en de handhaving ervan. Daaraan gekoppeld zijn wijzigingen van de Wet voorkoming verontreiniging door schepen (Wvvs) en de Wet verontreiniging zeewater (Wvz) in voorbereiding. Verwacht wordt tevens dat de wijziging van de Wet voorkoming verontreiniging door schepen (Wvvs) in 2000 van kracht zal worden. Deze wijziging liep aanvankelijk parallel aan de procedure voor de wet tot instelling van de EEZ. Als de wijziging van de Wvvs in werking treedt kan de Nederlandse overheid lozingsovertredingen door buitenlandse schepen binnen de EEZ directer aanpakken dan nu het geval is. V&W en VROM bezien of een uitbreiding van de Wet milieu-beheer (Wm) tot de buitengrens van het NCP mogelijk en wenselijk is.

Mede naar aanleiding van nieuwe initiatieven en ontwikkelingen is in oktober 1999 het Interimbesluit vergunningplicht installaties ter zee van kracht geworden. In aanvulling daarop is eind 1999 een wetsvoorstel tot uitbreiding van de werksfeer van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken bij het parlement ingediend. Verwacht wordt dat dit wetsvoorstel nog voor eind 2000 in werking zal treden.

2. Het ruimtelijke ordeningsinstrumentarium op zee is te beperkt.

Aanpak: Zoals in de NW4 is aangekondigd zal het wettelijk instrumentarium worden uitgebreid, opdat een volwaardig afweging van nieuwe vormen van ruimtegebruik op de Noordzee mogelijk wordt. De wijze waarop deze uitbreiding gestalte moet krijgen is nog onderwerp van nadere studie.

Naar een kader voor ruimtelijk beheer

Het kader zal worden ontwikkeld om een rol te spelen in het beheer van de Noordzee, als schakel tussen het beleid en de uitvoering. Doel van het kader is een hulpmiddel bij ruimtelijke afwegingen op zee. De meerwaarde ervan is:

- integrale afweging, waarbij de samenhang tussen verschillende projecten wordt meegenomen, terwijl afweging nu vooral per geval gebeurt;
- aandacht voor de samenhang tussen verschillende huidige en toekomstige gebruiksfuncties en ontwikkelingen;
- het geeft structuur aan het bepalen van zoekgebieden voor gebruiksfuncties en activiteiten en is richtinggevend voor zowel initiatiefnemer als beheerder;
- identificeren van concrete afwegingselementen uit de relevante beleidsnota's;
- hulpmiddel bij het zichtbaar maken van kansen voor (meervoudig) ruimtegebruik.

Er is behoefte aan een pro-actieve benadering op het gebied van ruimtegebruik. Het streven naar een maximale ruimtebenutting staat centraal. Om een en ander zichtbaar te maken zullen er kaarten gemaakt worden (een feitenkaart en een beleidskaart).

3.1.3 Sturing van de balans

Bestuur en beheer

Er is gesignaleerd dat de verschillende schakels van de beleidsketen onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Soms er geen eenduidig antwoord op vragen. Voor (nieuwe) gebruikers is niet altijd duidelijk bij welke bestuurder ze met hun vragen terecht kunnen. Niet altijd is duidelijk hoe de bevoegdheden voor kust en zee zijn verdeeld. De afstemming binnen en tussen de overheden laat soms te wensen over.

De overheid wil bereiken dat ze een makkelijk aanspreekbare, betrouwbare en klantvriendelijke bestuurder is. Ze opereert uniform en duidelijk, werkt zorgvuldig en efficiënt. De overheid denkt daarbij niet aan één bestuur of beheer op de Noordzee.

Aanpak:

1. De departementen nemen onduidelijkheden en/of conflicten in beleid en regelgeving - waar mogelijk - weg.
Zie daarvoor de aanpak bij de paragrafen toetsingskader en ruimtelijk gebruik op de Noordzee.
2. Ter verbetering van de afhandeling van zaken wordt een loket ingericht, waar nieuwe en departementale zaken kunnen worden opgepakt. Maar waarbij aan de huidige bevoegdheden van departementen en diensten niet wordt getornd.
 - Directie Noordzee heeft namens de betrokken ministeries een loket geopend, dat de volgende kenmerken heeft: klantgericht, onafhankelijk en objectief en duidelijkheid over de snelheid van afhandeling. Het loket is geopend op 1 januari 2000.

Kennis ten behoeve van het beheer

Voor het beheer van de Noordzee is kennis noodzakelijk: over wat er speelt en wat er staat aan te komen (oog- en oor-functie). Kennis over de zee zelf en over de effecten van gebruik. Gesignaleerd is dat het met name ontbreekt aan kennismanagement: wat is er nodig aan kennis op de lange termijn en hoe organiseer je dat op een goede manier. Dit is nodig om onacceptabele onzekerheden te verkleinen en visie en draagvlak te creëren. Nederland maakt zijn kennis over waterbeheer en gebruik internationaal te gelde.

Aanpak:

1. een identificatie van kennisbehoefte voor beheer gericht op de toekomstige ontwikkelingen.
2. onderzoek voor het beheer moeten worden toegesneden op het beleidsmatige traject waarin een onderwerp verkeert.
3. de departementen verbeteren de beschikbaarheid van kennis voor het beheer en voor gebruikers (bijvoorbeeld AKWA: kenniscentrum waterbodems).
4. samenwerking met andere departementen, met andere disciplines en met mensen uit de praktijk maakt het mogelijk een probleem vanuit verschillende invalshoeken te bekijken.

Internationaal

De Noordzee kent geen grenzen. Internationale afstemming en samenwerking ten behoeve van het beheer is derhalve noodzakelijk voor de bescherming van het zeemilieu. Doel is een gedragen internationaal beheer van de Noordzee, waarbij in goed overleg wordt samengewerkt door de betrokken

landen. De verschillende fora opereren op basis van het voorzorgsbeginsel en de ecosysteembenadering. Het afwentelen van milieu-effecten naar andere gebieden, naar andere milieu-compartimenten of naar de toekomst treedt niet meer op. De effectiviteit en de naleving van internationaal beleid en/of regelgeving voor verschillende sectoren zijn verbeterd.

De Nederlandse overheid opereert eensgezind in internationale arena. De in Nederland opgebouwde kennis en ervaring staat ter beschikking van landen die zelf door gebrek aan middelen expertise missen. De kwaliteit van zeeën en oceanen, ook van de Noordzee, is verbeterd.

Aanpak:

1. De pro-actieve houding van Nederland in internationale fora wordt voortgezet.
2. De Nederlandse overheid gaat zich inzetten voor een versterking van de internationale visie op het beheer van de Noordzee.
3. De overheid continueert haar rol en inzet in de verschillende fora, die betrekking hebben op de (Noord)zee (o.a. TBT in IMO-kader).
4. Het Nederlandse beheer wordt sterker uitgedragen in de internationale fora.
5. Daar waar dat mogelijk is zal bilateraal samenwerking worden aangegaan met de ons omringende landen.
6. Daar waar standpunten uiteenlopen en afspraken voor Nederland nadelige gevolgen kunnen hebben, zal de overheid meer gebruik maken van een bilaterale lobby richting relevante landen.
7. De overheid zet zich in EU-verband in voor een verbetering van de relatie tussen TAC/quota en het duurzaam beheer van visbestanden
8. De overheid zet zich in om als basis voor het toekomstige Europese visserijbeleid de voorzorgsbepaling toe te passen en de verdere integratie van visserij en bescherming van natuur en milieu te baseren op de ecosysteembenadering.

3.1.4 Gebruik van de Noordzee

Natuur en Landschap

De Noordzee heeft een belangrijke natuurwaarde. De hele Noordzee is aangewezen als kerngebied van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Dit houdt in principe in dat bij ingrepen eerst een 'nut en noodzaak'-discussie moet worden gevoerd. Ingrepen zijn pas toegestaan als een zwaarwegend maatschappelijk belang aannemelijk is gemaakt.

Doelstelling: een gezond, ecologisch optimaal functionerend ecosysteem, dat gekenmerkt wordt door de voor de Noordzee karakteristieke biodiversiteit (diversiteit aan soorten en levensgemeenschappen, zowel in kwaliteit als in kwantiteit) en landschappelijke identiteit, waarbij medegebruik van zee en kust mogelijk is.

De werkzaamheden richten zich ondermeer op de volgende aspecten:

1. de nadere invulling van het beleid ten aanzien van de EHS op de Noordzee in het kader van een nota over het natuurbeleid (opvolger van Natuurbeleidsplan)
2. de overheid bezint zich op de identificatie van een beperkt aantal gebieden van de Noordzee waar de natuurwaarden voorop staan en (bepaalde) vormen van gebruik zijn uitgesloten.
3. in overleg met gebruikers bekijken waar streefbeelden voor de natuur en voor gebruiksfuncties tot conflicten leiden. Gezamenlijk wordt gekeken naar oplossingen
4. gedetailleerd uitwerken van streefbeelden voor de natuur. Daartoe wordt de Amoebe-bepaling uitgebreid met ecologische structuurkenmerken en parameters gerelateerd aan gebruiksfuncties (GONZ).

-
5. wanneer duidelijk is dat een ingreep maatschappelijk wordt gedragen, moet bij de uitwerking als uitgangspunt gelden dat investeren in economie gekoppeld moet zijn aan een kwalitatief gelijkwaardige investering in de ecologie. Verlies van natuur en landschapswaarden moet minimaal gecompenseerd worden.

Olie- en gaswinning

De winning van olie en gas is van cruciaal belang voor de Nederlandse economie. De staat ontving in 1997 9,3 miljard gulden aan aardgasbaten. 34% van het gewonnen gas komt uit de Noordzee, van de olie is dat 63%. Hoewel er al veel velden in kaart zijn gebracht, worden nog steeds nieuwe vondsten gedaan. Om optimaal gebruik te maken van de voorraden, wordt een kleine-veldenbeleid gevoerd.

Doelstelling (motor): het optimaal ontginnen van Nederlandse bodemschatten met een minimale belasting voor het milieu. Het gaat daarbij om het waarborgen van voorzieningszekerheid van aardgas voor de lange termijn, tegen een zo laag mogelijke prijs.

Doelstelling (bron): een minimalisatie van de emissies van olie- en gaswinning in het ecosysteem en minimalisatie van effecten op andere gebruikers van de Noordzee.

De werkzaamheden richten zich ondermeer op de volgende aspecten:

1. het mijnbouwklimaat is aantrekkelijk gemaakt m.b.v. fiscale en bedrijfs-economische maatregelen
2. voor het plaatsen van productieplatforms wordt vanaf maart 1999 een MER opgesteld
3. alle operators nemen deel aan het milieuconvenant.
4. alle maatschappijen hebben in 1995 een adequaat functionerend milieuzorgsysteem ingevoerd. De sector stelt een meet en registratiesysteem op om betrouwbare lozingscijfers te verkrijgen. De overheid meent dat certificering van milieuzorgsystemen volgens ISO 14001 duidelijk meerwaarde heeft.
5. in overleg met de sector wordt de stand der techniek voor het lozen van productiewater vastgesteld
6. de mijnondernemingen kunnen met behulp van het CHARM-model de minst milieubezwarende mijnbouwhulpstoffen selecteren.
7. op basis van ecologische en economische aspecten zal een afweging worden gemaakt over de wenselijkheid van sanering van de vervuilde locaties.
8. voor injectie van boorgruis zal de overheid de (milieu)technische en juridische haalbaarheid afwegen. Voor natuurlijke radioactieve reststoffen is besloten om niet van de huidige geaccepteerde opslagroute op land af te wijken.
9. verwijdering van een mijnbouwinstallatie na stopzetten van de productie
10. de mijnbouw installatie in de milieuzone krijgen extra aandacht bij het nemen van milieumaatregelen.
11. in 2000 heeft toetsing van de emissiereductiedoelstellingen van het convenant plaats.

Visserij

Nederland heeft een vissector met verreweg de hoogste productiviteit per vaartuig in de EU en een sterke positie als exporteur. De visbestanden staan er echter minder goed voor. Het TAC/quota-systeem is onvoldoende gericht op het lange termijn beheer. De regelgeving is complex die moeilijk kunnen worden nageleefd en gehandhaafd.

Doelstelling (motor): een evenwichtige opbouw van de commerciële visbestanden over de jaren heen. De populaties zijn groot en stabiel als mogelijk, waardoor veel vis kan worden gevangen. Er is voldoende buffer aanwezig waardoor ongunstige omstandigheden nauwelijks invloed hebben op de vangstmogelijkheden. De sector heeft haar verantwoordelijkheid in het beheer van de visbestanden vergroot. De vangst is selectief waardoor bodemverstoring en discarding sterk zijn verminderd.

Doelstelling (bron): de samenstelling van het ecosysteem en de opbouw van populaties zijn over de jaren heen evenwichtig en omvatten ook langlevende soorten (zoals rog, Noordkromp, bruinvis en tuimelaar). De verspilling van natuurlijke hulpbronnen (vis en brandstof) is verleden tijd.

De werkzaamheden richten zich ondermeer op de volgende aspecten:

1. de overheid start een open communicatieproces met betrokken partijen met als doel bron en motor te versterken en met elkaar in balans te brengen. Integraal visstandbeheer wordt nader uitgewerkt. Hiertoe worden concrete afspraken gemaakt over de huidige en toekomstige interactie tussen visserij en andere gebruiksfuncties.
2. de overheid blijft d.m.v. onderzoek de ontwikkeling stimuleren van nieuwe visserijtechnieken met minder bodemverstoring en discarding.
3. De overheid zet zich in voor behoud en versterken van opgroeigebieden van vis.

Scheepvaart (voor de watersysteemdelen Noordzee én 'de Vaargeulen')

Scheepvaart is ten opzichte van ander vervoer relatief veilig en milieuvriendelijk. De scheepvaart speelt een belangrijke rol in 'Nederland distributieland'. Het beheer wordt geconfronteerd met vervuiling, lozingen van olie, emissies van andere milieugevaarlijke stoffen en de risico's van introductie van gebiedsvreemde organismen. Er is een complexe regelgeving en moordende concurrentie.

Doelstelling (motor): het behouden van een vrije doorvaart over het Nederlands Continentaal Plat en een vrije en veilige toegang tot de Nederlandse havens. De Nederlandse havens bieden kwaliteit. Een overzichtelijke en handhaafbare regelgeving. Geen grote verschillen in concurrentiepositie tussen havens.

Doelstelling (bron): geen schadelijke lozingen van schepen. Naleving van milieuregels en behouden van een lage kans op calamiteiten.

De werkzaamheden richten zich ondermeer op de volgende aspecten:

1. de overheid streeft ernaar de zaken internationaal te regelen van IMO vanwege het grensoverschrijdende karakter van de scheepvaart.
2. de aandacht zal worden gevraagd in diverse fora voor vereenvoudiging cq vermindering van de regelgeving en verbetering van naleving.
3. de overheid draagt zorg voor de bevordering van de veiligheid en vlotheid van het scheepvaartverkeer door een zo kosten-effectief mogelijke inzet van het verkeersmanagement-instrumentarium (vaarwegmarkering, loodsen, verkeersbegeleiding, routing enz.) en door het op diepte houden van de vaarwegen.
4. streven naar het terugdringen van het ontstaan van afval aan boord en het voorkomen van scheepsafval in zee, door technische verbeteringen

5. invoering van een systeem van indirecte financiering voor de afgifte van afvalstoffen uit de scheepvaart.
6. ontwerpen en invoeren van economische maatregelen die het onaantrekkelijk maken te bezuinigen op de kwaliteit van bemanning en schip.
7. bij het constateren van illegale lozingen worden zo mogelijk juridische stappen genomen ter vervolging van de veroorzaker. Ook worden verontreinigingen zo mogelijk opgeruimd om verdere schade te voorkomen. Oplossingen voor een effectievere handhaving (Handhavingsplan). Op basis van een analyse van de incidentenorganisatie zal een Capaciteitsnota binnenkort gereed zijn.
8. Nationaal en internationaal zet de overheid zich in voor het uitbannen van milieugevaarlijke stoffen zoals TBT op de scheepshuiden.
9. de overheid is bezorgd over de risico's die introductie van gebiedsvreemde aquatische organismen via ballastwater met zich meebrengt. Ze bepleit bij IMO voor regelingen om deze risico's te beperken.

Oppervlakedelfstoffen (voor de watersysteemdelen Noordzee én 'de Vaargeulen')

Op grond van het Structuurschema Oppervlakedelfstoffen moet de winning van oppervlakedelfstoffen uit de Noordzee met kracht worden voortgezet. De achtergrond hiervan is de maatschappelijke wens om minder te ontgronden op het land. Het beleid ten aanzien van de winning uit de Noordzee is vastgelegd in het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee (RON). De maximale ontgrondingsdiepte is gesteld op 2 meter (in de IJ-geul en Euro/Maas-geul 5 meter). Knelpunten zijn: er is geen ruimte voor diepe winning (kan noodzakelijk zijn voor de winning van beton- en metselzand), te weinig ruimte voor grootschalige winning (Maasvlakte e.d.) te weinig ruimte voor de toepassing van nieuwe technieken zoals tijdelijke overslagputten bij strandsuppleties.

Doelstelling (motor): de beschikbaarheid en toelevering van voldoende oppervlakedelfstoffen vanuit de Noordzee, ten behoeve van 'BV Nederland'. Behoud en versterking van de reguliere zandwinning. Goede regeling voor winning van andere delfstoffen.

Doelstelling (bron): een maatschappelijk verantwoorde wijze van winning. Met oog voor de belangen van de betrokkenen, met minimale verstoring en een zuinig gebruik van oppervlakedelfstoffen. Een hoge kwaliteit delfstof alleen winnen wanneer dat voor het gebruik vereist is.

De werkzaamheden richten zich ondermeer op de volgende aspecten:

1. het RON actualiseren en afstemmen op de huidige en toekomstige vraag naar oppervlakedelfstoffen
2. de mogelijkheden tot diepe winning van zeezand voor beton- en metselzand worden onderzocht om aan de taakstelling te voldoen.
3. de effecten van grootschalige en diepe zandwinning op het milieu worden in kaart gebracht en zoveel mogelijk gekwantificeerd.
4. aangegeven wordt welke voorwaarde geldt voor de locatie, de diepte en de wijze van winning bij grootschalige zandwinning.
5. veel aandacht wordt besteed aan overleg tussen de overheden en de sector. Daarbij wordt gelet op de volgende aspecten: beschikbaarheid van oppervlakedelfstoffen, het gebruik ervan, het afstemmen met andere gebruiksfuncties, het vergroten van de kennis van de effecten van (grootschalige) winning, het opstellen van werkbare normen om de milieubelasting van zandwinning te beperken, internationale context,

eenvoudig houden van vergunningverlening, controle op de uitvoering, alternatieve diepe wintechnieken.

Recreatie en toerisme

Jaarlijks genieten zo'n 15 miljoen mensen van het kaatste grootschalige en ongerepte landschap van Nederland. Een aantasting van de belevingswaarde en de kwaliteit van zee en kust worden bedreigd door intensiever gebruik en door nieuwe vormen van gebruik.

Doelstelling (motor): rust, ruimte, ongerepteheid, een hoge belevingswaarde en een hoge kwaliteit van strand en zee worden veilig gesteld en gehandhaafd. De kust biedt ruimte aan recreatie en toerisme. De Blauwe Vlag wappert op veel plaatsen. De recreatie vaart is veilig. Zee en kust zijn goed toegankelijk.

Doelstelling (bron): de stranden en kustwateren zijn mooi, schoon en aantrekkelijk. Intensieve vormen van recreatie en toerisme concentreren zich rond de bekende badplaatsen. Daardoor is er ook ruimte voor rust, voor de natuur en natuurbeleving in de tussengelegen aaneengesloten duingebieden en kust. De verontreiniging van zee en strand is teruggedrongen. Voorlichting en educatie over zee en kust.

De werkzaamheden richten zich op de volgende aspecten:

1. ontwikkeling van een toetsingskader voor huidige en toekomstige activiteiten, die effecten hebben op de belevingswaarde van kust en zee en hoe die kan worden vergroot.
2. de mogelijkheid van monitoring van trends in de aantallen recreatievaardigen op zee worden onderzocht.
3. de basale navigatiemiddelen voor de recreatievaart wordt gewaarborgd.
4. goed afvalverzameling in havens en op stranden
5. goede zwemwaterkwaliteit en technische ondersteuning aan kustgemeenten voor het verkrijgen van de Blauwe Vlag
6. onderzoek naar hoe de samenwerking over voorlichting en educatie over de zee beter vorm kan krijgen.
7. bijdrage aan de zoektocht naar ruimte voor aanleg van een nieuwe zee-jachthaven.

Waterbodems

De overheid houdt de toegangsgeulen van de Nederlandse havens op diepte ter ondersteuning van 'Nederland distributieland'.

Doelstelling (motor): het behouden van vrije en veilige toegankelijkheid van de Nederlandse havens voor schepen en voor de lokale, regionale en landelijke economie. De bagger werkzaamheden kunnen snel en adequaat worden verricht, zonder dat de concurrentiepositie van de desbetreffende haven in het geding komt.

Doelstelling (bron): de baggerverspreiding heeft plaats op een maatschappelijk verantwoorde wijze, met oog voor de belangen van betrokkenen. Vuile bagger wordt op land geborgen en schone bagger gaat naar zee, waar het onder andere een rol speelt als bouwstof voor de kust.

De werkzaamheden richten zich ondermeer op de volgende aspecten:

1. de overheid blijft de vaarwegen vrijhouden

2. de overheid vermindert de vervuiling van onderwaterbodems door reduceren van bronnen van verontreiniging op land en in zee
3. de overheid verbetert de samenhang en duidelijkheid in het beleid, regelgeving, handhaving en organisatie ten aanzien van de verspreiding van baggerspecie naar zee. In 2002 zal een vernieuwd stelsel het licht zien, dat de totale beleidsketen omvat en gebaseerd is op een vernieuwd beleid zoals aangegeven in de NW4.
4. de overheid monitort de effecten van de stort van baggerspecie in zee en het herstel van locaties waar niet meer wordt gestopt.

Militair gebruik

In het structuurschema Militaire terreinen zijn op en boven de Noordzee verschillende gebieden aangewezen als militair oefenterrein. Bij schietoefeningen komen munitieresten in de Noordzee. Het indirecte ruimtebeslag over zee staat weinig andere functies in de weg; steeds meer wordt gekeken naar integratie van militaire oefengebieden met andere functies.

Doelstelling: door de bezuinigingen bij het ministerie van Defensie zijn de in 1989 afgesproken doelstellingen reeds gehaald. Op de militaire oefenterreinen kunnen ook andere gebruiksfuncties worden uitgeoefend mits de militaire toepassing niet in het gedrang komt.

De werkzaamheden richten zich ondermeer op de volgende aspecten:

1. ook in de toekomst blijft er op de Noordzee ruimte beschikbaar voor militaire oefeningen
2. militaire oefengebieden zijn met behulp van coördinatieprocedures en aanvullende voorwaarden toegankelijk voor winning van oppervlakte delfstoffen.

Pijpleidingen en kabels

Kabels en pijpleidingen liggen verspreid over de bodem van het Nederlandse deel van de Noordzee. Leidingen worden zoveel mogelijk in leidingstraten gelegd. Kruisingen worden zoveel mogelijk beperkt.

Doelstelling: een zo efficiënt mogelijk ruimtegebruik laat mogelijkheden over aan toekomstige ontwikkelingen. Er heeft afstemming met gebruikers plaats. Betrokken partijen zitten elkaar zo min mogelijk in de haren.

De werkzaamheden richten zich ondermeer op de volgende aspecten:

1. de overheid gaat met de sectoren om tafel zitten om gezamenlijk een oplossing te zoeken voor de knelpunten.

Verontreiniging

In vergelijking met begin jaren tachtig is de waterkwaliteit van de kustzone en de estuaria verbeterd. De belasting via de rivieren met metalen is afgenomen.

Doelstelling: verontreiniging vormt geen bedreiging meer voor de bron van leven, rust en ruimte. De eutrofiëring is zover teruggedrongen dat effecten van daaraan gerelateerde algenbloei geen bedreiging vormen voor recreatie, toerisme en kustvisserij.

De werkzaamheden richten zich onder meer op de volgende aspecten:

1. de overheid streeft naar het terugdringen van verontreiniging aan de bron. Nadruk wordt gelegd bij de aanpak van diffuse bronnen.
2. de overheid streeft naar het reduceren van verontreinigingen van bronnen op zee. Zie verder bij de paragrafen: olie- en gaswinning,

-
- scheepvaart, waterbodems en incidenten en illegale lozingen.
3. de overheid besteedt in internationale fora veel aandacht aan de identificatie van milieubezwaarlijke stoffen en maatregelen om emissie van dergelijke stoffen tegen te gaan
 4. het optreden van algenbloei in de kustzoen wordt nauwkeurig gevolgd, om bij toxische vormen zo snel mogelijk maatregelen te nemen.
 5. de overheid ontwikkelt momenteel effect-integrerende meetsystemen, zoals bioassays. Deze worden naast de chemische meetsystemen ingezet.

Incidenten en (illegale) lozingen

Bij alle drukte op zee kunnen er, ondanks de regulering van het gebruik, ongelukken gebeuren. De overheid heeft de taak bij dergelijke ongelukken de veiligheid van mens en milieu te waarborgen en bron en motor veilig te stellen. Deze veiligheid moet ook worden gewaarborgd bij illegale lozingen. Doelstelling: het voorkómen van illegale lozingen en het behouden van een lage incidentie van calamiteiten. Een effectieve en efficiënte overheidsorganisatie die het volgende moet realiseren:

- de verschillende overheidsinstellingen kunnen elkaar blindelings vinden
- inzet van materieel kan in korte tijd worden gerealiseerd.
- een snelle opsporing van verontreiniging, verloren lading e.d.
- de vervuiling wordt effectief en efficiënt opgeruimd.
- de kosten worden verhaald.

De werkzaamheden richten zich ondermeer op de volgende aspecten:

1. ongelukken voorkomen via optimalisering van regulering van gebruik
2. illegale lozingen aanpakken met effectieve handhaving.
Handhavingsplan wordt daartoe geschreven
3. bij de opsporing van verontreiniging wordt satellietwaarneming ingezet.
4. het functioneren van de incidentenorganisatie wordt regelmatig door oefeningen getest en waar nodig verbeterd.
5. maken van Capaciteitsplan (de soort, de hoeveelheid en de opslagplaats van de middelen worden afgestemd met de te verwachten incidenten)
6. heldere afwegingscriteria worden ontwikkeld voor het ingrijpen bij geconstateerde verontreinigingen
7. de kosten worden verhaald via snelle juridische procedures en administratieve afhandeling
8. indien nodig worden ladingrestanten, wrakken en verloren gegane lading opgespoord en geborgen.

Veiligheidscriteria, bereikbaarheid, toelatingsregelingen voor de Vaargeulen

Uitwerking:

Zie ook het zgn. "Groene Boekje" 'Informatie voor de vaart met diepstekende schepen naar de haven van Rotterdam'

a. Algemeen

Het geulontwerp van de toegangsheuven is afgestemd op toegankelijkheid van schepen met een diepgang van respectievelijk 74- (voor Rotterdam) en 54-voet (voor IJmuiden). Dit geulontwerp bestaat uit een geulbreedte, een geoptimaliseerde bodemligging in de vorm van een gegarandeerde nautische diepte (die langs de geul verloopt; bijlage ..) en een bijbehorend toelatingsbeleid.

De verticale dimensies van de vaargeul naar Rotterdam/Europoort zijn probabilistisch ontworpen, dat wil zeggen dat bij het geulontwerp rekening is gehouden met alle denkbare golf- en waterstandscondities voor de verschillende scheepsklassen met vooraf gestelde *veiligheidscriteria*, waarbij rekening is gehouden met een in onderlinge samenhang overeengekomen *bereikbaarheid* van de havens.

b. Maas-/Eurogeul

Veiligheidscriteria

Meerjarig vaartcriterium

Gemiddeld over alle condities waarin het schip terecht kan komen mag de kans op bodemberoering per vaart met maximaal lichte schade niet meer bedragen dan één keer per 235 jaar.

Individueel vaartcriterium

In de in het bovengenoemde meerjarige criterium vastgestelde maximale gemiddelde bodemberoeringskans is ook de kans van voorkomen van de bijbehorende golf- en waterstandsconditie meegewogen. Een individuele vaart, dit is een vaart waarbij geen rekening is gehouden met de kansen van die golf- en waterstandscondities, kan bijvoorbeeld een kans op bodemberoering hebben van 5 %, maar toch aan het meerjarige criterium voldoen als de kans van voorkomen van de condities waaronder de vaart plaatsvindt maar klein genoeg is. (volgt uit de probabilistische berekeningsmethodiek). Toch is besloten om, ook al voldoet een vaart aan het meerjarige criterium, ook nog een bovengrens te stellen aan de kans op bodemberoering tijdens een individuele vaart.

De kans op bodemberoering is tijdens een individuele vaart niet meer dan 1 %.

Manoeuvrermarge

Om voldoende manoeuvreerbaarheid te behouden moet er, ook in het geval dat de scheepsbewegingen nihil zijn (vrijwel vlak water: geen zeegang en/of deining, dit geldt voor ongeveer 80 % van de vaarten), minimaal 1 m kielspeling onder het varende schip aanwezig blijven.

Bereikbaarheid

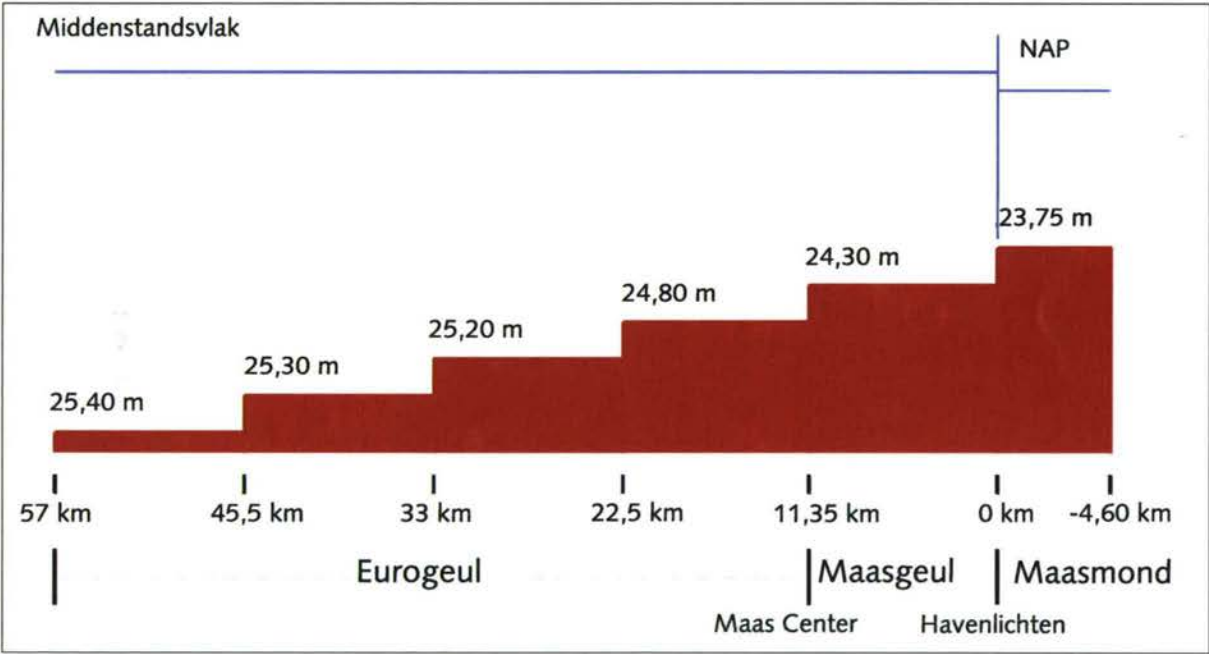
Voor schepen met een diepgang tot 72 vt (21,95 m diepgang) is de stremming maximaal 1,5 %. De bereikbaarheid is derhalve minimaal 98,5 %.

Voor de categorie schepen met een diepgang tot 74 vt (22,55 m) is de bereikbaarheid minimaal 95,4 %.

Toelatingsregeling

Bij de toelating van schepen die gebruik maken van de Euro-/Maasgeul, wordt gewerkt met een gedifferentieerde toelatingsregeling. Dit wil zeggen dat per schip een tijpoort wordt vastgesteld, welke afhankelijk is van scheepsgrootte (draagvermogen), scheepstype (ladingsoort) en diepgang en van de verwachte golf- en waterstandscondities tijdens de geulreis. De toelatingsregeling, in de vorm van tijpoorten, is geoptimaliseerd met behulp van een (semi-) probabilistische ontwerp methode, waarbij binnen alle denkbare golf- en waterstandscondities voor verschillende scheepsklassen zo ruim mogelijke tijpoorten zijn berekend, met inachtneming van vooraf gestelde veiligheidskriteria.

Figuur 1
Nautisch gegarandeerde diepten

TRAJEKT	NAUTISCHE GEGARANDEERDE DIEPTE
	diepte in meters t.o.v. middenstandsvlak
Maasmond	23,80
Caland-/Beerkanaal	23,80
Bufferput	23,80
Maasgeul 0 - 5 km	24,30
Maasgeul 5 km - K1	24,30
Noodankergebied K1	25,60
Keerplaats K1	24,00
Eurogeul K1 - 22,5 km	24,80
Eurogeul 22,5 - 33 km	25,20
Eurogeul 33 - 45,5 km	25,30
Keerplaats 35 km	25,20
Eurogeul 45,5 - 57 km	25,40
Aanloopgebied Oost 3 gr. 2,5 m	26,00
Aanloopgebied West 3 gr. 2,5 m	26,40
	LLWS
Korte termijn Zeeanker- gebied en driehoek	27,20
Noord Hinder en Twinge- bied	27,30

c. IJ-GEUL

Bereikbaarheid

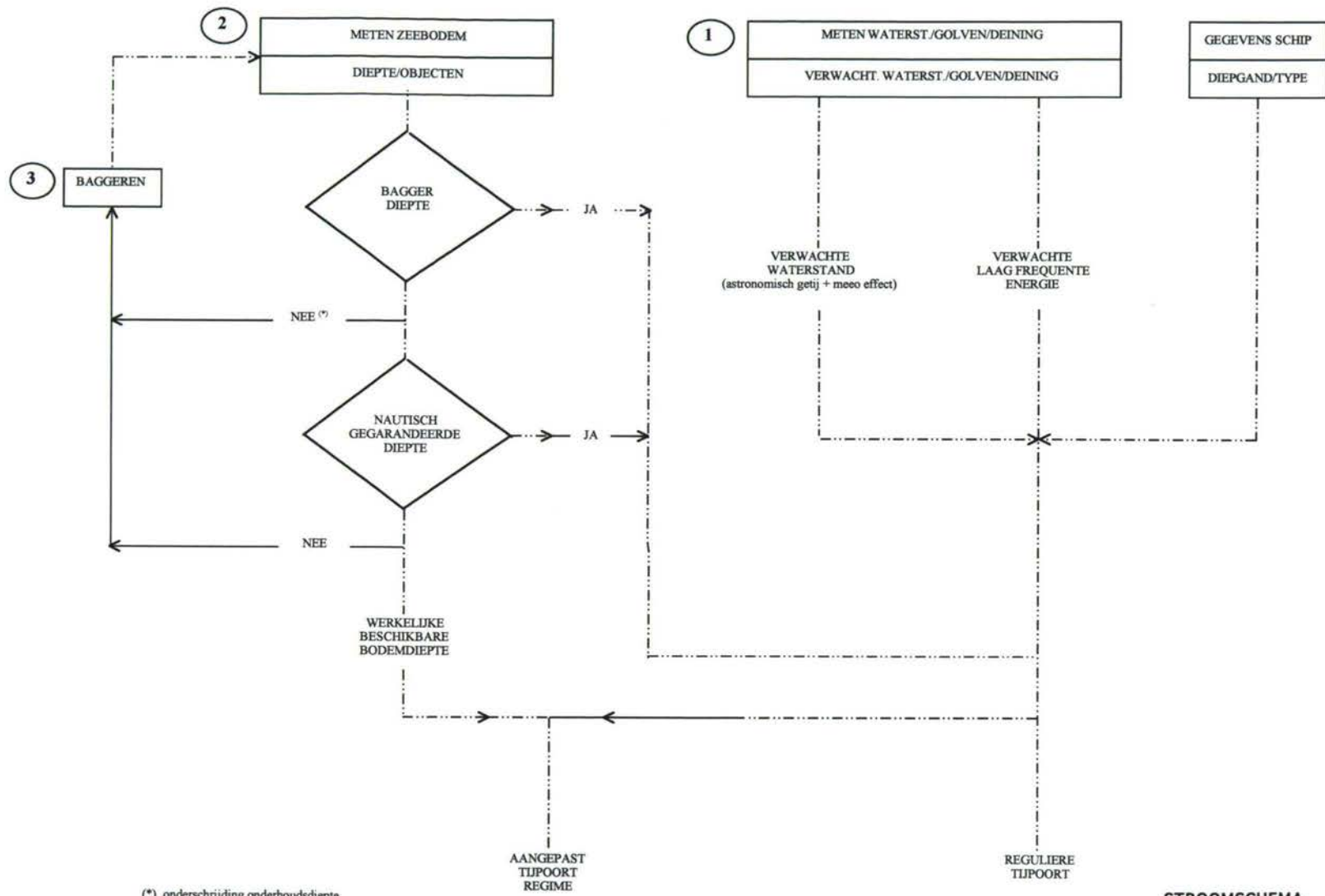
Voor schepen met een diepgang tot 54 vt is de stremming ten gevolge van waterstandsinvloeden maximaal 1 % (getijstremming) en ten gevolge van golfomstandigheden maximaal 5 % (golfstremming). De bereikbaarheid is derhalve minimaal 94 %.

Toelatingsregeling

Bij de IJ-geul wordt de nautisch gegarandeerde diepte (nu nog) bepaald door middel van een deterministische benadering, waarbij de verschillende veiligheidsfactoren bij elkaar zijn opgeteld zonder rekening te houden met de individuele kans van voorkomen van de verschillende gebeurtenissen. De toelatingsregeling in de vorm van tijpoorten, is (anders dan bij de Euro-/Maasgeul) gebaseerd op vaste kielspelingspercentages, de diepgang van het schip en verwachte golf- en waterstandscondities tijdens de geulreis. De geringe uitlooptijd in de haven van IJmuiden stelt beperkingen aan de vaarsnelheid van de grote scheepvaart in de havenmond. Deze snelheidsbeperking introduceert een randvoorwaarde met betrekking tot de maximaal toelaatbare dwarsstroom tijdens de invaart. Deze invaart geschiedt derhalve bij voorkeur tijdens een beperkte periode rond de stroomkenteringen.

Traject	Nautisch Gegarandeerde diepte diepte in meters t.o.v. NAP-
IJ-geul km 0 - 5	19,20
IJ-geul km 5 - 11,8	19,10
IJ-geul km 11,8 - 23	19,50
Noodankergebied km 11	24,00

Bijlage 5

(*) onderschrijding onderhoudsdiepte zal niet altijd aanleiding geven tot baggeractie

STROOMSCHEMA
VAARGEULBEHEER
BIJLAGE 5

volgnr.	Categorie ¹	activiteit/project ²	toelichting	contractpartner ³	datum		uitgaven (PU+DUU) volgens begroting Noodzare	
					ingang	afloop	jaar	Mfl
1	internationale verplichtingen, uitvoering wettelijk kader, "milieuconvenant"	01 Regulering Gebruik	uitvoeren van het (mede-) bevoegd gezag (waaronder vergunningverlening, controle en monitoring en bijdragen aan de ontwikkelingen ten behoeve van de uitvoering van nieuw beleid)	provincies, gemeenten, exploitanten van telecommunicatiekabels en gas- en olieleidingen, bedrijven voor gas-, olie-, schelpen en zandwinning			2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006-2010	5,3 5,3 5,2 5,1 5,3 5,3 26,3
2	uitvoering wettelijk kader, internationale verplichtingen	02 Handhaving	uitvoeren van het bevoegd gezag (controle met onder andere Kustwachtvliegtuig)	samenwerkende ministeries in Nederland, andere Noordzeelanden, contracting partners Bonn Agreement			2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006-2010	9,1 8,2 8,2 8,3 8,3 8,3 41,7
3	internationale verplichtingen (Bonn Agreement), uitvoering wettelijk kader (uitgewerkt in contractuele verplichtingen)	03 Incidentenorganisatie	onder andere bestrijding van olie- en andere rampen, het beschikbaar hebben (en houden) van hiervoor noodzakelijke capaciteit, en het waar nodig beschikbaar (kunnen) stellen van kennis en capaciteit aan andere Noordzeelanden	samenwerkende ministeries in Nederland, andere Noordzeelanden, contracting partners Bonn Agreement			2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006-2010	9,6 15,0 15,1 15,1 15,1 13,1 35,6
4	internationale verplichtingen, uitvoering wettelijk kader	04 Vormgeven aan beheer	- uitvoering van internationale afspraken op het gebied van monitoring - uitwerking normen voor uitvoering wettelijk kader en richtlijnen voor verantwoording en evaluatie t.b.v. regulering - deelname (voorbereiding) relevante internationale bijeenkomsten (waaronder Ministersconferentie, Bonn agreement)	collega ministeries LNV, VROM en EZ, provincies, gemeenten, diverse andere sectoren en belangenorganisaties			2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006-2010	9,2 9,1 9,0 8,7 8,6 8,4 41,4
5	nationaal beleid ("Nederland distributieland")	05 Vaargeulen op diepte	bereikbaarheid Hoofdtransportas en havens R'dam en A'dam	provincies, gemeenten			2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006-2010	16,0 15,7 15,7 15,8 15,7 15,7 78,7
6	uitvoering wettelijk kader (randvoorwaarden voor vergunningverlening c.a.) en opdracht aan c.q. convenant met EZ (geologische bodemkartering)	09 Bijdragen aan geologische bodemkartering	in kaart brengen van onder andere geologische bodemgesteldheid (geulen, kwaliteit en kwantiteit van mogelijk te winnen zand) in relatie tot mogelijk nieuw gebruik (leidingen, Maasvlakte, etc.)	EZ, NITG-TNO			2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006-2010	2,8 2,8 2,8 2,8 2,8 2,8 14,1

7	samenwerkingsovereenkomst binnen V&W door toenmalige minister van V&W ondertekend (Meetnet Noordzee) - Samenwerkingsverband binnen RWS (RMI-beheer)	10 Meetnet Noordzee (inclusief RMI-beheer)	veiligheid (verwachtingen ten aanzien van stormvloeden, noodzaak van sluiten van kerken, maritieme weersverwachtingen voor de Noordzee en ondersteuning algemene weersverwachtingen) en toegankelijkheid havens	KNMI, DGG (voorheen DGSM), Rijkswaterstaat (waaronder RIKZ), waterschappen en provincies			2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006-2010	5,6 5,6 5,6 5,6 5,6 5,6 27,9
8	internationale verplichtingen (MWTL en meerjarige afspraken in Europees verband)	11 Basis meetgegevens van de Noordzee	basisinformatie t.b.v. RIKZ	RIKZ			2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006-2010	0,9 0,9 0,9 0,9 0,9 0,9 4,3
9	uitvoering wettelijk kader (waaronder Mijnwet Continentaal Plat en Wet Openbaarheid van Bestuur) uitgewerkt in contractuele verplichtingen	12 Ruimtelijke informatie	vastgoedinformatie gebruiksfuncties	offshore, aannemers, ingenieursbureau (ESRI, Geodan), collega's binnen Rijkswaterstaat, etc.			2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006-2010	1,6 1,6 1,6 1,6 1,6 1,6 7,8

1
aanbestedingscontracten
wettelijk
subsidie
bestuurlijk
ministeriële regeling
Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)
Internationale verplichtingen
Contracten/Convenanten
Toezeggingen
Etc.

2
bestek in uitvoering
WVO
Uitkeringsregeling
Brokx-nat (reeds overgedragen objecten)
waterakkoord
Rijn-zoutverdrag
etc

3
aannemer
ingenieursbureau
zuiveringschap
provincie
gemeente
waterschap
LNV/VROM/EZ etc
Noordzeelanden
etc.

Inhoudelijke gevolgen van bezuinigingen

Ruimtelijke informatie

Bezuinigen op het product "Ruimtelijke informatie" betekent kwaliteitsverlies in de uitvoering van een van de kerntaken van de Directie Noordzee. Afhankelijk van de mate waarin bezuinigingen worden doorgevoerd, ontstaat een achterstand in de verwerking van gegevens. Door het ontstaan van een technologische achterstand in de ontwikkeling van een en ander, zal de Directie niet meer in staat zijn te voldoen aan de wettelijke verplichtingen op dit vlak c.q. de vraag van de markt om informatie (documentatie-bladen, offshorekaarten, informatie in het kader van de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Mijnwet Continentaal Plat). De kosten van dit product kunnen niet volledig worden doorberekend aan derden.

Basis meetgegevens van de Noordzee

De werkzaamheden in dit kader worden uitgevoerd in opdracht en ten behoeve van RIKZ. De hiervoor benodigde gelden zijn in het verleden op de begroting van de Directie Noordzee geplaatst. Metingen houden verband met internationale afspraken dienaangaande (MWTL en meerjarige afspraken met de Europese Unie).

De voorgestelde reductie van eigen inzet heeft betrekking op ongeveer 30 scheepsdagen (Mf 0,8).

Handhaving

Het betreft de handhaving vanuit de lucht (met name de inhuur van piloten). Een aantal vluchten is krachtens internationale afspraken (Ministersconferentie, Bonn agreement).

De gevolgen van deze bezuiniging is dat er minder gesurveilleerd kan worden, respectievelijk niet meer gesurveilleerd zal worden. Dit betekent dat illegale lozers minder gepakt gaan worden en dat de olievervuiling toeneemt. Als er helemaal niet meer gevlogen wordt, is er geen luchtsteun meer voor oliebestrijding, zodat olievergacties nauwelijks nog effectief zullen zijn. De Staatssecretaris zal dat tijdig aan de Tweede Kamer moeten melden.

De voorgestelde reductie van inzet van piloten heeft betrekking op ongeveer 400 à 800 vliegreuren. Dat betekent Mf 1,7 à Mf 3,5 voor niet-benutte kosten voor beheer en onderhoud van het vliegtuig.

Het betreffende contract met Martinair zal moeten worden opgebroken om hier iets van terug te zien.

Incidentenorganisatie

Zie boven bij handhaving voor wat betreft het vliegen.

Verder betreft dit onderzoek en investeringen die noodzakelijk zijn gebleken bij de evaluatie van de bestaande Capaciteitsnota. Het blijkt dat de daarin afgesproken capaciteit niet wordt bereikt, door de gewijzigde inzichten als gevolg van enige grote olierampen, die zich elders hebben voorgedaan. Minder, respectievelijk niet investeren betekent later dan wel nooit het afgesproken beschermingsniveau halen. De Staatssecretaris zal dat tijdig aan de Tweede Kamer moeten melden.

De voorgestelde reductie van eigen inzet heeft ook betrekking op ongeveer 25 à 50 scheepsdagen (Mf 0,6 à Mf 1,2).

Regulering gebruik

Het betreft verminderde inzet op onderzoek ten behoeve van de winning van beton en metselzand, ophoogzand, en de inspectie van buisleidingen en kabels.

De gevolgen zijn dat het grondstoffen beleid niet verder onderbouwd kan worden zodat de concurrentiepositie t.o.v. landwinning afneemt. Dit wordt met name door het IPO waarschijnlijk politiek niet geaccepteerd.

Minder en uiteindelijk geen inspectie van buisleidingen en kabels zal resulteren in steeds meer blootliggende leidingen met als gevolg schade door vissers, vervuiling door olie en een regelmatig gestoord dataverkeer. De voorgestelde reductie van eigen inzet heeft ook betrekking op ongeveer 25 à 50 scheepsdagen (Mf 0,6 à Mf 1,2).

Vormgeven aan beheer

Het betreft een aantal producten die dienen voor de onderbouwing en uitvoering van het beheer. Bijvoorbeeld het Regionaal Ontgrondingenplan Noordzee, MER Beton en metselzand, de gevolgen van Maaasvlakte 2, de formulering van Bio-assays voor baggerspecie. Maar ook de ontwikkeling van graadmeters om beleidseffecten te kunnen meten en voorspellen.

Die zijn nu niet aanwezig!

Het gevolg van bezuinigen in deze mate is dat de onderbouwing vanuit het beheer bij de onderhandelingen over vrijwel alle activiteiten op zee waar duurzaamheid gevraagd wordt niet ontstaat of gaat ontbreken.

Dit betekent dat nadelige gevolgen niet voorspeld of aangetoond kunnen worden. Hetzelfde gaat gelden voor politieke successen van beleidsmaatregelen.

Het gaat uiteindelijk om de kwaliteit van het Noordzeebeheer, ook bij de te verwachten ontwikkelingen op zee zoals windmolenparken, vliegveld etc.. De door en voor Rijkswaterstaat opgebouwde herkenbare positie in Interdepartementaal overleg over het Noordzeebeheer wordt ondergraven. De voorgestelde reductie van eigen inzet heeft ook betrekking op ongeveer 25 à 50 scheepsdagen (Mf 0,6 à Mf 1,2).

Relatie met RIKZ

Zoals in de tabel blijkt, zal 3,6 Mf (hoge variant) doorwerken naar het RIKZ.

Vaargeulen op diepte

De productuitgaven voor Vaargeulen op diepte zijn onderhevig aan natuurlijke invloeden en zijn voor 2000 begroot op Mf 5. Een reductie van Mf 2,5 is voorstelbaar, indien het Hoofdkantoor - zoals vorige jaren - een kasgarantie kan afgeven voor tegenvallende uitgaven.

Stilleggen van één van de schepen

De voorgestelde reducties hebben betrekking op ongeveer 100 à 150 scheepsdagen (Mf 2,6 à Mf 3,6). Indien de scheepstijd substantieel wordt aangetast, moet worden gezien in hoeverre het efficiënt is het schip in de varat te houden. De beslissing zou de prioritering kunnen beïnvloeden. In de toekomst heeft dat gevolgen voor de metingen t.b.v. van de vaargeul en een aantal ondersteunende taken t.b.v. oliebestrijding en het meetnet-beheer. De gevolgen zullen zijn minder efficiënt, dus duurder baggeren, verminderde oliebestrijdingscapaciteit (zie ook bij Incidentenorganisatie) en stijging van de onderhoudskosten van het Meetnet. Het betreffende contract met Boskalis moet worden opgebroken.

bedragen in Mf		2000		2001 e.v.	
betreft	actie	beperkt	fors	beperkt	fors
verbetering efficiëntie (incl. Regeerakkoord)	aanpassen tarieven	1,0	1,0	1,0	1,0
Ruimtelijke informatie	beperken noodzakelijke ontwikkelingen	0,2	0,4	0,2	0,4
Basis meetgegevens van de Noordzee meetaanvragen RIKZ	doorberekening kosten aan RIKZ	0,9	0,9	0,9	0,9
Handhaving	beperken/afzien van inzet piloten	0,8	1,6	0,5	1,0
Incidentenorganisatie	temporiseren investeringen "op de zee"	1,4	3,1	3,1	6,8
Regulering Gebruik	beperken inhuur en uitbesteding	0,2	0,4	0,2	0,4
	beheersonderzoek/beheersmetingen	0,9	1,8	0,9	1,8
	evaluatie/regie onderzoek				
Vormgeven aan beheer	beperken inhuur en uitbesteding	0,3	0,6	0,3	0,6
	beheersnota's	0,2	0,5	0,2	0,5
	beperken eigen inzet	0,5	1,0	0,5	1,0
	beperken inzet RIKZ	0,7	1,3	0,7	1,3
	de toestand van de levende zee	0,4	0,8	0,4	0,8
	beperken eigen inzet	0,2	0,3	0,1	0,1
	ontwikkeling graadmeters	0,4	0,9	0,4	0,9
	beperken inzet RIKZ	0,1	0,2	0,1	0,2
	P.M.R./2e maasvlakte	0,0	0,1	0,0	0,1
	pilot project Near Shore windenergie				
Vaargeulen op diepte	beperken inhuur en uitbesteding	0,2	0,4	0,2	0,4
	kasgarantie Baggeren HK	2,5	2,5	2,5	2,5
totaal voor te stellen bezuinigingen		10,9	17,8	12,2	20,7
aanvankelijk voorgesteld BPN		60,9	60,9	65,1	65,1
"geschaafd" BPN		50,0	43,1	52,9	44,4

exclusief specificatie van overige personele consequenties

"beperken eigen inzet" inclusief stilleggen één vaartuig (±Mf 2,6 à Mf 3,6)

